

L E G E
Codul contravențional al Republicii Moldova

nr. 218-XVI din 24.10.2008

Monitorul Oficial nr.3-6/15 din 16.01.2009

* * *

C U P R I N S

Cartea întâi
DREPTUL MATERIAL

Titlul I
PARTEA GENERALĂ

Capitolul I
DISPOZIȚII COMUNE

- Articolul 1.** Legea contravențională a Republicii Moldova
- Articolul 2.** Scopul legii contravenționale
- Articolul 3.** Acțiunea legii contravenționale în timp
- Articolul 4.** Acțiunea legii contravenționale asupra persoanei și în spațiu
- Articolul 5.** Principiul legalității
- Articolul 6.** Principiul egalității în fața legii
- Articolul 7.** Principiul dreptății
- Articolul 8.** Principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale
- Articolul 9.** Principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale

Capitolul II
CONTRAVENȚIA. RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ

- Articolul 10.** Contravenția
- Articolul 11.** Contravenția continuă
- Articolul 12.** Contravenția prelungită
- Articolul 13.** Tentativa
- Articolul 14.** Vinovăția
- Articolul 15.** Răspunderea pentru contravenția săvârșită în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe
- Articolul 16.** Răspunderea contravențională a persoanei fizice
- Articolul 17.** Răspunderea contravențională a persoanei juridice
- Articolul 18.** Proporțiile mici

Capitolul III
CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CARACTERUL CONTRAVENȚIONAL
AL FAPTEI ȘI RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ

- Articolul 19.** Cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei și răspunderea contravențională
- Articolul 20.** Starea de iresponsabilitate constatată în modul stabilit de lege
- Articolul 21.** Legitima apărare
- Articolul 22.** Starea de extremă necesitate
- Articolul 23.** Constrângerea fizică și/sau psihică
- Articolul 24.** Riscul întemeiat

Articolul 25. Cazul fortuit

Articolul 26. Înlăturarea răspunderii contravenționale

Articolul 27. Renunțarea benevolă la săvârșirea contravenției

Articolul 28. Contravenția neînsemnată, tentativa

Articolul 29. Împăcarea victimei cu făptuitorul

Articolul 30. Prescripția răspunderii contravenționale

Articolul 31. Amnistia

Capitolul IV SANȚIUNILE CONTRAVENȚIONALE

Articolul 32. Sancțiunea contravențională

Articolul 33. Avertismentul

Articolul 34. Amenda

Articolul 35. Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate. Privarea de dreptul de a deține anumite funcții

Articolul 36. Aplicarea punctelor de penalizare. Privarea de dreptul special

Articolul 37. Munca neremunerată în folosul comunității

Articolul 38. Arestul contravențional

Articolul 39. Privarea persoanei juridice de dreptul de a desfășura o anumită activitate

Articolul 40. Expulzarea

Capitolul V APLICAREA SANȚIUNII CONTRAVENȚIONALE

Articolul 41. Criteriile generale de individualizare a sancțiunii

Articolul 42. Circumstanțele atenuante

Articolul 43. Circumstanțele agravante

Articolul 44. Aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul pluralității de contravenții

Articolul 45. Repararea prejudiciului

Articolul 46. Executarea obligației a cărei neîndeplinire este sancționată

Titlul II PARTEA SPECIALĂ

Capitolul VI CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA DREPTURILE POLITICE, DE MUNCĂ ȘI LA ALTE DREPTURI CONSTITUȚIONALE ALE PERSOANEI FIZICE

Articolul 47. Împiedicarea exercitării dreptului electoral

Articolul 48. Folosirea în alegeri sau la referendum a fondurilor venite din străinătate sau a fondurilor nedeclarate public

Articolul 49. Împiedicarea activității organului electoral

Articolul 50. Afișarea informațiilor electorale în locuri neautorizate

Articolul 51. Înscrierea în mai multe liste de candidați

Articolul 52. Agitația electorală în ziua imediat anterioară zilei votării ori în ziua votării

Articolul 53. Încălcarea legislației electorale de către membrii organului electoral

Articolul 54. Încălcarea legislației cu privire la cultele religioase

Articolul 55. Încălcarea legislației privind protecția muncii

Articolul 56. Încălcarea legislației privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă

Articolul 57. Încălcarea termenelor de plată a salariilor, pensiilor, burselor, indemnizațiilor și de efectuare a altor plăți cu caracter permanent, stabilite prin legislație

Articolul 58. Antrenarea minorului la munci care prezintă pericol pentru sănătatea lui

Articolul 59. Eschivarea de la negocieri asupra încheierii contractului colectiv de muncă sau încălcarea termenului de încheiere a acestuia

Articolul 60. Refuzul neîntemeiat de a încheia contract colectiv de muncă

- Articolul 61.** Împiedicarea exercitării dreptului de întemeiere a sindicatelor și de afiliere lor
- Articolul 62.** Tăinuirea circumstanțelor care împiedică încheierea căsătoriei
- Articolul 63.** Neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului
- Articolul 64.** Împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa
- Articolul 65.** Necomunicarea despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului
- Articolul 66.** Încălcarea regulilor înfierii, instituirii tutelei (curatelei) asupra copiilor rămași fără îngrijire părintească
- Articolul 67.** Încălcarea legislației privind întrunirile
- Articolul 68.** Constrângerea sau împiedicarea de a participa la grevă
- Articolul 69.** Injuria
- Articolul 70.** Calomnia
- Articolul 71.** Încălcarea legislației privind accesul la informație și cu privire la petiționare
- Articolul 72.** Împiedicarea ilegală a accesului la documentele din Fondul arhivistic
- Articolul 73.** Încălcarea modului de predare a exemplarelor depozitului legal, distrugerea sau deteriorarea intenționată a fondului bibliotecii
- Articolul 74.** Încălcarea regulilor de ocrotire și de folosire a monumentelor de istorie și de cultură

Capitolul VII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA SĂNĂTATEA POPULAȚIEI, SĂNĂTATEA PERSOANEI, LA STAREA SANITAR-EPIDEMIOLOGICĂ

- Articolul 75.** Divulgarea informației confidențiale privind examenul medical de depistare a contaminării cu virusul imunodeficienței umane (HIV) ce provoacă maladia SIDA
- Articolul 76.** Eschivarea bolnavului de tuberculoză eliminator de bacili de la tratament sau încălcarea regimului prescris
- Articolul 77.** Practicarea ilicită a activității medicale și farmaceutice
- Articolul 78.** Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale
- Articolul 79.** Încălcarea legislației privind donarea de sânge
- Articolul 80.** Încălcarea regulilor și a normelor sanitar-igienice și sanitar-antiepidevice
- Articolul 81.** Angajarea în întreprinderile din sectorul alimentară a personalului fără examen medical și/sau fără instruire igienică, și/ sau fără calificarea necesară în materie de igienă
- Articolul 82.** Plasarea pe piață a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare
- Articolul 83.** Neluarea de măsuri pentru sistarea plasării pe piață a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare
- Articolul 84.** Furnizarea de produse și prestarea de servicii periculoase pentru viața și sănătatea consumatorului
- Articolul 85.** Procurarea sau păstrarea ilegală de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope în cantități mici ori consumarea unor astfel de substanțe fără prescripția medicului
- Articolul 86.** Neadoptarea de măsuri pentru asigurarea protecției semănăturilor de plante ce conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope
- Articolul 87.** Cultivarea ilegală a plantelor care conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope
- Articolul 88.** Aducerea minorului la starea de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe
- Articolul 89.** Practicarea prostituției
- Articolul 90.** Producerea, comercializarea, difuzarea sau păstrarea produselor pornografice
- Articolul 91.** Fumatul și consumul de băuturi alcoolice în locuri interzise, comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice

Capitolul VIII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA DREPTURILE REALE

- Articolul 92.** Tăinuirea informației despre fondul funciar disponibil
- Articolul 93.** Încălcarea legislației privind geodezia, cartografia și topografia
- Articolul 94.** Încălcarea regulilor de construcție pe suprafețe cu zăcăminte de substanțe utile
- Articolul 95.** Încălcarea modului stabilit de folosire a fondului de exploatare, de recoltare și transportare a lemnului, de recoltare a rășinii
- Articolul 96.** Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe

- Articolul 97.** Folosirea ilicită a mărcii sau a denumirii de origine a produsului
- Articolul 98.** Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare
- Articolul 99.** Încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului de invenție sau al titularului modelului de utilitate
- Articolul 100.** Încălcarea dreptului exclusiv al titularului de drept asupra desenului sau modelului industrial
- Articolul 101.** Încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului pentru soi de plantă
- Articolul 102.** Încălcarea dreptului exclusiv al titularului topografiei circuitului integrat
- Articolul 103.** Încălcarea drepturilor de autor asupra invenției, topografiei circuitului integrat sau desenului/modelului industrial
- Articolul 104.** Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine
- Articolul 105.** Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului
- Articolul 106.** Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere
- Articolul 107.** Obținerea sau divulgarea informațiilor care constituie secret comercial sau fiscal
- Articolul 108.** Conectarea neautorizată la sursele de energie electrică, termică sau la sursele de gaze

Capitolul IX

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI

- Articolul 109.** Încălcarea regimului de protecție a apelor
- Articolul 110.** Încălcarea regulilor de folosire a apei
- Articolul 111.** Nerespectarea regulilor și instrucțiunilor privind exploatarea construcțiilor, instalațiilor și aparatelor de măsurat hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor
- Articolul 112.** Deteriorarea construcțiilor și instalațiilor hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor
- Articolul 113.** Încălcarea regulilor de desfășurare a activității economice în zonele de protecție a apelor
- Articolul 114.** Încălcarea regulilor de protecție a resurselor piscicole și a regulilor de pescuit
- Articolul 115.** Degradarea terenurilor, falsificarea informației despre starea și folosirea lor
- Articolul 116.** Abaterea neautorizată de la proiectele de organizare a teritoriului sau de folosință a terenului
- Articolul 117.** Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor conform destinației
- Articolul 118.** Necultivarea terenurilor, neefectuarea măsurilor obligatorii de ameliorare a acestora, de protecție a solului contra eroziunii provocate de vânt și de apă, de prevenire a altor procese care deteriorează starea solului
- Articolul 119.** Încălcarea modului de protecție și de folosire a subsolului
- Articolul 120.** Decopertarea și distrugerea neautorizată a literei, a păturii vii și a stratului superior de sol fertil
- Articolul 121.** Efectuarea unor exploatări forestiere contrar scopurilor sau cerințelor prevăzute de legislație
- Articolul 122.** Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor
- Articolul 123.** Distrugerea și vătămarea culturilor silvice, a arboretului tânăr provenit prin regenerare naturală, a semințișului natural și preexistent
- Articolul 124.** Distrugerea și vătămarea puietilor și butașilor din pepiniere și plantații silvice
- Articolul 125.** Încălcarea modului și a termenelor de împădurire a parchetelor exploatate și a terenurilor neîmpădurite
- Articolul 126.** Distrugerea sau deteriorarea intenționată a fînețelor, pășunilor, șanțurilor de desecare din păduri, a sistemelor de drenaj, a drumurilor și a instalațiilor inginerești de pe terenurile fondului forestier
- Articolul 127.** Încălcarea regulilor de folosire a obiectelor fondului forestier
- Articolul 128.** Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic
- Articolul 129.** Distrugerea sau deteriorarea intenționată a locurilor de viețuire a faunei
- Articolul 130.** Amplasarea neautorizată a stupilor și a prisăcilor pe terenurile fondului forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic privind amplasarea lor
- Articolul 131.** Încălcarea normelor și regulilor de desfășurare a activității în apicultură

- Articolul 132.** Distrugerea sau deteriorarea intenționată a semnelor de restricție, a indicatoarelor de amenajament silvic, a barierelor și parapetelor, a obiectelor de agitație și informație vizuală
- Articolul 133.** Darea în exploatare a obiectivelor de producție fără instalațiile de prevenire a impactului negativ asupra pădurilor
- Articolul 134.** Folosirea neautorizată a terenurilor din fondul forestier și spațiile verzi pentru defrișare, construcție de clădiri administrative, depozite și alte obiective
- Articolul 135.** Circulația și parcarea vehiculelor pe terenurile fondului forestier, în spațiile verzi din afara drumurilor publice și în locuri interzise
- Articolul 136.** Încălcarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice
- Articolul 137.** Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice
- Articolul 138.** Încălcarea modului stabilit de creare și de folosire a colecțiilor zoologice
- Articolul 139.** Încălcarea modului de folosire a regnului animal în rezervațiile naturale și în alte arii naturale protejate de stat
- Articolul 140.** Colectarea sau nimicirea plantelor, capturarea sau nimicirea animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în anexele la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES)
- Articolul 141.** Încălcarea regimului de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat
- Articolul 142.** Încălcarea modului de folosire a fondului de exploatare, de recoltare, de transportare și de export al lemnului
- Articolul 143.** Neefectuarea plății pentru poluarea mediului
- Articolul 144.** Încălcarea cerințelor ecologice la construcția, la punerea în funcțiune, la exploatarea întreprinderilor, instalațiilor, altor obiective
- Articolul 145.** Neadmiterea inspectării obiectivelor sau neprezentarea informației despre starea mediului
- Articolul 146.** Nefolosirea instalațiilor pentru purificarea de poluanți și controlul emisiilor în atmosferă, pentru epurarea apelor uzate
- Articolul 147.** Depășirea normativelor gradului admisibil de acțiune dăunătoare asupra mediului și emisia de poluanți fără autorizație
- Articolul 148.** Încălcarea regimului și modului de utilizare a hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon
- Articolul 149.** Poluarea mediului cu cauzarea de prejudicii
- Articolul 150.** Neîndeplinirea obligațiilor de înregistrare în actele de bord a operațiunilor cu substanțe și amestecuri nocive
- Articolul 151.** Încălcarea regulilor de testare tehnică și ecologică
- Articolul 152.** Darea în exploatare a vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emisie a zgomotului
- Articolul 153.** Exploatarea vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emisie a zgomotului
- Articolul 154.** Încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor
- Articolul 155.** Încălcarea regulilor de evidență, transport, păstrare, utilizare și înhumare a substanțelor radioactive, a preparatelor biologice, chimice și a altor substanțe toxice
- Articolul 156.** Neîndeplinirea prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului
- Articolul 157.** Cruzimea față de animale
- Articolul 158.** Încălcarea regulilor de întreținere a câinilor, pisicilor și altor animale

Capitolul X

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI, CONSTRUCȚIILOR, ENERGETICII, GOSPODĂRIEI COMUNALE, LOCUINȚELOR ȘI AMENAJĂRII TERITORIULUI

- Articolul 159.** Încălcarea regulilor, normelor și a instrucțiunilor cu privire la efectuarea în condiții de securitate a lucrărilor
- Articolul 160.** Încălcarea regulilor, normelor și a instrucțiunilor cu privire la păstrarea, transportul, folosirea și evidența materialelor explozive
- Articolul 161.** Deconectarea neautorizată a energiei electrice

- Articolul 162.** Provocarea intenționată a unui deranjament în rețelele electrice cu tensiune pînă la 1000 de volți
- Articolul 163.** Încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice cu tensiune peste 1000 de volți
- Articolul 164.** Folosirea neautorizată în scop de profit a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor
- Articolul 165.** Încălcarea dreptului de acces la echipamentele de măsurare
- Articolul 166.** Folosirea fără autorizație a instalațiilor ce funcționează cu gaze
- Articolul 167.** Deteriorarea intenționată a gazoductelor la efectuarea de lucrări
- Articolul 168.** Încălcarea legislației în zona de protecție a gazoductelor magistrale
- Articolul 169.** Încălcarea normelor de desfășurare a activităților licențiate în domeniul energetic
- Articolul 170.** Conectarea neautorizată la sistemul de alimentare cu apă și la sistemul de canalizare
- Articolul 171.** Deteriorarea intenționată a sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare la efectuarea de lucrări
- Articolul 172.** Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare
- Articolul 173.** Deconectarea neautorizată a consumatorilor de la sistemul de alimentare cu apă și de la sistemul de canalizare
- Articolul 174.** Deteriorarea intenționată a aparatelor de evidență a consumului de apă potabilă și a volumului de apă uzată evacuată
- Articolul 175.** Prezentarea datelor eronate privind consumul de apă potabilă și volumul de apă uzată evacuată în sistemul public de canalizare
- Articolul 176.** Neasigurarea accesului liber al reprezentantului prestatorului de servicii de alimentare cu apă și de canalizare în locuințe și pe teritoriul agenților economici
- Articolul 177.** Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții
- Articolul 178.** Încălcarea regulilor de construire a caselor cu un nivel în localitățile rurale și a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole
- Articolul 179.** Construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente
- Articolul 180.** Încălcarea legislației cu privire la locuințe
- Articolul 181.** Încălcarea regulilor de asigurare a curățeniei în localitățile urbane și rurale
- Articolul 182.** Vătămarea sau tăierea samavolnică a vegetației din zonele verzi ale localităților

Capitolul XI

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL AGRICOL ȘI SANITAR-VETERINAR

- Articolul 183.** Daunele provocate semănăturilor, plantațiilor sau recoltei de culturi agricole
- Articolul 184.** Încălcarea normelor tehnice privind producerea, prelucrarea, păstrarea și comercializarea semințelor
- Articolul 185.** Producerea și/sau comercializarea neautorizată sau fără documentele respective a materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea lui
- Articolul 186.** Înființarea de plantații cu suprafață de peste 0,5 hectare fără proiect, cu material săditor necertificat sau de soiuri și tipuri de portaltoi neraionate
- Articolul 187.** Defrișarea neautorizată a plantațiilor pomicole și bacifere
- Articolul 188.** Nerespectarea regimului fitosanitar și de carantină, încălcarea tehnologiei de cultivare a plantațiilor pomicole și bacifere
- Articolul 189.** Neexecutarea măsurilor obligatorii de combatere a organismelor dăunătoare sau încălcarea regulilor de efectuare a unor astfel de măsuri
- Articolul 190.** Scoaterea materialelor din punctele de frontieră fără control de carantină și fără tratare
- Articolul 191.** Împiedicarea specialiștilor din Agenția Fitosanitară de a exercita supravegherea și controlul fitosanitar
- Articolul 192.** Încălcarea modului stabilit de încercare și raionare a soiurilor de viță-de-vie
- Articolul 193.** Producerea și/sau comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol necorespunzător normelor tehnice
- Articolul 194.** Încălcarea modului stabilit de înființare a plantațiilor viticole
- Articolul 195.** Încălcarea modului stabilit de trecere la pierderi și de defrișare a plantațiilor viticole
- Articolul 196.** Încălcarea regulilor și normelor sanitar-veterinare

Capitolul XII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA REGIMUL DIN TRANSPORTURI

- Articolul 197.** Încălcarea normelor de capacitate a traficului de pasageri
- Articolul 198.** Încălcarea regulilor de securitate în transportul feroviar
- Articolul 199.** Încălcarea regulilor de navigație
- Articolul 200.** Încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase, de mare gabarit sau supragrele
- Articolul 201.** Încălcarea regulilor de asigurare a integrității încărcăturilor
- Articolul 202.** Deteriorarea intenționată a transportului în comun și a echipamentului interior
- Articolul 203.** Încălcarea regulilor de conduită a pasagerilor în transporturi
- Articolul 204.** Călătoria fără bilet
- Articolul 205.** Falsificarea biletelor și tichetelor și/sau comercializarea biletelor și tichetelor false
- Articolul 206.** Încălcarea regulilor de înregistrare și de evidență a navelor, de folosire a navelor și a debarcaderelor
- Articolul 207.** Admiterea spre exploatare a vehiculelor, locomotivelor și vagoanelor, a navelor cu încălcarea regulilor de exploatare
- Articolul 208.** Încălcarea regulilor de securitate a zborurilor
- Articolul 209.** Încălcarea regimului de acces limitat pe teritoriul aeroportului (aerodromului) și la obiectele amplasate pe acest teritoriu
- Articolul 210.** Încălcarea regulilor de conduită în aeronavă
- Articolul 211.** Încălcarea regulilor de exploatare a tehnicii aeronautice
- Articolul 212.** Încălcarea regulilor care au stat la baza certificării/autorizării inițiale și la baza standardelor operaționale
- Articolul 213.** Încălcarea reglementărilor referitoare la procedura de deservire la sol a aeronavelor
- Articolul 214.** Încălcarea regulilor de autorizare a personalului aeronautic
- Articolul 215.** Încălcarea normelor de evidență a timpului de zbor și a timpului de odihnă al personalului aeronautic
- Articolul 216.** Încălcarea regulilor de transport al încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei
- Articolul 217.** Încălcarea normelor referitoare la masa maximă admisă de decolare și de centrare a aeronavei
- Articolul 218.** Împiedicarea accesului la documentele referitoare la aeronavele exploatare
- Articolul 219.** Încălcarea cerințelor de asigurare în transportul aerian
- Articolul 220.** Neinformarea intenționată a autorităților competente despre producerea incidentelor sau accidentelor aeronautice
- Articolul 221.** Încălcarea regulilor de exploatare tehnică a mașinilor autopropulsate și a regulilor de securitate tehnică
- Articolul 222.** Încălcarea regulilor de securitate în construcția, exploatarea și repararea conductelor magistrale
- Articolul 223.** Deteriorarea drumurilor, pasajelor de nivel, mijloacelor tehnice de dirijare a circulației rutiere, altor instalații rutiere
- Articolul 224.** Încălcarea regulilor de folosire a drumurilor de către vehicule
- Articolul 225.** Blocarea intenționată a arterelor de transport
- Articolul 226.** Încălcarea regulilor de protecție a benzii de separație și a regulilor de folosire a terenurilor din zona de protecție a drumului
- Articolul 227.** Nerespectarea regulilor de întreținere, de reparație și de reconstrucție a drumurilor

Capitolul XIII

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL CIRCULAȚIEI RUTIERE

- Articolul 228.** Încălcarea regulilor de exploatare a vehiculelor
- Articolul 229.** Încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat, de revizie tehnică a vehiculelor
- Articolul 230.** Conducerea unui vehicul cu încălcarea regulilor de amplasare a numărului de înmatriculare sau conducerea unui vehicul fără un astfel de număr
- Articolul 231.** Conducerea vehiculului cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere
- Articolul 232.** Conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere

- Articolul 233.** Conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, predarea conducerii lui către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe
- Articolul 234.** Necomunicarea identității persoanei căreia i s-a încredințat conducerea vehiculului
- Articolul 235.** Încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranță, a căștii de protecție și a regulilor privind convorbirile radiotelefonice
- Articolul 236.** Depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum
- Articolul 237.** Încălcarea regulilor de traversare a liniei de cale ferată prin pasajul de nivel
- Articolul 238.** Încălcarea regulilor de oprire și neacordarea de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier
- Articolul 239.** Nerespectarea regulilor de circulație în zonele rezidențiale
- Articolul 240.** Nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere, a altor reguli de circulație rutieră
- Articolul 241.** Neîndeplinirea indicației legale de oprire a vehiculului și de acordare vehiculelor a priorității de trecere
- Articolul 242.** Încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de leziuni corporale ușoare
- Articolul 243.** Părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier
- Articolul 244.** Încălcarea dispozițiilor din Regulamentul circulației rutiere, care a generat pericolul unui accident de circulație
- Articolul 245.** Încălcarea regulilor de circulație de către pietoni și alți participanți la circulația rutieră

Capitolul XIV

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE, COMUNICAȚIILOR POȘTALE ȘI AL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI

- Articolul 246.** Furnizarea neautorizată a rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice, de comunicații poștale sau de tehnologie a informației
- Articolul 247.** Nerespectarea condițiilor de autorizare generală
- Articolul 248.** Utilizarea fără licență și fără permis tehnic a canalelor, a frecvențelor radio, a resurselor de numerotare
- Articolul 249.** Nerespectarea condițiilor prevăzute în licențele de utilizare a canalelor, a frecvențelor radio, a resurselor de numerotare
- Articolul 250.** Nerespectarea reglementărilor și a normelor tehnice din domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației
- Articolul 251.** Încălcarea normelor de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile pentru radiorecepție, împiedicarea recepționării programelor audiovizuale sau funcționării echipamentelor și liniilor de comunicații electronice
- Articolul 252.** Conectarea neautorizată sau admiterea conectării neautorizate la rețelele de comunicații electronice
- Articolul 253.** Refuzul neîntemeiat al furnizorului autorizat de rețele sau de servicii de a conecta la rețele sau la servicii un alt furnizor autorizat de rețele sau de servicii
- Articolul 254.** Executarea lucrărilor în domeniul comunicațiilor electronice sau poștale fără acordul proprietarului terenului sau al unui alt bun imobil ori în lipsa hotărârii judecătorești privind executarea acestor lucrări
- Articolul 255.** Deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice și poștale
- Articolul 256.** Francarea trimiterilor poștale cu mărci poștale utilizate sau neautorizate
- Articolul 257.** Confecționarea pentru desfacere ori desfacerea cu bună știință de mărci poștale false, de clișee ale mașinilor de francare sau de sigilii poștale
- Articolul 258.** Predarea spre expediere a obiectelor care prezintă pericol sau a obiectelor cu caracter obscen
- Articolul 259.** Refuzul neîntemeiat de a furniza servicii publice în domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației
- Articolul 260.** Discriminarea la prestarea serviciilor publice în domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației
- Articolul 261.** Proiectarea sau producerea fără scop de comercializare, deținerea sau utilizarea ilegală a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației

Articolul 262. Încălcarea regulilor de import, export, proiectare, producere și comercializare a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației, nerespectarea altor condiții de licențiere

Capitolul XV

CONTRAVENȚII CE AFECTEAZĂ ACTIVITATEA DE ÎNTEPRINZĂTOR, FISCALITATEA, ACTIVITATEA VAMALĂ ȘI VALORILE MOBILIARE

Articolul 263. Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător

Articolul 264. Participarea ilegală a funcționarului public la activitatea de întreprinzător

Articolul 265. Achiziționarea, păstrarea, transportul spre comercializare și comercializarea ilegală a valorilor materiale

Articolul 266. Încălcarea regulilor de calculare și de plată a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

Articolul 267. Comerțul sau transportarea de mărfuri a căror comercializare este interzisă ori limitată

Articolul 268. Atribuirea ilegală de proprietăți profilactice, curative produselor

Articolul 269. Plasarea pe piață a produselor alimentare perisabile fără indicarea datei-limită de consum sau după expirarea acestei date

Articolul 270. Folosirea materiei prime cu termenul de valabilitate expirat la producerea (prepararea) de produse alimentare

Articolul 271. Plasarea pe piață a produselor alimentare pentru care a fost decisă fortificarea, dar care nu au fost fortificate

Articolul 272. Încălcarea modului de procurare, de transport, de păstrare și de desfacere a timbrelor de acciz și a mărcilor comerciale de stat

Articolul 273. Încălcarea regulilor de comerț

Articolul 274. Încălcarea regulilor de comerț în piață

Articolul 275. Neasigurarea respectării cerințelor actelor normative ce reglementează comerțul în piețe

Articolul 276. Neasigurarea trasabilității

Articolul 277. Încălcarea legislației în domeniul pieței produselor petroliere

Articolul 278. Încălcarea regulilor de preschimbare a produselor nealimentare procurate în rețeaua de comerț cu amănuntul

Articolul 279. Prezentarea de informații neautentice sau incomplete despre caracteristicile produselor și ale serviciilor

Articolul 280. Folosirea ilegală a codului liniar

Articolul 281. Comercializarea produselor supuse certificării obligatorii fără certificat de conformitate sau cu utilizarea ilegală a mărcii naționale de conformitate

Articolul 282. Încălcarea regulilor de achiziționare de la populație a metalelor și pietrelor prețioase în articole și deșeuri și de comercializare a lor cu amănuntul

Articolul 283. Falsificarea produselor, păstrarea, transportul, comercializarea produselor falsificate

Articolul 284. Încălcarea legislației cu privire la fabricarea și circulația producției alcoolice

Articolul 285. Falsificarea documentelor privind calitatea producției alcoolice

Articolul 286. Încălcarea regulilor de comercializare cu amănuntul a băuturilor alcoolice

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

Articolul 288. Încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate

Articolul 289. Eschivarea de la primirea spre plată a biletelor Băncii Naționale a Moldovei

Articolul 290. Activitatea bancară fără autorizație

Articolul 291. Încălcarea regulilor privind operațiunile valutare

Articolul 292. Încălcarea termenelor de repatriere a mijloacelor materiale și a mijloacelor bănești

Articolul 293. Încălcarea regulilor de efectuare a plăților în numerar

Articolul 294. Desfășurarea activității fără a fi luat la evidență individuală în calitate de contribuabil al sistemului public de asigurări sociale

Articolul 295. Încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a dărilor de seamă financiare

Articolul 296. Primirea și eliberarea mijloacelor pentru retribuirea muncii fără transferul contribuției de asigurări sociale

- Articolul 297.** Încălcarea drepturilor, intereselor și obligațiilor contribuabilului sau ale unui alt participant la raporturile fiscale
- Articolul 298.** Încălcarea modului de calculare, de aprobare și de utilizare a mijloacelor bugetare
- Articolul 299.** Încălcarea regulilor de păstrare și de evidență a blanchetelor de strictă evidență
- Articolul 300.** Manipularea pe piața valorilor mobiliare
- Articolul 301.** Evaziunea fiscală a persoanelor fizice
- Articolul 302.** Abuzurile pe piața financiară nebanară
- Articolul 303.** Încălcarea cerințelor de prezentare a dărilor de seamă de către emitenți și participanții profesioniști la piața financiară nebanară
- Articolul 304.** Încălcarea restricțiilor privind piața valorilor mobiliare, a prevederilor cu privire la tranzacțiile cu conflict de interese, a altor prevederi referitoare la piața valorilor mobiliare
- Articolul 305.** Încălcarea regulilor de activitate în domeniul asigurărilor
- Articolul 306.** Încălcarea regulilor de majorare sau de reducere a participațiilor calificate în capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului)
- Articolul 307.** Încălcarea regulilor activității de intermediere în asigurări și/sau în reasigurări
- Articolul 308.** Încălcarea modului de determinare a marjei de solvabilitate
- Articolul 309.** Încălcarea modului de formare și de menținere a rezervelor tehnice
- Articolul 310.** Încălcarea legislației privind activitatea asociațiilor de economii și împrumut și a organizațiilor de microfinanțare
- Articolul 311.** Încălcarea termenului de restituire a taxei pe valoarea adăugată

Capitolul XVI **CONTRAVENȚII CE AFECTEAZĂ** **ACTIVITATEA AUTORITĂȚILOR PUBLICE**

- Articolul 312.** Abuzul de putere sau abuzul de serviciu
- Articolul 313.** Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu
- Articolul 314.** Tăinuirea faptelor de corupție și de protecționism sau eschivarea de la întreprinderea măsurilor de rigoare
- Articolul 315.** Primirea de recompensă nelegitimă sau de folos material
- Articolul 316.** Neîndeplinirea cerințelor legitime ale deputatului în Parlament
- Articolul 317.** Manifestarea lipsei de respect față de instanța de judecată sau față de Curtea Constituțională
- Articolul 318.** Neexecutarea sentinței, hotărârii sau deciziei judecătorești
- Articolul 319.** Neexecutarea obligațiilor prevăzute de Codul de executare
- Articolul 320.** Imixtiunea în activitatea avocatului parlamentar
- Articolul 321.** Încălcarea regulilor de folosire a pașapoartelor diplomatice și de serviciu ale Republicii Moldova
- Articolul 322.** Încălcarea modului de folosire a simbolurilor de stat
- Articolul 323.** Acțiunile ilegale față de distincțiile de stat
- Articolul 324.** Uzurparea de calități oficiale
- Articolul 325.** Divulgarea datelor despre măsurile de securitate
- Articolul 326.** Încălcarea prevederilor Legii cadastrului bunurilor imobile
- Articolul 327.** Încălcarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare
- Articolul 328.** Încălcarea regulilor de păstrare, de completare, de evidență și de folosire a documentelor de arhivă
- Articolul 329.** Distrugerea și deteriorarea documentelor din Fondul Arhivistic
- Articolul 330.** Neprezentarea la timp a datelor statistice sau comunicarea de date statistice eronate

Capitolul XVII **CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA REGIMUL FRONTIEREI DE STAT** **ȘI REGIMUL DE ȘEDERE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA**

- Articolul 331.** Deteriorarea, nimicirea, permutarea intenționată a semnelor frontierei de stat, instalarea unor semne de frontieră false
- Articolul 332.** Încălcarea regulilor regimului frontierei de stat și a regulilor de trecere a frontierei de stat

Articolul 333. Încălcarea regulilor de ședere în Republica Moldova

Articolul 334. Încălcarea regulilor de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor

Capitolul XVIII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA MODUL DE ADMINISTRARE. CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL SUPRAVEGHERII PIEȚEI, METROLOGIEI, STANDARDIZĂRII ȘI PROTECȚIEI CONSUMATORILOR

Articolul 335. Samavolnicia

Articolul 336. Nesubordonarea cu rea-voință dispoziției sau cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept

Articolul 337. Neluarea de măsuri pentru înlăturarea încălcării legislației

Articolul 338. Folosirea ilegală a semnelor aflate sub protecția tratatelor internaționale

Articolul 339. Nerespectarea termenului de depunere a declarației cu privire la naștere

Articolul 340. Comunicarea de date false pentru a fi înscrise în actele de identitate

Articolul 341. Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a buletinului de identitate

Articolul 342. Chemarea intenționat falsă a serviciilor specializate

Articolul 343. Transmiterea sau tentativa de a transmite către deținuți obiecte, substanțe, produse interzise

Articolul 344. Încălcarea cerințelor prescrise sau declarate privind producerea, depozitarea, plasarea pe piață și comercializarea produselor, privind prestarea serviciilor

Articolul 345. Încălcarea regulilor din domeniul metrologiei

Articolul 346. Încălcarea dreptului de editare și difuzare a documentelor normative din domeniul standardizării

Articolul 347. Încălcarea regulilor de acreditare

Articolul 348. Încălcarea regulilor de evaluare a conformității

Articolul 349. Împiedicarea activității legitime a funcționarului public

Articolul 350. Încălcarea legislației cu privire la autorizarea activității de întreprinzător

Articolul 351. Nerespectarea Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova

Articolul 352. Ultragierea militarului

Articolul 353. Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență

Capitolul XIX

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA ORDINEA PUBLICĂ ȘI LA SECURITATEA PUBLICĂ

Articolul 354. Huliganismul nu prea grav

Articolul 355. Consumul de băuturi alcoolice în locuri publice și apariția în astfel de locuri în stare de ebrietate produsă de alcool

Articolul 356. Jocurile de noroc. Ghicitul în locuri publice

Articolul 357. Tulburarea liniștii

Articolul 358. Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor

Articolul 359. Încălcarea regimului special în condiții de stare excepțională

Articolul 360. Încălcarea modului de comercializare și/sau de înstrăinare a armelor individuale și a munițiilor aferente

Articolul 361. Încălcarea regulilor de deținere, port, transport, folosire sau aplicare a armei individuale și a munițiilor aferente

Articolul 362. Încălcarea termenului de înregistrare, reînregistrare a armei individuale sau prelungire a permisului de deținere a armei și de portarmă

Articolul 363. Tragerea din armă de foc în locuri publice, în locuri nerezervate pentru tragere sau cu încălcarea modului stabilit

Articolul 364. Încălcarea legislației cu privire la publicitate

Articolul 365. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a obiectelor activității de publicitate

Capitolul XX
CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL EVIDENȚEI MILITARE

- Articolul 366.** Neîndeplinirea îndatoririlor privind evidența militară
- Articolul 367.** Deteriorarea sau nimicirea cu intenție ori pierderea din neglijență a documentelor de evidență militară
- Articolul 368.** Eschivarea de la examenul medical
- Articolul 369.** Angajarea la lucru sau înmatricularea la studii a tinerilor, a recruților și a rezerviștilor neluați la evidență militară
- Articolul 370.** Eschivarea de la încorporare în serviciul civil (de alternativă)
- Articolul 371.** Favorizarea sustragerii cetățenilor de la îndeplinirea serviciului militar, încorporarea sau eliberarea nelegitimă a cetățenilor de la încorporare
- Articolul 372.** Introducerea în uz sau purtarea ilegală a uniformei militare și a însemnelor gradului militar, ale genului de arme și ale apartenenței departamentale
- Articolul 373.** Încălcarea normelor privind rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public

Cartea a doua
PROCESUL CONTRAVENȚIONAL

Titlul I
PARTEA GENERALĂ

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 374.** Procesul contravențional
- Articolul 375.** Prezumția de nevinovăție
- Articolul 376.** Inviolabilitatea persoanei
- Articolul 377.** Libertatea de mărturisire împotriva sa
- Articolul 378.** Dreptul la apărare
- Articolul 379.** Limba în care se desfășoară procesul contravențional și dreptul la interpret
- Articolul 380.** Dreptul de a nu fi urmărit sau sancționat de mai multe ori
- Articolul 381.** Accesul liber la justiție
- Articolul 382.** Citarea
- Articolul 383.** Cheltuielile aferente procesului contravențional

Capitolul II
PARTICIPANȚII LA PROCESUL CONTRAVENȚIONAL

- Articolul 384.** Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional
- Articolul 385.** Agentul constator
- Articolul 386.** Procurorul
- Articolul 387.** Victima
- Articolul 388.** Martorul
- Articolul 389.** Specialistul
- Articolul 390.** Expertul
- Articolul 391.** Interpretul, traducătorul
- Articolul 392.** Apărătorul

Capitolul III
AUTORITĂȚILE COMPETENTE SĂ SOLUȚIONEZE
CAUZELE CONTRAVENȚIONALE

- Articolul 393.** Autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale
- Articolul 394.** Instanța care înfăptuiește justiția în cauzele contravenționale
- Articolul 395.** Competența instanței de judecată
- Articolul 396.** Competența procurorului
- Articolul 397.** Modul de formare a comisiei administrative
- Articolul 398.** Competența comisiei administrative

- Articolul 399.** Competența agentului constatator
- Articolul 400.** Organele afacerilor interne
- Articolul 401.** Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
- Articolul 402.** Organele de control financiar și fiscal ale Ministerului Finanțelor
- Articolul 403.** Serviciul vamal
- Articolul 404.** Comisia Națională a Pieței Financiare
- Articolul 405.** Organele pentru protecția mediului și Agenția pentru Silvicultură "Moldsilva"
- Articolul 406.** Organele supravegherii sanitar-epidemiologice de stat
- Articolul 407.** Organele de specialitate în domeniul transporturilor
- Articolul 408.** Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecția Consumatorilor
- Articolul 409.** Inspecția Muncii
- Articolul 410.** Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
- Articolul 411.** Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
- Articolul 412.** Casa Națională de Asigurări Sociale
- Articolul 413.** Compania Națională de Asigurări în Medicină
- Articolul 414.** Organele supravegherii de stat în domeniul agricol și sanitar-veterinar
- Articolul 415.** Ministerul Apărării
- Articolul 416.** Inspecția de Stat în Construcții
- Articolul 417.** Serviciile publice de gospodărie comunală
- Articolul 418.** Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare
- Articolul 419.** Biroul Național de Statistică
- Articolul 420.** Serviciul de Stat de Arhivă
- Articolul 421.** Departamentul de executare
- Articolul 422.** Agenția Medicamentului
- Articolul 423.** Serviciul Grăniceri
- Articolul 424.** Remiterea materialelor către procuror, către ofițerul de urmărire penală

Capitolul IV PROBELE

- Articolul 425.** Probele
- Articolul 426.** Cercetarea la fața locului
- Articolul 427.** Temeiurile pentru ridicarea obiectelor și documentelor
- Articolul 428.** Temeiurile pentru efectuarea percheziției
- Articolul 429.** Percheziția corporală și ridicarea obiectelor și documentelor
- Articolul 430.** Procesele-verbale cu privire la percheziție, la ridicarea obiectelor și documentelor, la cercetarea la fața locului
- Articolul 431.** Corpurile delictive

Capitolul V MĂSURILE PROCESUALE DE CONSTRÎNGERE

- Articolul 432.** Măsurile procesuale de constrîngere
- Articolul 433.** Reținerea
- Articolul 434.** Procesul-verbal cu privire la reținere
- Articolul 435.** Durata reținerii și condițiile privării de libertate
- Articolul 436.** Liberarea persoanei reținute
- Articolul 437.** Aducerea silită
- Articolul 438.** Înlăturarea de la conducerea vehiculului
- Articolul 439.** Reținerea și aducerea vehiculului la parcare

Titlul II PARTEA SPECIALĂ

Capitolul VI CONSTATAREA FAPTEI CONTRAVENȚIONALE

- Articolul 440.** Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constator
- Articolul 441.** Circumstanțele care înlătură procesul contravențional
- Articolul 442.** Procesul-verbal cu privire la contravenție
- Articolul 443.** Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție
- Articolul 444.** Încheierea procesului-verbal în cazul pluralității de contravenții
- Articolul 445.** Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție
- Articolul 446.** Cazurile în care nu se încheie proces-verbal cu privire la contravenție
- Articolul 447.** Chitanța de încasare a amenzii la locul constatării contravenției
- Articolul 448.** Contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție
- Articolul 449.** Sesizarea procurorului în soluționarea cauzei contravenționale
- Articolul 450.** Sesizarea privind cauzele și condițiile care au favorizat contravenția și încheierea interlocutorie
- Articolul 451.** Inadmisibilitatea divulgării materialelor în cauza contravențională

Capitolul VII JUDECAREA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE ÎN INSTANȚĂ

- Articolul 452.** Judecarea cauzei contravenționale
- Articolul 453.** Actele preliminare
- Articolul 454.** Termenul de judecare a cauzei contravenționale
- Articolul 455.** Participarea la ședința de judecare a cauzei contravenționale
- Articolul 456.** Ședința de judecare a cauzei contravenționale
- Articolul 457.** Cercetarea judecătorească
- Articolul 458.** Problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărârii contravenționale
- Articolul 459.** Procesul-verbal al ședinței de judecare a cauzei contravenționale
- Articolul 460.** Deliberarea instanței de judecată
- Articolul 461.** Încetarea procesului contravențional în ședință de judecată
- Articolul 462.** Hotărârea judecătorească
- Articolul 463.** Înmînarea copieii de pe hotărârea judecătorească
- Articolul 464.** Afîșarea și/sau difuzarea hotărârii de sancționare

Capitolul VIII CALEA ORDINARĂ DE ATAC. RECURSUL

- Articolul 465.** Recursul
- Articolul 466.** Temeiurile pentru recurs
- Articolul 467.** Persoana care are dreptul de a declara recurs
- Articolul 468.** Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale
- Articolul 469.** Repunerea în termen a recursului
- Articolul 470.** Efectele recursului
- Articolul 471.** Judecarea cauzei contravenționale cu recurs
- Articolul 472.** Ședința de judecare a recursului
- Articolul 473.** Decizia instanței de recurs
- Articolul 474.** Conținutul deciziei instanței de recurs

Capitolul IX CALEA EXTRAORDINARĂ DE ATAC. REVIZUIREA

- Articolul 475.** Deschiderea procedurii de revizuire
- Articolul 476.** Revizuirea deciziilor și a hotărârilor în cauzele contravenționale
- Articolul 477.** Hotărârea instanței de revizuire

Capitolul X
TRIMITEREA SPRE EXECUTARE A HOTĂRÎRII JUDECĂTOREȘTI.
PROBLEMELE CE URMEAZĂ A FI SOLUȚIONATE LA EXECUTAREA
SANȚIUNII CONTRAVENȚIONALE

Articolul 478. Trimiterea spre executare a hotărîrii judecătorești

Articolul 479. Problemele ce urmează a fi soluționate la executarea sancțiunii contravenționale

Articolul 480. Modul de soluționare a problemelor legate de executarea sancțiunii contravenționale de către instanța de judecată

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 481. Intrarea în vigoare

Articolul 482. Abrogări. Aplicarea actelor normative adoptate pînă la punerea în aplicare a prezentului cod

Articolul 483. Aplicarea codului asupra cauzelor contravenționale pornite și a hotărîrilor sau deciziilor definitive

Articolul 484. Îndatoririle Guvernului

Parlamentul adoptă prezentul cod.

Cartea întâi
DREPTUL MATERIAL

Titlul I
PARTEA GENERALĂ

Capitolul I
DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 1. Legea contravențională a Republicii Moldova

(1) Prezentul cod este legea a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale.

(2) În cazurile expres prevăzute în prezentul cod, dispoziția articolului din cod poate să conțină o normă de trimitere la un alt act cu caracter normativ, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În asemenea cazuri, exigențele aplicabile normei legii contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate, sînt aplicabile și actului normativ respectiv.

(3) Dacă în procesul aplicării unui alt act normativ se constată că prevederile acestuia contravin principiilor stabilite în prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod.

Articolul 2. Scopul legii contravenționale

Scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvîrșirii de noi contravenții.

Articolul 3. Acțiunea legii contravenționale în timp

(1) Caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de prezentul cod în vigoare la momentul săvîrșirii faptei.

(2) Legea contravențională care înăsprește sancțiunea sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei contravenții nu are efect retroactiv.

(3) Fapta care, printr-o lege nouă, nu mai este considerată contravenție nu se sancționează, iar sancțiunea stabilită și neexecutată anterior intrării în vigoare a noii legi nu se execută.

(4) Dacă legea nouă prevede o sancțiune contravențională mai blîndă, se aplică această sancțiune. În cazul aplicării sancțiunii din legea veche, această sancțiune se execută în limita maximului sancțiunii din legea nouă. Dacă legea nouă nu mai prevede o anumită categorie a

sanctiunii, sanctiunea de o astfel de categorie, stabilită și neexecutată anterior intrării în vigoare a noii legi, nu se mai execută.

(5) Dacă legea nouă prevede o sancțiune mai aspră, contravenția continuă a cărei săvârșire a început anterior intrării în vigoare a noii legi se sancționează în conformitate cu legea în vigoare la momentul consumării ei.

(6) Timpul săvârșirii contravenției este considerat timpul săvârșirii acțiunii ilicite, iar în cazul inacțiunii, timpul în care trebuia să se desfășoare acțiunea pe care contravenientul a omis să o efectueze, independent de timpul survenirii urmărilor.

Articolul 4. Acțiunea legii contravenționale asupra persoanei și în spațiu

(1) Contravenția săvârșită pe teritoriul Republicii Moldova se sancționează în conformitate cu prezentul cod.

(2) Contravenția săvârșită în afara teritoriului Republicii Moldova de un cetățean al ei sau de un apatrid care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova se sancționează în conformitate cu prezentul cod dacă fapta este prevăzută și de legea țării în care a fost săvârșită, iar persoana nu a fost trasă la răspundere în acea țară.

(3) Nu pot fi supuși răspunderii contravenționale reprezentanții diplomatici ai statelor străine sau alte persoane care, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte sau în conformitate cu legile Republicii Moldova, nu cad sub incidența jurisdicției contravenționale a Republicii Moldova sau în cazul cărora este înlăturată răspunderea contravențională.

(4) Contravenția săvârșită în apele teritoriale sau în spațiul aerian al Republicii Moldova se consideră săvârșită pe teritoriul Republicii Moldova.

(5) Contravenția săvârșită la bordul unei nave maritime sau aeriene care este înregistrată într-un port sau aeroport al Republicii Moldova și se află în afara spațiului ei acvatic sau aerian se sancționează în conformitate cu prezentul cod dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu dispun altfel.

(6) În temeiul prezentului cod se sancționează contravențiile săvârșite la bordul unei nave militare maritime sau aeriene aparținând Republicii Moldova, indiferent de locul aflării navei.

(7) Se consideră loc al săvârșirii acțiunii locul în care a fost săvârșită acțiunea prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor. În caz de inacțiune, loc al săvârșirii faptei se consideră locul unde trebuia să se desfășoare acțiunea pe care contravenientul a omis să o efectueze, indiferent de timpul survenirii urmărilor.

Articolul 5. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise.

(3) Legea contravențională nu urmărește cauzarea de suferințe fizice sau lezarea demnității omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

Articolul 6. Principiul egalității în fața legii

(1) Persoanele care au săvârșit contravenții sînt egale în fața legii și a autorităților publice și sînt supuse răspunderii contravenționale fără deosebire de rasă, naționalitate, limbă, religie, sex, apartenență politică, avere, origine socială sau de orice altă situație.

(2) Conform prevederilor Constituției, ale altor legi și/sau ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, anumite categorii de persoane pot beneficia de condiții speciale de urmărire contravențională sau de garanția de a nu fi supuse urmăririi și răspunderii contravenționale.

Articolul 7. Principiul dreptății

Persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Articolul 8. Principiul caracterului personal al răspunderii contravenționale

(1) Persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție.

(2) Este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Articolul 9. Principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale

(1) La aplicarea legii contravenționale se ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante.

(2) Nimeni nu poate fi supus de două ori răspunderii contravenționale pentru una și aceeași faptă.

Capitolul II

CONTRAVENȚIA. RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ

Articolul 10. Contravenția

Constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.

Articolul 11. Contravenția continuă

(1) Se consideră contravenție continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. În cazul contravenției continue nu există pluralitate de contravenții.

(2) Contravenția continuă se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

Articolul 12. Contravenția prelungită

(1) Se consideră contravenție prelungită fapta săvârșită cu o unică intenție, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni și/sau inacțiuni contravenționale identice comise cu un singur scop, alcătuind în ansamblu o contravenție.

(2) Contravenția prelungită se consumă în momentul săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni contravenționale.

Articolul 13. Tentativa

Se consideră tentativă de contravenție acțiunea sau inacțiunea intenționată, îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei contravenții care, din cauze independente de voința făptuitorului, nu și-a produs efectul.

Articolul 14. Vinovăția

(1) Contravenția se săvârșește cu intenție sau din imprudență.

(2) Contravenția se consideră săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, a dorit sau a admis în mod conștient survenirea acestor urmări.

(3) Contravenția se consideră săvârșită din imprudență dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, ori nu își dădea seama de

caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă.

(4) Dacă, drept rezultat al săvârșirii cu intenție a contravenției, se produc urmări mai grave care, conform legii, atrag înăsprirea sancțiunii contravenționale și care nu erau cuprinse de intenția persoanei care a săvârșit-o, răspunderea contravențională pentru atare urmări survine numai dacă persoana a prevăzut urmările prejudiciabile, dar considera în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, sau dacă persoana nu a prevăzut posibilitatea survenirii acestor urmări, deși trebuia și putea să le prevadă. În consecință, contravenția se consideră intenționată.

Articolul 15. Răspunderea pentru contravenția săvârșită în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

Starea de ebrietate produsă de consumarea voluntară a alcoolului sau a altor substanțe nu înlătură caracterul contravențional al faptei. Cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii contravenției se iau în considerare la stabilirea pedepsei.

Articolul 16. Răspunderea contravențională a persoanei fizice

(1) Este pasibilă de răspundere contravențională persoana fizică cu capacitate de exercițiu care, în momentul săvârșirii contravenției, are împlinită vârsta de 18 ani.

(2) Persoana fizică cu vârsta între 16 și 18 ani este pasibilă de răspundere contravențională pentru săvârșirea faptelor prevăzute la art.228-245 și la art.263-311.

(3) În cazul minorului care a săvârșit o faptă ce se încadrează în dispoziția normei din partea specială a cărții întâi, agentul constatat, procurorul sau instanța de judecată expediază materialele cauzei contravenționale autorității administrației publice locale pentru problemele minorilor. La demersul agentului constatat, instanța de judecată poate aplica față de minor măsuri de constrângere cu caracter educativ conform art.104 din Codul penal.

(4) Pentru săvârșirea contravențiilor în afara exercitării atribuțiilor de serviciu, militarii, cu excepția militarilor în termen, răspund contravențional conform dispozițiilor generale.

(5) Pentru săvârșirea contravențiilor, militarii în termen răspund în conformitate cu Regulamentul disciplinei militare.

(6) Persoana cu funcție de răspundere (persoană căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație de stat, autoritate publică centrală sau locală, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin lege, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție, organizatorice ori economice) este pasibilă de răspundere contravențională pentru săvârșirea unei fapte prevăzute de prezentul cod în cazul:

- a) folosirii intenționate a atribuțiilor sale contrar obligațiilor de serviciu;
- b) depășirii vădite a drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege;
- c) neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

(7) În lipsa condițiilor enunțate la alin.(6), persoana cu funcție de răspundere vinovată de săvârșirea unei contravenții răspunde conform dispozițiilor generale.

Articolul 17. Răspunderea contravențională a persoanei juridice

(1) Este pasibilă de răspundere contravențională persoana juridică, cu excepția autorităților publice și instituțiilor publice, în cazurile prevăzute de prezentul cod, pentru contravențiile săvârșite în numele său ori în interesul său de către organele sale ori de reprezentanții acestora dacă aceasta corespunde uneia dintre următoarele condiții:

a) este vinovată de neîndeplinirea sau de îndeplinirea necorespunzătoare a dispozițiilor legii ce stabilesc îndatoriri sau interdicții pentru desfășurarea unei anumite activități;

b) este vinovată de desfășurarea unei activități ce nu corespunde actelor sale constitutive ori scopurilor declarate;

c) fapta care a cauzat sau a creat pericolul cauzării de daune în proporții considerabile unei alte persoane, societății ori statului a fost săvârșită în interesul acestei persoane, a fost admisă,

sanționată, aprobată, utilizată de organul său împuternicit ori de persoana cu funcție de răspundere.

(2) Persoana juridică răspunde contravențional în cazul în care norma materială din partea specială a cărții întîi prevede expres sancționarea ei.

(3) Dacă în partea specială a cărții întîi este prevăzută răspunderea contravențională a persoanei juridice, întreprinderea individuală răspunde ca persoană juridică.

(4) Răspunderea contravențională a persoanei juridice nu exclude răspunderea persoanei fizice pentru contravenția săvîrșită.

Articolul 18. Proporțiile mici

Se consideră de mici proporții valoarea bunurilor sustrate, dobîndite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvîrșirii contravenției, nu depășește 25 de unități convenționale.

Capitolul III

CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CARACTERUL CONTRAVENȚIONAL AL FAPTEI ȘI RĂSPUNDEREA CONTRAVENȚIONALĂ

Articolul 19. Cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei și răspunderea contravențională

Se consideră cauze care înlătură caracterul contravențional al faptei și răspunderea contravențională:

- a) starea de iresponsabilitate;
- b) legitima apărare;
- c) starea de extremă necesitate;
- d) constrîngerea fizică și/sau psihică;
- e) riscul întemeiat;
- f) cazul fortuit.

Articolul 20. Starea de iresponsabilitate constatată în modul stabilit de lege

(1) Este în stare de iresponsabilitate persoana care săvîrșește o faptă aflîndu-se în imposibilitatea de a conștientiza sau a dirija acțiunile sale din cauza unei boli psihice cronice, unei tulburări temporare a activității psihice, a alienării mintale sau a unei alte stări psihice patologice.

(2) Nu este pasibilă de răspundere contravențională persoana care a săvîrșit o faptă în stare de responsabilitate, dar care, pînă la pronunțarea hotărîrii de sancționare, s-a îmbolnăvit de o boală psihică, lipsită fiind de posibilitatea conștientizării sau dirijării acțiunilor sale.

Articolul 21. Legitima apărare

Este în stare de legitimă apărare persoana care săvîrșește o faptă pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, împotriva unei alte persoane sau împotriva unui interes public.

Articolul 22. Starea de extremă necesitate

Este în stare de extremă necesitate persoana care săvîrșește acțiuni pentru a salva viața, integritatea corporală ori sănătatea sa, precum și viața, integritatea corporală ori sănătatea unei alte persoane, un bun prețios al său ori al unei alte persoane, sau interesele publice de la un pericol grav iminent, care nu poate fi înlăturat altfel.

Articolul 23. Constrîngerea fizică și/sau psihică

(1) Nu constituie contravenție fapta prevăzută de prezentul cod săvîrșită din cauza unei constrîngeri fizice căreia persoana nu i-a putut rezista și care nu putea fi înlăturată în alt mod.

(2) Nu constituie contravenție fapta, prevăzută de prezentul cod, săvârșită din cauza unei constrângeri psihice exercitată prin amenințare cu un pericol iminent, pentru sine ori pentru o altă persoană, care nu putea fi înlăturat în alt mod.

Articolul 24. Riscul întemeiat

(1) Nu constituie contravenție fapta, prevăzută de prezentul cod, care a cauzat daune intereselor ocrotite de lege în cazul riscului întemeiat în atingerea unor scopuri socialmente utile.

(2) Se consideră întemeiat riscul fără de care scopul socialmente util nu a putut fi atins, iar persoana care a riscat a luat măsuri de prevenire a cauzării de daune intereselor ocrotite de lege.

(3) Nu poate fi considerat întemeiat riscul îmbinat cu bună știință cu pericolul pentru viața persoanei sau cu pericolul provocării unui dezastru ecologic ori social.

Articolul 25. Cazul fortuit

(1) Nu constituie contravenție fapta, prevăzută de prezentul cod, al cărei rezultat este consecința unei împrejurări care nu putea fi prevăzută.

(2) Nu constituie caz fortuit împrejurările create prin concursul contravențiilor.

Articolul 26. Înlăturarea răspunderii contravenționale

Înlăturarea răspunderii contravenționale pentru fapta ce conține elementele constitutive ale contravenției are loc în cazul:

- a) renunțării benevole la săvârșirea contravenției;
- b) contravenției neînsemnate, tentativei;
- c) împăcării victimei cu făptuitorul;
- d) prescripției răspunderii contravenționale;
- e) amnistiei.

Articolul 27. Renunțarea benevolă la săvârșirea contravenției

Este renunțare benevolă la săvârșirea contravenției încetarea acțiunii îndreptată nemijlocit spre săvârșirea contravenției dacă persoana este conștientă de posibilitatea finalizării faptei.

Articolul 28. Contravenția neînsemnată, tentativa

În cazul contravenției neînsemnate, organul (persoana cu funcție de răspundere) împuternicit să rezolve cazul poate înlătura răspunderea contravențională limitându-se la adresarea unei observații verbale făptuitorului. Se consideră neînsemnată tentativa de contravenție sau contravenția pentru care prezentul cod prevede în calitate de sancțiune maximă aplicarea unei amenzi de pînă la 10 unități convenționale.

Articolul 29. Împăcarea victimei cu făptuitorul

Procesul contravențional pornit încetează în cazul împăcării victimei cu făptuitorul în contravențiile prevăzute la art.78, art.96 alin.(1), (2), art.100, 101, 103, 105, 242. Împăcarea este personală. Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții lor legali. Persoanele cu capacitate de exercițiu limitată se pot împăca cu încuviințarea reprezentanților lor legali.

Articolul 30. Prescripția răspunderii contravenționale

- (1) Prescripția înlătură răspunderea contravențională.
- (2) Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni.
- (3) Termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției.
- (4) În cazul contravenției continue și contravenției prelungite, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau a inacțiunii.
- (5) Prescripția executării sancțiunii contravenționale este de un an.
- (6) Se consideră că nu a fost supus răspunderii contravenționale contravenientul:

- a) a cărui răspundere contravențională a fost înlăturată;
- b) care a executat integral sancțiunea;
- c) în a cărui privință procesul contravențional a încetat.

Articolul 31. Amnistia

(1) Amnistia este actul care are ca efect înlăturarea răspunderii contravenționale și a executării sancțiunii contravenționale, reducerea sau comutarea sancțiunii contravenționale.

(2) Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și nici asupra drepturilor victimei.

Capitolul IV

SANCTIUNILE CONTRAVENȚIONALE

Articolul 32. Sancțiunea contravențională

(1) Sancțiunea contravențională este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție.

(2) Sancțiunile contravenționale aplicabile persoanei fizice sînt:

- a) avertismentul;
- b) amenda;
- c) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate;
- d) privarea de dreptul de a deține anumite funcții;
- e) aplicarea punctelor de penalizare;
- f) privarea de dreptul special (dreptul de a conduce vehicule, dreptul de a deține armă și de portarmă);
- g) munca neremunerată în folosul comunității;
- h) arestul contravențional.

(3) Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privarea de dreptul de a deține anumite funcții și punctele de penalizare pot fi aplicate și ca sancțiuni complementare.

(4) Minorii pot fi sancționați complementar doar cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.

(5) Sancțiunile contravenționale aplicabile persoanei juridice sînt:

- a) amenda;
- b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.

(6) Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate poate fi aplicată și ca sancțiune complementară.

Articolul 33. Avertismentul

(1) Avertismentul constă în atenționarea contravenientului asupra pericolului faptei săvârșite și în recomandarea de a respecta pe viitor dispozițiile legale.

(2) Avertismentul se aplică în scris.

(3) Sancțiunea avertismentului, prevăzută la art.198 alin.(3), (4), art.247 alin.(1), art.249 alin.(1), art.250 alin.(1), art.251 alin.(4), (5), art.319, art.366 alin.(1), se aplică de către agentul constatatator în condițiile art.446 alin.(1), fără remiterea cauzei contravenționale în instanța de judecată.

Articolul 34. Amenda

(1) Amenda este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 20 de lei.

(2) Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere și persoanelor juridice – de la 10 la 500 de unități convenționale.

(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

(4) Dacă persoana fizică nu a plătit amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, instanța de judecată o poate înlocui, după caz, cu:

a) amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amenda prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;

b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;

c) muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;

d) arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).

(5) Dacă persoana sancționată pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art.228-245 nu a plătit benevol și integral amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, aceasta se înlocuiește cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, prin ridicarea dreptului de a conduce vehicule, pe un termen de la 6 luni la un an.

(6) Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.

(7) Dacă persoana juridică nu a plătit benevol și integral amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, aceasta poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată la demersul agentului constator sau al procurorului. În cazul în care sancțiunea amenzii este stabilită de instanța de judecată, înlocuirea o efectuează instanța la demersul executorului judecătoresc.

Articolul 35. Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate. Privarea de dreptul de a deține anumite funcții

(1) Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate constă în interzicerea temporară persoanei fizice de a desfășura o anumită activitate, inclusiv prin privarea acesteia de dreptul special. Sancțiunea privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate poate fi aplicată în cazul în care activitatea a fost folosită la săvârșirea contravenției sau în cazul în care contravenția reprezintă o încălcare a regulilor de desfășurare a acestei activități.

(2) Privarea de dreptul de a conduce vehicule nu poate fi aplicată persoanei cu dizabilități care folosește vehiculul ca unic mijloc de deplasare, cu excepția cazurilor când l-a condus atribuindu-i cu bună știință un număr de înmatriculare fals ori l-a condus în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe, ori s-a eschivat de la examenul medical de constatare a acestei stări, ori a părăsit locul accidentului rutier la care a fost participant.

(3) Privarea de dreptul de a desfășura anumită activitate sau privarea de dreptul de a deține anumite funcții poate fi aplicată de instanța de judecată pentru un termen de la 3 luni la un an, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(4). Această sancțiune se aplică în cazurile în care, ținând cont de caracterul contravențiilor comise de persoana vinovată, legea declară ca fiind inadmisibilă desfășurarea unei anumite activități sau deținerea unei anumite funcții de către aceasta.

(4) Privarea de dreptul de a conduce vehicule se aplică de instanța de judecată pe un termen de la 6 luni la 3 ani, iar în cazurile prevăzute la art.36, pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 36. Aplicarea punctelor de penalizare. Privarea de dreptul special

(1) În cazurile și în mărimea prevăzute de sancțiunea normei contravenționale din capitolul XIII al cărții întâi, conducătorului de vehicul declarat vinovat de săvârșirea contravenției, odată

cu aplicarea sancțiunii principale, i se aplică un număr de puncte de penalizare ca sancțiune complementară.

(2) Dacă aplicarea sancțiunii în modul prevăzut la alin.(1) condiționează acumularea a 15 puncte de penalizare, agentul constatator remite cauza contravențională spre examinare în instanța de judecată competentă, care, odată cu sancțiunea principală și cu aplicarea punctelor de penalizare, aplică privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an ca sancțiune complementară.

(3) Punctele de penalizare se anulează la expirarea termenului de 6 luni de la data constatării contravenției pentru care au fost aplicate sau de la data privării, prin hotărâre judecătorească, de dreptul de a conduce vehicule.

(4) Modul de evidență a punctelor de penalizare și modul de asigurare a accesului titularului de permis de conducere la informația despre punctele de penalizare se stabilesc de Guvern.

(5) Privarea de dreptul de a deține armă și de portarmă se dispune de instanța de judecată pentru un termen de la 3 luni la un an în funcție de gravitatea contravenției prevăzute în partea specială a cărții întii.

(6) La expirarea termenului de privare de dreptul de a conduce vehicule sau de dreptul de a deține armă și de portarmă, persoana este repusă în acest drept.

Articolul 37. Munca neremunerată în folosul comunității

(1) Munca neremunerată în folosul comunității constă în antrenarea contravenientului persoană fizică, în afara timpului de serviciu de bază sau de studii, la munca stabilită de autoritatea administrației publice locale.

(2) Munca neremunerată în folosul comunității se stabilește pe o durată de la 10 la 60 de ore și se execută în 2-4 ore pe zi.

(3) Munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o asemenea sancțiune.

(4) După pronunțarea hotărârii judecătorești, președintele ședinței de judecată explică esența sancțiunii muncii neremunerate în folosul comunității, fapt care se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată.

(5) Contravenientului sancționat cu muncă neremunerată în folosul comunității i se ia în scris un angajament prin care se obligă să se prezinte în termen de 10 zile la oficiul de executare în a cărui rază teritorială își are domiciliul.

(6) În caz de eschivare de la munca neremunerată în folosul comunității, această sancțiune se înlocuiește cu arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

(7) Munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată persoanelor declarate invalizi de gradul I și de gradul II, militarilor în termen, militarilor și efectivului atestat al organelor afacerilor interne, angajați în bază de contract, femeilor gravide, persoanelor care sînt unicul întreținător al copilului cu vârsta de pînă la 8 ani și nici persoanelor care au împlinit vârsta generală de pensionare.

(8) Munca neremunerată în folosul comunității se prestează în cel mult 6 luni, timp care curge de la data rămînerii definitive a hotărîrii judecătorești.

Articolul 38. Arestul contravențional

(1) Arestul contravențional este o sancțiune contravențională excepțională care constă în privarea de libertate pe un termen stabilit prin hotărîre judecătorească și care se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.

(2) Arestul contravențional se aplică, de regulă, pentru săvîrșirea unei fapte care amenință sau pune în pericol real sănătatea ori integritatea corporală a persoanei.

(3) Arestul contravențional poate fi aplicat și în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale.

(4) Durata arestului contravențional este de la 3 la 15 zile. În cazul concursului de contravenții sau al cumulului de hotărâri de sancționare, pentru care, conform legii, se prevede în calitate de sancțiune arestul contravențional, instanța de judecată poate aplica această sancțiune pe un termen de până la 30 de zile.

(5) Durata reținerii contravenționale se include în durata arestului contravențional.

(6) Arestul contravențional nu poate fi aplicat persoanelor declarate invalizi de gradul I și de gradul II, militarilor în termen, militarilor și efectivului atestat al organelor afacerilor interne, angajați în bază de contract, femeilor gravide, femeilor care au copii cu vârsta de până la 8 ani, persoanei care este unicul întreținător al copilului cu vârsta de până la 16 ani și nici persoanelor care au împlinit vârsta generală de pensionare.

Articolul 39. Privarea persoanei juridice de dreptul de a desfășura o anumită activitate

(1) Privarea persoanei juridice de dreptul de a desfășura o anumită activitate constă în stabilirea interdicției de a încheia anumite tranzacții, de a emite acțiuni sau alte titluri de valoare, de a primi subvenții, înlesniri și alte avantaje de la stat sau de a desfășura alte activități.

(2) Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate poate fi limitată la un anumit teritoriu al unității administrativ-teritoriale sau la o anumită perioadă a anului și se stabilește pentru un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 40. Expulzarea

(1) Expulzarea este o măsură de îndepărtare silită de pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor străini și apatrizilor care au încălcat regulile de ședere. Expulzarea are drept scop înlăturarea unei stări de pericol și prevenirea săvârșirii de către aceste persoane a unor fapte socialmente periculoase.

(2) Expulzarea poate fi aplicată cetățenilor străini și apatrizilor ca sancțiune complementară în cazul comiterii contravențiilor prevăzute la art.58, art.67 alin.(4), (5), art.76, 80, 81, 83, 84, 87, 323, 324, 326, 328, 330-333, 339, 348.

(3) În privința cetățenilor străini și apatrizilor care nu pot fi expulzați imediat, instanța de judecată poate dispune luarea în custodie publică, cu plasarea pe un termen de cel mult 6 luni în Centrul de Plasament Temporar al Străinilor.

(4) Instanța de judecată poate dispune luarea în custodie publică a cetățenilor străini și apatrizilor în a căror privință a fost dispusă măsura returnării sau care au fost declarați indezirabili.

(5) În cazul în care expulzarea însoțește arestul contravențional, aducerea la îndeplinire a expulzării are loc după executarea pedepsei arestului.

Capitolul V

APLICAREA SANCTIUNII CONTRAVENȚIONALE

Articolul 41. Criteriile generale de individualizare a sancțiunii

(1) Sancțiunea contravențională se aplică în funcție de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de caracteristica persoanei și de circumstanțele atenuante și agravante.

(2) Față de persoana a cărei vinovăție este dovedită se aplică o sancțiune echitabilă, în limitele și în conformitate cu dispozițiile prezentului cod.

Articolul 42. Circumstanțele atenuante

(1) La aplicarea sancțiunii contravenționale față de persoana a cărei vinovăție este dovedită se consideră circumstanțe atenuante:

- a) prevenirea consecințelor prejudiciabile sau repararea benevolă a prejudiciului;
- b) contribuția la descoperirea contravenției;
- c) săvârșirea contravenției într-un concurs de împrejurări personale sau familiale;
- d) săvârșirea contravenției de către un minor, o femeie gravidă sau o persoană care întreține copil cu vârsta de până la 8 ani;

- e) acțiunile ilegale sau imorale ale victimei care au provocat contravenția.
(2) Se pot considera atenuante și alte circumstanțe decît cele prevăzute la alin.(1).

Articolul 43. Circumstanțele agravante

(1) La aplicarea sancțiunii contravenționale față de persoana a cărei vinovăție este dovedită se consideră circumstanțe agravante:

- a) continuarea comportării ilicite, contrar somației de a se pune capăt unei astfel de comportări;
- b) săvîrșirea contravenției de către o persoană anterior sancționată contravențional sau condamnată ale cărei antecedente nu au fost stinse;
- c) instigarea sau atragerea minorilor la săvîrșirea contravenției;
- d) săvîrșirea contravenției de către un grup de persoane;
- e) săvîrșirea contravenției profitîndu-se de condițiile unor calamități naturale sau ale altor stări excepționale;
- f) săvîrșirea contravenției în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe. Instanța de judecată este în drept, în funcție de caracterul contravenției, să nu considere această circumstanță ca agravantă;
- g) săvîrșirea contravenției față de un minor, de o femeie, de o persoană în etate sau față de o persoană care se află în imposibilitatea de a se apăra.

(2) Circumstanța agravantă prevăzută în partea specială a cărții întîi ca element constitutiv al contravenției nu poate fi luată în considerare la aplicarea sancțiunii.

(3) Enumerarea circumstanțelor agravante din prezentul articol este exhaustivă.

Articolul 44. Aplicarea sancțiunii contravenționale în cazul pluralității de contravenții

(1) În cazul în care una și aceeași persoană săvîrșește două sau mai multe contravenții, se aplică sancțiune pentru fiecare contravenție în parte.

(2) Dacă persoana este declarată vinovată de către instanța de judecată de săvîrșirea a două sau mai multor contravenții, se aplică sancțiune pentru fiecare contravenție în parte, stabilindu-se definitiv sancțiunea pentru concurs de contravenții prin absorbția sancțiunii mai ușoare de sancțiunea mai gravă ori prin cumulul sancțiunilor aplicate în limitele stabilite de articolul care prevede sancțiunea mai gravă.

Articolul 45. Repararea prejudiciului

(1) Dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

(2) Soluționînd cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui.

Articolul 46. Executarea obligației a cărei neîndeplinire este sancționată

Sancțiunea contravențională nu absolvă contravenientul de executarea obligației pentru a cărei neîndeplinire a fost aplicată.

Titlul II PARTEA SPECIALĂ

Capitolul VI CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA DREPTURILE POLITICE, DE MUNCĂ ȘI LA ALTE DREPTURI CONSTITUȚIONALE ALE PERSOANEI FIZICE

Articolul 47. Împiedicarea exercitării dreptului electoral
Împiedicarea accesului în localul de votare

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 48. Folosirea în alegeri sau la referendum a fondurilor venite din străinătate sau a fondurilor nedeclarate public

Folosirea în alegeri sau la referendum a fondurilor venite din străinătate sau a fondurilor nedeclarate public

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 49. Împiedicarea activității organului electoral

(1) Nefurnizarea de către persoane cu funcție de răspundere a datelor și materialelor solicitate de organul electoral, precum și neîndeplinirea hotărârii acestuia luate în limitele competenței

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(2) Distrugerea, deteriorarea intenționată prin orice mod a listei electorale sau a afișei electorale, sau a listelor de subscripție pentru susținerea inițierii referendumului

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.

(3) Refuzul de a executa dispozițiile președintelui biroului electoral al secției de votare privind asigurarea ordinii în localul de votare și pe teritoriul aferent

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(4) Scoaterea din localul secției de votare a buletinului de vot înmînat pentru votare

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 50. Afișarea informațiilor electorale în locuri neautorizate

Afișarea materialului de agitație electorală sau a materialului de susținere a referendumului în alt loc decât cel stabilit

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 51. Înscrierea în mai multe liste de candidați

Acceptarea deliberată a persoanei de a fi înscrisă în mai multe liste de candidați

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale.

Articolul 52. Agitația electorală în ziua imediat anterioară zilei votării ori în ziua votării

Continuarea agitației electorale sau a agitației pentru susținerea referendumului în ziua imediat anterioară zilei votării ori în ziua votării

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau candidatului electoral.

Articolul 53. Încălcarea legislației electorale de către membrii organului electoral

(1) Neaducerea la cunoștință publică de către membrii comisiilor electorale a propunerilor de desemnare a candidaților sau a problemelor supuse referendumului

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Părăsirea nemotivată a localului de votare înainte de începerea totalizării rezultatelor alegerilor sau rezultatelor referendumului și pînă la semnarea procesului-verbal

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(3) Neînținerea nejustificată a buletinului de vot persoanei înscrise în lista electorală sau înmînarea către un singur alegător a mai multor buletine decât este prevăzut de lege

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 54. Încălcarea legislației cu privire la cultele religioase

(1) Împiedicarea libertății de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-și schimba religia sau convingerile, de a profesa religia ori convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățatură, practici religioase, de cult și prin îndeplinirea riturilor

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Intoleranța confesională manifestată prin acte care stânjesc liberul exercițiu al unui cult religios, recunoscut de stat, propagarea urii religioase

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(3) Exercițarea, în numele unui cult religios înregistrat sau neînregistrat ori în nume propriu, a unor practici și ritualuri care contravin Legii privind cultele religioase și părțile lor componente

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(4) Desfășurarea activității religioase de către cetățeni străini în locuri publice fără anunțarea prealabilă a primăriei localității respective

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale și cu expulzarea din țară.

(5) Ofensa adusă sentimentelor religioase ale persoanelor fizice, profanarea obiectelor venerate de acestea, a localurilor, monumentelor, a simbolicii lor conceptuale

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(6) Încălcarea dreptului exclusiv al cultelor religioase de editare, tipărire și confecționare, comercializare sau răspîndire în alt mod a obiectelor de cult

se sancționează cu amendă de la 25 la 35 de unități convenționale.

(7) Divulgarea tainei mărturisirii de către un deservent al cultului religios

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 55. Încălcarea legislației privind protecția muncii

(1) Încălcarea legislației muncii, a legislației cu privire la securitatea și la igiena muncii, a altor norme de protecție a muncii

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite asupra minorului

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 56. Încălcarea legislației privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă

(1) Utilizarea de către persoanele cu funcție de răspundere, la completarea documentelor oficiale, a denumirilor de profesii sau de funcții care nu corespund Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(2) Necomunicarea, în termenul stabilit de legislație, de către beneficiarul de ajutor de șomaj și/sau de alocații de integrare ori de reintegrare profesională agenției teritoriale de ocupare a forței de muncă la care este înregistrat a oricărei modificări din condițiile care au condus la stabilirea dreptului de beneficiar

se sancționează cu amendă de la 3 la 10 unități convenționale.

Articolul 57. Încălcarea termenelor de plată a salariilor, pensiilor, burselor, indemnizațiilor și de efectuare a altor plăți cu caracter permanent, stabilite prin legislație

(1) Încălcarea intenționată cu mai mult de 2 luni a termenului stabilit pentru plata salariilor, achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, precum și pentru efectuarea altor plăți cu caracter permanent, stabilite prin legislație,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea intenționată cu mai mult de 2 luni a termenului stabilit pentru plata pensiilor, burselor, indemnizațiilor, precum și pentru efectuarea altor plăți cu caracter permanent, stabilite prin legislație,

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 110 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 220 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 58. Antrenarea minorului la munci care prezintă pericol pentru sănătatea lui
Antrenarea minorului în executarea unei munci interzise de legislație

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 59. Eschivarea de la negocieri asupra încheierii contractului colectiv de muncă sau încălcarea termenului de încheiere a acestuia

Eschivarea reprezentanților părților de la negocieri asupra încheierii, modificării sau completării contractului colectiv de muncă sau încălcarea termenului de negocieri, neasigurarea activității comisiei în vederea încheierii în termen a contractului colectiv de muncă

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

Articolul 60. Refuzul neîntemeiat de a încheia contract colectiv de muncă
Refuzul neîntemeiat al angajatorului de a încheia contract colectiv de muncă
se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 61. Împiedicarea exercitării dreptului de întemeiere a sindicatelor și de afiliere lor

Împiedicarea exercitării dreptului salariaților de a întemeia sindicate și de a se afilia lor pentru a-și apăra interesele profesionale, economice și sociale și de a se înscrie în ele
se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 62. Tăinuirea circumstanțelor care împiedică încheierea căsătoriei
Tăinuirea, la înregistrarea căsătoriei, a circumstanțelor care împiedică încheierea ei
se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

Articolul 63. Neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului

(1) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului
se sancționează cu amendă de la 5 la 20 de unități convenționale.

(2) Acțiunile specificate la alin.(1), dacă au avut ca urmare lipsa de supraveghere a copilului, vagabondajul, cerșitul ori săvârșirea de către acesta a unei fapte socialmente periculoase,

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată părinților ori persoanelor care îi înlocuiesc sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 40 de ore.

Articolul 64. Împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa
Împiedicarea neîntemeiată a unuia dintre părinți (a ambilor părinți) să comunice cu copilul ori să ia parte la educarea lui, precum și împiedicarea copilului să comunice cu bunicii, frații și surorile

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 65. Necomunicarea despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului

Necomunicarea autorității tutelare de către persoana cu funcție de răspundere și de către alte persoane despre existența unui pericol pentru viața ori sănătatea copilului sau despre încălcarea drepturilor și intereselor lui legitime

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 66. Încălcarea regulilor înfierii, instituirii tutelei (curatelei) asupra copiilor rămași fără îngrijire părintească

(1) Încălcarea de către persoanele cu funcție de răspundere din instituțiile curative, de instruire, de asistență socială și din alte instituții similare a termenului de 3 zile pentru comunicare autorității tutelare despre copiii rămași fără îngrijire părintească care pot fi transmiși ulterior spre adopție sau sub tutelă (curatelă) pentru îngrijire și educare

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

(2) Prezentarea de date false despre copilul rămas fără îngrijire părintească de către persoana cu funcție de răspundere de la casa (secția) de naștere, de la instituția curativă, de profilaxie sau de alt gen

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

Articolul 67. Încălcarea legislației privind întrunirile

(1) Organizarea și desfășurarea întrunirii fără a fi notificată primăria, precum și încălcarea condițiilor (forma, locul, timpul) privind desfășurarea întrunirii indicate în declarația prealabilă

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată organizatorului (conducătorului) întrunirii.

(2) Împiedicarea organizării ori a desfășurării întrunirilor conforme legii, precum și împiedicarea participării ori constrîngerea de a participa la ele

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

(3) Neîndeplinirea de către organizatorul (conducătorul) întrunirii a obligațiilor prevăzute de lege

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(4) Participarea la întrunire a persoanelor care dețin arme, substanțe explozive, orice substanțe interzise sau alte obiecte ce pot pune în pericol viața ori sănătatea oamenilor

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile.

(5) Împiedicarea sub orice formă a accesului în clădirile din imediata apropiere a locului de desfășurare a întrunirii

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 68. Constrîngerea sau împiedicarea de a participa la grevă

Constrângerea sau împiedicarea de a participa la grevă prin amenințarea de a aplica forța ori prin profitarea de dependența celui constrâns
se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

Articolul 69. Injuria

(1) Injuria adusă în public, vorbele sau faptele care înjosesc onoarea și demnitatea persoanei

se sancționează cu amendă de la 20 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore.

(2) Injuria adusă în mass-media

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore.

Articolul 70. Calomnia

Calomnia, adică răspîndirea cu bună știință a unor scorniri mincinoase ce defăimează o altă persoană, însoțită de învinuirea de săvîrșire a unei infracțiuni deosebit de grave sau excepțional de grave ori soldată cu urmări grave

se sancționează cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, sau cu arest contravențional de până la 15 zile, cu amendă de la 120 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura anumite activități pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 71. Încălcarea legislației privind accesul la informație și cu privire la petiționare

(1) Încălcarea de către persoana cu funcție de răspundere a dispozițiilor legale privind accesul la informație și cu privire la petiționare

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

(2) Prezentarea, la solicitare, a unui răspuns cu date vădit eronate

se sancționează cu amendă de la 45 la 55 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 72. Împiedicarea ilegală a accesului la documentele din Fondul arhivistic

Împiedicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a accesului la documentele din Fondul arhivistic

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 73. Încălcarea modului de predare a exemplarelor depozitului legal, distrugerea sau deteriorarea intenționată a fondului bibliotecii

(1) Încălcarea modului de predare Bibliotecii Naționale și altor centre biblioteconomice a exemplarelor depozitului legal pentru control bibliografic național și evidență statistică

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu muncă neremunerată în folosul comunității, în ambele cazuri, de la 20 la 60 de ore.

(2) Distrugerea sau deteriorarea intenționată a fondului bibliotecii

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.

Articolul 74. Încălcarea regulilor de ocrotire și de folosire a monumentelor de istorie și de cultură

Încălcarea regulilor de ocrotire și de folosire a monumentelor de istorie și de cultură, a monumentelor care fac parte din patrimoniul natural sau a obiectivelor ocrotite de stat, precum și a obiectelor sau a documentelor care prezintă valoare istorică sau culturală,

se sancționează cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Capitolul VII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA SĂNĂTATEA POPULAȚIEI, SĂNĂTATEA PERSOANEI, LA STAREA SANITAR-EPIDEMIOLOGICĂ

Articolul 75. Divulgarea informației confidențiale privind examenul medical de depistare a contaminării cu virusul imunodeficienței umane (HIV) ce provoacă maladia SIDA

Divulgarea informației confidențiale despre examenele medicale de depistare a contaminării cu virusul imunodeficienței umane (HIV) ce provoacă maladia SIDA de către personalul medical sau de către alte persoane care, în virtutea obligațiilor de serviciu, dețin astfel de informații

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale.

Articolul 76. Eschivarea bolnavului de tuberculoză eliminator de bacili de la tratament sau încălcarea regimului prescris

Eschivarea bolnavului de tuberculoză eliminator de bacili de la tratament sau încălcarea regimului prescris

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale.

Articolul 77. Practicarea ilicită a activității medicale și farmaceutice

(1) Practicarea ca profesie a activității medicale și farmaceutice de către o persoană care nu are studiile medicale și farmaceutice corespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 20 la 70 de unități convenționale.

(2) Practicarea de către persoana autorizată să desfășoare activități farmaceutice a unor genuri de activitate neindicate în licență

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

(3) Desfășurarea activității farmaceutice în locuri neautorizate de Ministerul Sănătății

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

(4) Păstrarea neconformă a medicamentelor, păstrarea, utilizarea, publicitatea și comercializarea medicamentelor neautorizate de Ministerul Sănătății spre utilizare, a medicamentelor cu termenul de valabilitate expirat, precum și a celor fără documentul și/sau informația ce atestă calitatea și fără denumirea și adresa producătorului,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(5) Încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și de eliberare a medicamentelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

(6) Producerea, modificarea formulei de producție, a fluxului tehnologic, a marcării medicamentelor, a altor produse farmaceutice și parafarmaceutice, precum și a documentației tehnico-normative, de către întreprinderile care produc medicamente, alte produse farmaceutice și parafarmaceutice fără autorizarea respectivă a Ministerului Sănătății

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(7) Practicarea activității farmaceutice fără utilizarea sistemului informațional de evidență a circulației medicamentelor, utilizarea acestui sistem cu încălcarea cerințelor stabilite, eliberarea medicamentelor din întreprinderile farmaceutice și/sau prezența în stocul farmaciilor și al filialelor lor a medicamentelor fără etichete cu fișie latentă

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a practica activitate farmaceutică pe un termen de la 3 luni la un an.

(8) Îndeletnicirea cu medicina populară fără autorizație specială, eliberată în modul stabilit de lege,

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 3 luni la un an.

Articolul 78. Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale

(1) Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale

se sancționează cu amendă de la 10 la 40 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile.

(2) Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale, maltratarea, aplicarea de lovituri, alte acțiuni violente care au provocat dureri fizice

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile.

(3) Vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale care a provocat o dereglare de scurtă durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă, a capacității de muncă

se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile.

Articolul 79. Încălcarea legislației privind donarea de sînge

(1) Sustragerea sîngelui și a derivatelor de sînge, alterarea lor neintenționată

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Folosirea sîngelui donat, a derivatelor de sînge și a preparatelor din el în scopul obținerii de profit

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(3) Scoaterea ilicită din țară a sîngelui donat, a derivatelor de sînge și a preparatelor din el

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(4) Neasigurarea păstrării sîngelui donat, a derivatelor de sînge și a preparatelor din el

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Tăinuirea intenționată de către donatorii de sînge a datelor cu privire la afecțiunile antercedente

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

Articolul 80. Încălcarea regulilor și a normelor sanitar-igienice și sanitar-antiepidemice

(1) Încălcarea regulilor și a normelor sanitar-igienice și sanitar-antiepidemice la

comercializarea de produse (mărfuri) sau la prestarea de servicii consumatorului se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor și a normelor sanitar-igienice și sanitar-antiepidemice de către angajații întreprinderilor din sectorul alimentar

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Neîndeplinirea în termen a prescripțiilor legale ale autorităților competente privind înlăturarea încălcării regulilor și a normelor sanitar-igienice și sanitar-antiepidemice

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Neîndeplinirea obligației de a face publice informațiile veridice despre calitatea apei potabile

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(5) Producerea, depozitarea, transportarea și distribuirea a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare în spații și în condiții necorespunzătoare regulilor sanitare

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 81. Angajarea în întreprinderile din sectorul alimentar a personalului fără examen medical și/sau fără instruire igienică, și/ sau fără calificarea necesară în materie de igienă

Angajarea în întreprinderile din sectorul alimentar a personalului fără examen medical și/sau fără instruire igienică, și/sau fără calificarea necesară în materie de igienă

se sancționează cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 82. Plasarea pe piață a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare

Plasarea pe piață a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 83. Neluarea de măsuri pentru sistarea plasării pe piață a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare

Neluarea de măsuri pentru sistarea plasării pe piață a noi tipuri de produse alimentare și de materiale neaprobate care vin în contact cu produse alimentare, pentru organizarea și efectuarea retragerii lor din circuit, pentru executarea deciziilor organelor de supraveghere și de control privind utilizarea condiționată sau nimicirea acestora

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 84. Furnizarea de produse și prestarea de servicii periculoase pentru viața și sănătatea consumatorului

Furnizarea de produse și prestarea de servicii periculoase pentru viața și sănătatea consumatorului, contrar prevederilor legale,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 85. Procurarea sau păstrarea ilegală de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope în cantități mici ori consumarea unor astfel de substanțe fără prescripția medicului

(1) Procurarea sau păstrarea ilegală, fără scop de înstrăinare, de substanțe narcotice sau de alte substanțe psihotrope în cantități mici, precum și consumarea lor fără prescripția medicului

se sancționează cu amendă de la 3 la 10 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 40 de ore.

(2) Este înlăturată răspunderea contravențională pentru faptele prevăzute de prezentul articol a persoanei care a predat benevol substanțele narcotice ori alte substanțe psihotrope deținute ilegal sau care s-a adresat ori care dorește să se adreseze benevol la o instituție medicală

pentru a i se acorda asistența necesară în legătură cu consumarea ilegală a substanțelor narcotice și/sau a altor substanțe psihotrope.

Articolul 86. Neadoptarea de măsuri pentru asigurarea protecției semănăturilor de plante ce conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope

Neadoptarea de măsuri, prevăzute de legislație, pentru asigurarea regimului stabilit de protecție a semănăturilor de mac somnifer, de cânepă, de arbust coca și de alte plante, a locurilor de păstrare și de prelucrare a recoltei acestor culturi, neadoptarea de măsuri pentru distrugerea resturilor rămase după recoltare și a deșeurilor de producție care conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope

se sancționează cu amendă de la 70 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 87. Cultivarea ilegală a plantelor care conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope

Cultivarea ilegală a plantelor care conțin substanțe narcotice sau alte substanțe psihotrope, chiar și în cantități mici și fără scop de înstrăinare,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu/sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 88. Aducerea minorului la starea de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

(1) Aducerea minorului la starea de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(2) Acțiunile specificate la alin.(1) săvârșite de părinți sau de persoanele care îi înlocuiesc, sau de persoanele față de care minorul se află în raport de subordine

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale.

Articolul 89. Practicarea prostituției

(1) Practicarea prostituției

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Persoana angajată în prostituție contrar voinței sale este degrevată de răspundere contravențională.

Articolul 90. Producerea, comercializarea, difuzarea sau păstrarea produselor pornografice

Producerea, comercializarea, difuzarea sau păstrarea produselor pornografice pentru a fi comercializate ori difuzate

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 91. Fumatul și consumul de băuturi alcoolice în locuri interzise, comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice

(1) Fumatul și consumul de băuturi alcoolice în locuri interzise, altele decât cele specificate la art.203 alin.(3),

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.

(2) Comercializarea către minori a produselor din tutun și a băuturilor alcoolice

se sancționează cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără

privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Capitolul VIII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA DREPTURILE REALE

Articolul 92. Tăinuirea informației despre fondul funciar disponibil

Tăinuirea informației despre fondul funciar disponibil sau încălcarea termenelor de examinare a cererilor persoanei fizice privind atribuirea de terenuri

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 93. Încălcarea legislației privind geodezia, cartografia și topografia

(1) Neasigurarea integrității informației geodezice și topografice, năndeplinirea în termen a măsurilor specificate în actele de control ale inspectoratului din domeniu

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Distrugerea intenționată a bornelor de hotar sau a punctelor rețelei geodezice se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 94. Încălcarea regulilor de construcție pe suprafețe cu zăcăminte de substanțe utile

Încălcarea regulilor de construcție pe suprafețe cu zăcăminte de substanțe utile și pe teritoriile deasupra obiectivelor miniere și a locurilor de înhumare a substanțelor și deșeurilor nocive

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 95. Încălcarea modului stabilit de folosire a fondului de exploatare, de recoltare și transportare a lemnului, de recoltare a rășinii

(1) Încălcarea modului stabilit de folosire a fondului de exploatare, de recoltare și transportare a lemnului, de recoltare a rășinii

se sancționează cu amendă de 5 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Transportarea masei lemnoase fără acte de proveniență sau de livrare

se sancționează cu amendă de 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 96. Încălcarea dreptului de autor și a drepturilor conexe

(1) Confecționarea, difuzarea sau altă valorificare ilegală a operelor, fonogramelor, interpretărilor, a emisiunilor organizațiilor de difuziune; încălcarea condițiilor de valorificare a operelor și/sau fonogramelor, a interpretărilor, a emisiunilor organizațiilor de difuziune, protejate de dreptul de autor și de drepturile conexe, sau indicarea pe exemplarele de opere sau de fonograme a unei informații false despre apartenența și limitele exercitării dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și a unei alte informații care poate induce în eroare beneficiarul; modificarea, înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a simbolurilor și semnelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe indicate de titularul drepturilor respective; reproducerea pe suport material a operei audiovizuale, a emisiunii sau interpretării ori a unui alt obiect al dreptului de autor protejat în săli de concert, în cinematografe, precum și în alte locuri publice, fără acordul titularului de drepturi; înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a informației despre administrarea dreptului de autor și a drepturilor conexe;

înlăturarea de pe exemplarele de opere sau de fonograme a mijloacelor tehnice de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe, precum și comercializarea sau oferirea spre comercializare, darea în chirie, importul sau depozitarea de echipamente tehnice sau de componente ale acestora pentru facilitarea accesului la emisiunile organizațiilor de difuziune ce comunică condiționat prin eter, cablu, satelit în regim interactiv, inclusiv prin Internet; comercializarea, darea în chirie, exportul, schimbul, depozitarea ori altă valorificare a exemplarelor de opere sau de fonograme, în orice mod și sub orice formă, fără marcaj de control și fără a deține, la momentul controlului, contractele de autor încheiate cu titularii de drepturi asupra lor; aplicarea necorespunzătoare a marcajelor de control altele decât cele pentru suporturile materiale specificate în anexele la cererea de eliberare a marcajelor de control pentru exemplare de operă ori fonograme valorificate fără consimțământul titularului de drepturi, însușirea paternității ori constrângerea la copaternitate

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Falsificarea, producerea, distrugerea, utilizarea, depozitarea, transportarea sau comercializarea ilicită a marcajelor de control

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Distrugerea din neglijență a originalului operei științifice, literare, de artă plastică, de sculptură, de arhitectură, a manuscrisului sau a variantei definitive a originalului fonogramei sau al operei audiovizuale

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 97. Folosirea ilicită a mărcii sau a denumirii de origine a produsului

Folosirea ilicită a mărcii sau a denumirii de origine a produsului protejate, precum și a semnelor identice ori similare care pot fi confundate cu marca sau cu denumirea de origine a produsului înregistrat ori solicitat spre înregistrare pe numele unor alte persoane pentru marcarea produselor sau serviciilor identice cu cele pentru care marca sau denumirea de origine a fost înregistrată, precum și fabricarea, folosirea, importul, exportul, transportarea, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică, stocarea în astfel de scopuri a produselor marcate cu astfel de semne, precum și îndemnarea terților la efectuarea acestor acțiuni

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 98. Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare

Utilizarea, la marcarea produselor, a unor indicații false ori înșelătoare în scopul inducerii în eroare a consumatorului privitor la calitate, cantitate, însușiri, destinație, valoare sau la data fabricării produselor ori prestării serviciilor, precum și privitor la producător și la sediul acestuia,

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 99. Încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului de invenție sau al titularului modelului de utilitate

Fabricarea, importul, exportul, transportarea, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică, stocarea în astfel de scopuri a produselor care încorporează o invenție brevetată sau un model de utilitate înregistrat, pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizarea titularului, efectuate fără această autorizare,

se sancționează cu amendă de la 20 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 100. Încălcarea dreptului exclusiv al titularului de drept asupra desenului sau modelului industrial

Fabricarea, importul, exportul, transportarea, vânzarea, orice alt mod de punere în circulație economică, stocarea în astfel de scopuri a produselor care încorporează integral sau într-o măsură substanțială un desen sau un model industrial protejat, pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizarea titularului de drept, efectuate fără această autorizare,

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 101. Încălcarea dreptului exclusiv al titularului brevetului pentru soi de plantă

Producerea, reproducerea, condiționarea în scopul înmulțirii, transportarea, importul, exportul, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică, stocarea în astfel de scopuri a materialului soiului de plantă brevetat, pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizarea titularului de brevet, efectuate fără această autorizare,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 102. Încălcarea dreptului exclusiv al titularului topografiei circuitului integrat

Reproducerea topografiei circuitului integrat protejate sau a unei părți a acesteia, precum și importul, exportul, transportarea, oferirea spre vânzare, vânzarea, alt mod de punere în circulație economică a produsului care încorporează o topografie a circuitului integrat protejată sau a unei părți a acesteia, pentru care, în conformitate cu legislația, este necesară autorizarea titularului, efectuate fără această autorizare,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 103. Încălcarea drepturilor de autor asupra invenției, topografiei circuitului integrat sau desenului/modelului industrial

Însușirea calității de autor, constrângerea la coautorat, divulgarea esenței invenției, topografiei circuitului integrat sau desenului/modelului industrial pînă la depunerea cererii, fără consimțământul autorului,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 104. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, dacă fapta nu reprezintă o infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.

Articolul 105. Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului

Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin furt, însușire, delapidare, abuz de serviciu sau escrocherie

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile.

Articolul 106. Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere
Cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, în cazul în care fapta nu reprezintă o sustragere și nu întrunește elementele unei infracțiuni,
se sancționează cu amendă de pînă la 150 de unități convenționale.

Articolul 107. Obținerea sau divulgarea informațiilor care constituie secret comercial sau fiscal

(1) Obținerea fără consimțămîntul titularului a informațiilor care constituie secret comercial sau fiscal în scopul divulgării sau folosirii lor ilegale

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial sau fiscal de către un funcționar public sau de către o persoană căreia aceste informații i-au fost încredințate sau i-au devenit cunoscute în legătură cu serviciul ei

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale.

Articolul 108. Conectarea neautorizată la sursele de energie electrică, termică sau la sursele de gaze

Conectarea neautorizată la sursele de energie electrică, termică sau la sursele de gaze

se sancționează cu amendă de la 40 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Capitolul IX

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI

Articolul 109. Încălcarea regimului de protecție a apelor

(1) Încălcarea regimului de protecție a apelor avînd drept urmare poluarea acestora, eroziunea solurilor și alte fenomene dăunătoare

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 10 la 40 de ore, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Darea în exploatare a întreprinderilor, a imobilelor comunale și de altă natură fără construcțiile și instalațiile care să prevină impurificarea și infectarea apelor sau influența lor dăunătoare

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Spălarea vehiculelor, utilajelor și ambalajelor în apele naturale, în preajma lor și în alte locuri neautorizate

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(4) Nerespectarea dimensiunilor și regimului de protecție a zonelor de protecție a apelor rîurilor și bazinelor de apă și a fișiiilor riverane de protecție a apelor

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Nerespectarea limitelor și regimului de protecție a perdelelor forestiere de protecție a apelor

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Neîndeplinirea de către căpitan sau de către alți membri ai personalului de comandă al unei nave a obligațiilor prevăzute de legislație privind înregistrarea în actele de bord a operațiunilor cu substanțe nocive pentru oameni și pentru resursele vii ale mării ori cu amestecuri ce conțin astfel de substanțe peste normele stabilite, introducerea în actele de bord a unor mențiuni false referitor la astfel de operațiuni sau refuzul nelegitim de a prezenta actele persoanelor cu funcție de răspundere

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 110. Încălcarea regulilor de folosire a apei

(1) Captarea și folosirea apei cu încălcarea limitelor stabilite, folosirea apei potabile în scopuri tehnice

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Folosirea obiectivelor acvatice fără autorizația de folosință specială, fără titlul de stat de folosință separată

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 111. Nerespectarea regulilor și instrucțiunilor privind exploatarea construcțiilor, instalațiilor și aparatelor de măsurat hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor

Nerespectarea regulilor și instrucțiunilor privind exploatarea construcțiilor, instalațiilor și aparatelor de măsurat hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 112. Deteriorarea construcțiilor și instalațiilor hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor

Deteriorarea construcțiilor și instalațiilor hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor, inclusiv a rețelelor și instalațiilor sistemelor de alimentare cu apă potabilă,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 113. Încălcarea regulilor de desfășurare a activității economice în zonele de protecție a apelor

(1) Aplicarea neautorizată a pesticidelor și îngrășămintelor pe fișii cu o lățime de 300 de metri de la muchia taluzului riveran al albiei

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Construcția și amplasarea, în zona de protecție a apelor, a depozitelor de îngrășăminte și pesticide, a obiectivelor pentru prepararea soluțiilor chimice, a depozitelor de produse petroliere, a stațiilor de alimentare cu combustibil, a colectoarelor de ape reziduale de la fermele și complexe zootehnice, a punctelor de deservire tehnică și de spălare a tehnicii și vehiculelor, repartizarea de terenuri, într-o astfel de zonă, pentru depozitarea deșeurilor de orice proveniență,

construcția neautorizată de instalații de canalizare, de colectoare și de instalații de epurare a apelor reziduale

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Desfășurarea neautorizată a lucrărilor de astupare a luncilor și brațelor uscate ale râurilor, a lucrărilor de regularizare a cursurilor râurilor, de extragere a substanțelor utile, a materialelor de construcție și de instalare a comunicațiilor în zona de protecție a apelor

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Prelucrarea terenurilor, organizarea taberelor pentru animale și păsări, amenajarea campingurilor și a taberelor de corturi în limitele fișiiilor riverane de protecție a apelor

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Deversarea, în apele de suprafață, în canalele de irigare și de desecare, a apelor uzate neepurate, a celor poluate termic și cu substanțe radioactive, a apelor contaminate cu germeni patogeni și cu paraziți, a produselor sau reziduurilor petroliere și a altor poluanți

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Desfășurarea activității economice de către întreprinderi cu impact asupra mediului fără dispozitive de ținere a evidenței cantitative și calitative a consumului și a evacuărilor de ape, precum și de prevenire a poluării apelor sau a efectelor lor distructive,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 114. Încălcarea regulilor de protecție a resurselor piscicole și a regulilor de pescuit

(1) Încălcarea regulilor de protecție a resurselor piscicole

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor de pescuit, cu excepția pescuitului în obiectivele acvatice aflate în gestiune privată, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Transportarea, comercializarea produselor pescuitului și altor organisme acvatice fără documentele necesare stabilite de legislație

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(4) Acțiunile specificate la alin.(1) însoțite de pescuitul ori de distrugerea unor specii valoroase de pește și de plante acvatice sau a altor reprezentanți ai faunei și florei acvatice

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(5) Pescuitul cu utilizarea curentului electric, a explozivilor, a substanțelor otrăvitoare, narcotice sau reactive de orice fel

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 115. Degradarea terenurilor, falsificarea informației despre starea și folosirea lor

(1) Degradarea stratului fertil al solului, decopertarea neselectivă și folosirea stratului fertil contrar destinației

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Amplasarea, construcția și darea în exploatare a obiectivelor care generează efecte de poluare a solului

se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Arderea resturilor vegetale de orice proveniență

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Falsificarea informației despre starea și folosirea terenurilor

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 116. Abaterea neautorizată de la proiectele de organizare a teritoriului sau de folosință a terenului

(1) Abaterea neautorizată de la proiectele de organizare a teritoriului, de ameliorare, precum și folosirea terenurilor contrar destinației pentru care au fost repartizate

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Ocuparea nelegitimă a terenurilor, îngrădirea lor

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu demolarea, în ambele cazuri, a gardurilor și a construcțiilor din contul contravenientului.

Articolul 117. Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor conform destinației

(1) Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile într-o stare care să asigure folosirea lor conform destinației

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neîndeplinirea obligației de a aduce terenurile afectate de folosirea subsolului într-o stare care să nu prezinte pericol și să asigure folosirea lor ulterioară

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 118. Necultivarea terenurilor, neefectuarea măsurilor obligatorii de ameliorare a acestora, de protecție a solului contra eroziunii provocate de vânt și de apă, de prevenire a altor procese care deteriorează starea solului

Necultivarea terenurilor, neefectuarea măsurilor obligatorii de ameliorare a acestora, de protecție a solului contra eroziunii provocate de vânt și de apă, de prevenire a altor procese care deteriorează starea solului

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 119. Încălcarea modului de protecție și de folosire a subsolului

(1) Folosirea neautorizată a subsolului

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Studierea și cercetarea subsolului fără proiecte speciale, precum și studierea și cercetarea incompletă și nerațională a subsolului

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Prezentarea de informații neveridice privind cantitatea și calitatea substanței minerale utile extrase

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(4) Nerespectarea cerințelor de proiectare, construire și dare în exploatare a întreprinderilor și altor obiective legate de folosirea subsolului

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(5) Încălcarea regulilor și normelor de desfășurare în condiții de securitate a lucrărilor de exploatare a subsolului, a cerințelor privind protecția subsolului și a mediului, fapt ce provoacă impurificarea substanțelor minerale utile sau aducerea terenurilor și subsolului într-o stare inutilizabilă,

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(6) Neasigurarea intenționată, în procesul studierii și folosirii subsolului, a integrității teritoriilor, a construcțiilor și a altor obiective, inclusiv a teritoriilor și obiectivelor ocrotite de stat în mod deosebit,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(7) Încălcarea modului de ținere a evidenței și a balanței mișcării rezervelor de substanțe minerale utile și deșeurilor producției extractive, încălcarea cerințelor privind ținerea cadastrului de stat și a balanțelor rezervelor de substanțe utile

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Încălcarea cerințelor și regulilor de înhumare (depozitare) în subsol a substanțelor și a deșeurilor nocive sau a apelor uzate

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Neîndeplinirea cerințelor și măsurilor privind recultivarea terenurilor deteriorate în urma excavațiilor miniere, privind aducerea întreprinderilor miniere, a sondelor de foraj, a galeriilor subterane într-o stare care să asigure folosirea lor ulterioară și securitatea populației

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(10) Încălcarea cerințelor și regulilor de ridicare a construcțiilor pe terenurile în al căror subsol există zăcăminte de substanțe minerale utile, pe terenurile întreprinderilor miniere (inclusiv deasupra celor subterane), precum și pe terenurile de înhumare (depozitare) în subsol a substanțelor și a deșeurilor nocive,

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(11) Comercializarea și circulația substanțelor minerale utile solide fără acte legale de proveniență

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 120. Decopertarea și distrugerea neautorizată a litierei, a păturii vii și a stratului superior de sol fertil

Decopertarea și distrugerea neautorizată a litierei, a păturii vii și a stratului superior de sol fertil spre a le folosi în alte scopuri decât cele silvice

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 121. Efectuarea unor exploatări forestiere contrar scopurilor sau cerințelor prevăzute de legislație

Efectuarea unor exploatări forestiere contrar scopurilor sau cerințelor prevăzute în autorizația (dispoziția) de tăiere a arborilor ori în biletul silvic

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 122. Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor

(1) Tăierea ilegală sau vătămarea arborilor și arbuștilor pînă la gradul de încetare a creșterii lor ori vătămarea arborilor și arbuștilor care nu întrerupe creșterea lor

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Tăierea ilegală a arborilor și arbuștilor din spațiile verzi, vătămarea lor sau a unor părți ale lor, inclusiv în urma incendiilor, defrișarea și/sau strămutarea, fără permisiunea autorității administrației publice locale coordonată cu autoritățile administrației publice pentru mediu, a plantelor din spațiile verzi în alte locuri în timpul efectuării de construcții

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Acțiunile specificate la alin.(1) săvîrșite de persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(4) Autorizarea de către persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere a recoltării de masă lemnoasă cu încălcarea legii și a altor acte normative

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale.

Articolul 123. Distrugerea și vătămarea culturilor silvice, a arboretului tînăr provenit prin regenerare naturală, a semințișului natural și preexistent

Distrugerea și vătămarea culturilor silvice, a arboretului tînăr provenit prin regenerare naturală, a semințișului natural și preexistent

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 124. Distrugerea și vătămarea puieților și butașilor din pepiniere și plantații silvice

Distrugerea și vătămarea puieților și butașilor din pepiniere și plantații silvice

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 60 de ore, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 125. Încălcarea modului și a termenelor de împădurire a parchetelor exploatate și a terenurilor neîmpădurite

Încălcarea modului și a termenelor de împădurire a parchetelor exploatate și a terenurilor neîmpădurite din fondul forestier, precum și a parchetelor exploatate de pe terenurile cu vegetație forestieră din afara acestui fond,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 126. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a fînețelor, pășunilor, șanțurilor de desecare din păduri, a sistemelor de drenaj, a drumurilor și a instalațiilor inginerești de pe terenurile fondului forestier

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a fînețelor, pășunilor, șanțurilor de desecare din păduri, a sistemelor de drenaj, a drumurilor și a instalațiilor inginerești de pe terenurile fondului forestier

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 127. Încălcarea regulilor de folosire a obiectelor fondului forestier

(1) Cositul neautorizat al ierbii pentru fîn și pășunatul neautorizat pe terenurile fondului forestier, în perdelele forestiere de protecție și în spațiile verzi

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.

(2) Recoltarea neautorizată a fructelor și pomușoarelor sălbatice, a nucilor, a ciupercilor, a plantelor medicinale și a altor plante, a melcilor de viță-de-vie pe sectoarele unde aceasta este interzisă sau este admisă numai în baza biletului silvic, precum și încălcarea termenelor, a volumului și a modului de recoltare stabilite

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice ori cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 128. Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic

(1) Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic, privind vînatul și alte feluri de folosire a resurselor cinegetice

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Vânătoarea fără autorizație (licență), fără carnet de vânător sau fără autorizație de deținere, portarmă și de folosire a armei de vânătoare, depășirea normelor stabilite de recoltare a vînatului, precum și vînaoarea în locurile interzise și în perioadele de prohibiție, folosirea armelor, uneltelor și metodelor interzise

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 129. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a locurilor de viețuire a faunei

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a viziunelor, mușuroaielor de furnici, cuiburilor de păsări și altor locuri de viețuire a faunei de pe terenurile fondului forestier

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 60 de ore.

Articolul 130. Amplasarea neautorizată a stupilor și a prisăcilor pe terenurile fondului forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic privind amplasarea lor

Amplasarea neautorizată a stupilor și a prisăcilor pe terenurile fondului forestier sau nerespectarea prescripțiilor din biletul silvic privind amplasarea lor

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 3 la 5 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 131. Încălcarea normelor și regulilor de desfășurare a activității în apicultură

(1) Nedeclararea și neînregistrarea la primărie a adresei stupinei staționare și a numărului familiilor de albine, lipsa pașaportului prisăcii, amplasarea stupinei fără acordul deținătorilor de teren, cu încălcarea legislației de mediu și sanitar-veterinare

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Tăinuirea cazurilor de morbiditate sau de mortalitate spontană a albinelor, a cazurilor de apariție a semnelor de boală, defrișarea nejustificată a bazelor (surselor) melifere și intervenția de reconstrucție a mediului ambiant necoordonată cu organele de protecție a mediului

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Comercializarea și utilizarea în tehnologia de creștere a albinelor și de tratare a maladiilor a preparatelor chimice și medicamentoase care nu sînt certificate și reglementate de actele normative naționale

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Refuzul nejustificat al persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților administrației publice locale de ambele niveluri de a atribui terenuri pentru amplasarea stupinelor, reținerea, de către persoanele abilitate, a mijloacelor de transport, ce efectuează transportarea familiilor de albine, pe un timp ce depășește normele în vigoare (15 minute), falsificarea produselor apicole de către producător și/sau comercianți, producerea pentru comercializare a materialului biologic de prăsilă {regină (matcă) și roi} la stupinele neautorizate (fără licență)

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Importul materialului biologic de prăsilă {regină (matcă), roi} ce aparține raselor neomologate și amplasarea familiilor, roiurilor și reginelor (mătcilor) de albine de origine necunoscută în zonele de interdicție înființate în scopul ameliorării calității genetice a familiilor de albine

se sancționează cu amendă de la 75 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 132. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a semnelor de restricție, a indicatoarelor de amenajament silvic, a barierelor și parapetelor, a obiectelor de agitație și informație vizuală

Distrugerea sau deteriorarea intenționată în terenurile fondului forestier a semnelor de restricție, a panourilor, a barierelor, a indicatoarelor de amenajament silvic și a bornelor silvice, a îngrădirilor de restricție și a construcțiilor din locurile de agrement, altor obiecte de agitație și informație vizuală și de amenajare a fondului forestier

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 60 de ore.

Articolul 133. Darea în exploatare a obiectivelor de producție fără instalațiile de prevenire a impactului negativ asupra pădurilor

Darea în exploatare a întreprinderilor, secțiilor, agregatelor, căilor de transport, obiectivelor comunale, a altor obiective noi, precum și a celor reconstruite, fără instalațiile de prevenire a impactului negativ asupra stării și regenerării pădurilor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 134. Folosirea neautorizată a terenurilor din fondul forestier și spațiile verzi pentru defrișare, construcție de clădiri administrative, depozite și alte obiective

Folosirea neautorizată a terenurilor din fondul forestier și spațiile verzi pentru defrișare, construcție de clădiri administrative, depozite și alte obiective

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an, cu sistarea construcției și restabilirea fondului forestier.

Articolul 135. Circulația și parcare vehiculelor pe terenurile fondului forestier, în spațiile verzi din afara drumurilor publice și în locuri interzise

Circulația și parcare vehiculelor pe terenurile fondului forestier și în spațiile verzi din afara drumurilor publice și în locuri interzise

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 136. Încălcarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

Încălcarea regulilor sanitare în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 137. Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

(1) Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în păduri, spații verzi, grădini publice, rezervații și ocoale silvice

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Distrugerea sau vătămarea pădurii, spațiului verde, grădinii publice, rezervației și ocolului silvic ca urmare a incendierii sau a atitudinii neglijente față de foc

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore.

Articolul 138. Încălcarea modului stabilit de creare și de folosire a colecțiilor zoologice
Încălcarea modului prevăzut de legislație de creare, completare, păstrare, folosire, evidență, comercializare, achiziție sau expediere a colecțiilor zoologice se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

Articolul 139. Încălcarea modului de folosire a regnului animal în rezervațiile naturale și în alte arii naturale protejate de stat

Încălcarea modului stabilit de folosire a regnului animal în rezervațiile naturale și în alte arii naturale protejate de stat se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 140. Colectarea sau nimicirea plantelor, capturarea sau nimicirea animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în anexele la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES)

(1) Colectarea sau nimicirea plantelor, capturarea sau nimicirea animalelor incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în anexele la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), precum și comiterea altor acțiuni sau inacțiuni ce pot cauza reducerea numărului acestor plante și animale sau dispariția lor se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(2) Încălcarea regulilor de export sau import al speciilor de plante și animale incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și în anexele la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES)

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 141. Încălcarea regimului de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat

(1) Încălcarea regimului de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor naturale protejate de stat, inclusiv din rezervațiile științifice, rezervațiile naturale, rezervațiile peisagistice, rezervațiile de resurse, rezervațiile biosferei, din parcurile naționale, din monumentele naturii, din ariile cu management multifuncțional, din grădinile botanice, grădinile dendrologice, grădinile zoologice, din monumentele de arhitectură peisagistică, care a condus sau poate conduce la nimicirea sau la schimbarea stării lor inițiale,

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor de protecție a solului, zăcămintelor, resurselor acvatice, a faunei și florei din obiectele și complexele fondului ariilor naturale protejate de stat, precum și folosirea lor neautorizată

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încălcarea regulilor de interdicție a amplasării, prelucrării și deversării deșeurilor industriale și celor menajere în obiectele și complexele din fondul ariilor naturale protejate de stat și în zonele de protecție a acestora

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 142. Încălcarea modului de folosire a fondului de exploatare, de recoltare, de transportare și de export al lemnului

(1) Încălcarea modului de folosire a fondului de exploatare, de recoltare, de transportare și de export al lemnului și al produselor lemnoase

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Circulația produselor lemnoase fără acte legale de proveniență (acte de livrare conform documentației de evidență contabilă)

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Întocmirea incorectă a materialelor primare pentru efectuarea tăierilor și recepționarea masei lemnoase

se sancționează cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 143. Neefectuarea plății pentru poluarea mediului

Neefectuarea plății pentru poluarea mediului, nevărsarea ei în volum deplin și în termen în conturile fondurilor ecologice

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 144. Încălcarea cerințelor ecologice la construcția, la punerea în funcțiune, la exploatarea întreprinderilor, instalațiilor, altor obiective

Încălcarea cerințelor ecologice la construcția, la punerea în funcțiune, la exploatarea întreprinderilor, instalațiilor, altor obiective

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 145. Neadmiterea inspectării obiectivelor sau neprezentarea informației despre starea mediului

Împiedicarea accesului inspectorilor de stat pentru ecologie la inspectarea obiectivelor și refuzul de a acorda informații, precum și prezentarea unei informații eronate despre starea mediului

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 146. Nefolosirea instalațiilor pentru purificarea de poluanți și controlul emisiilor în atmosferă, pentru epurarea apelor uzate

Nefolosirea instalațiilor, utilajului, aparatajului prevăzute pentru purificarea de poluanți și controlul emisiilor în atmosferă, pentru epurarea apelor uzate ce se evacuează în obiectivele acvatice și pentru controlul calității lor, precum și încălcarea regulilor și instrucțiunilor de exploatare a instalațiilor indicate

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 147. Depășirea normativelor gradului admisibil de acțiune dăunătoare asupra mediului și emisia de poluanți fără autorizație

Depășirea normativelor gradului admisibil de degajare a substanțelor poluante, de acțiune radiologică, fizică și biologică asupra mediului, emisia de poluanți în atmosferă fără autorizația autorității publice abilitate, când obținerea unei astfel de autorizații este necesară conform legislației,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 148. Încălcarea regimului și modului de utilizare a hidrocarburilor halogenate care distrug stratul de ozon

(1) Fabricarea sau punerea în circulație comercială a aerosolilor sau a extincatoarelor portabile ce conțin substanțe chimice care distrug stratul de ozon

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Utilizarea substanțelor chimice care distrug stratul de ozon la fabricarea de aerosoli, de noi sisteme industriale de răcire, de unități mobile de climatizare, precum și de produse de sterilizare, utilizarea lor în orice alte domenii noi în care, anterior, nu au fost utilizate

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Utilizarea substanțelor chimice care distrug stratul de ozon la fabricarea de panouri izolante și de ambalaje confecționate din expandate organice, flexibile ori semirigide

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Utilizarea și punerea în circulație comercială a agenților de curățire și a solvenților ce conțin una sau mai multe substanțe chimice care distrug stratul de ozon, cu excepția tetraclorurii de carbon în cazul când este utilizată ca solvent în procesele de clorurare în sistem închis ori ca solvent în procesele în care, din considerente de ordin tehnic, nu poate fi substituită cu o altă substanță, inofensivă pentru stratul de ozon,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Încălcarea regulilor de utilizare a bromurii de metil în agricultură

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Utilizarea, stocarea și transportul containerelor cu substanțe chimice care distrug stratul de ozon neetichetate cu inscripția "Conține substanțe care distrug stratul de ozon"

se sancționează cu amendă de la 25 la 35 de unități convenționale.

(7) Refuzul importatorilor, exportatorilor și al persoanelor care pun în circulație comercială substanțe, produse și echipamente ce conțin substanțe care distrug stratul de ozon de a prezenta la control autorităților abilitate cu acest drept documentele prevăzute de legislația privind folosirea acestor substanțe

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

Articolul 149. Poluarea mediului cu cauzarea de prejudicii

Poluarea mediului (aerului atmosferic, a bazinelor acvatice de suprafață și subterane, a terenurilor) cu deșeuri industriale, de construcție sau menajere, cu ape menajere, cu emisii de poluanți ce au cauzat prejudicii

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 150. Neîndeplinirea obligațiilor de înregistrare în actele de bord a operațiunilor cu substanțe și amestecuri nocive

Neîndeplinirea obligațiilor, prevăzute de legislația în vigoare, privind înregistrarea în actele de bord ale unei nave a operațiunilor cu substanțe nocive pentru sănătatea omului, pentru flora și fauna acvatică ori cu amestecuri ce conțin astfel de substanțe peste normele stabilite, înscrierea în actele de bord a unor falsuri referitoare la astfel de operațiuni

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 151. Încălcarea regulilor de testare tehnică și ecologică

Încălcarea regulilor de testare tehnică și ecologică a vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor prin testare necalitativă ce a avut ca urmare depășirea normelor admisibile de emisie a poluanților sau defecte tehnice

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 152. Darea în exploatare a vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emiterie a zgomotului

Darea în exploatare a vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emiterie a zgomotului în timpul funcționării

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 153. Exploatarea vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emiterie a zgomotului

Exploatarea vehiculelor terestre, a navelor și aeronavelor care depășesc normativele admise de emisie a poluanților și de emiterie a zgomotului în timpul funcționării

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 154. Încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor

(1) Nerespectarea modului stabilit de colectare, păstrare, transport, depozitare, ardere, neutralizare și evacuare, inclusiv în obiectivele acvatice, în subsol etc., a deșeurilor industriale, de construcție, menajere și de altă natură

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Faptele specificate la alin.(1) care au creat pericolul poluării mediului

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Depozitarea arbitrară sau în locuri interzise ori utilizarea unor alte procedee de evacuare a deșeurilor fără autorizația autorităților abilitate

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(4) Tăinuirea informației sau prezentarea intenționată de informații false sau incomplete privind gestionarea deșeurilor, privind evacuarea lor în caz de avarie

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(5) Încălcarea regulilor de evidență și de control primar în domeniul gestionării deșeurilor, nerespectarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă în domeniul nominalizat

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(6) Transmiterea deșeurilor periculoase unor persoane fizice sau juridice care nu dețin licențe (autorizații) pentru transportul, păstrarea și prelucrarea lor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(7) Nerespectarea regimului și a regulilor de exploatare a instalațiilor de prelucrare și neutralizare a deșeurilor, a locurilor de depozitare ori de înhumare a deșeurilor industriale, menajere și de altă natură

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Proiectarea și construcția de întreprinderi și de alte obiective, precum și implementarea de materiale și tehnologii care nu corespund condițiilor de securitate a utilizării, prelucrării și evacuării deșeurilor

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(9) Nerespectarea regulilor privind importul, exportul sau tranzitul de deșeuri

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(10) Neasigurarea colectării și evacuării deșeurilor, admiterea stocării deșeurilor de orice proveniență

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(11) Neîntreprinderea măsurilor de lichidare a gunoiștilor neautorizate și necontrolate

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 155. Încălcarea regulilor de evidență, transport, păstrare, utilizare și înhumare a substanțelor radioactive, a preparatelor biologice, chimice și a altor substanțe toxice

(1) Încălcarea regulilor de evidență, transport, păstrare, utilizare și înhumare a substanțelor radioactive, a preparatelor biologice și chimice, a îngrășămintelor minerale, a substanțelor meliorative, a pesticidelor, a stimulatorilor de creștere a plantelor, a amestecurilor de preparate sau a altor substanțe toxice, dacă această faptă nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu

privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(2) Încălcarea normativelor, regulilor și standardelor care stabilesc modul și limitele aplicării substanțelor menționate la alin.(1)

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Aplicarea de preparate chimice și de alte substanțe de protecție a plantelor cu ajutorul aviației, introducerea lor în sol adăpostit, în zonele sanitare de protecție a surselor de apă și în zonele de protecție a apelor în perioada de toamnă-iarnă, cu excepția cazurilor de aplicare în lupta contra rozătoarelor,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 156. Neîndeplinirea prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului

Neîndeplinirea prevederilor legislației privind expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului sau a cerințelor incluse în concluziile expertizei ecologice de stat și evaluarea impactului asupra mediului, finanțarea sau executarea proiectelor și programelor care nu au trecut expertiza ecologică de stat și evaluarea impactului asupra mediului

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 157. Cruzimea față de animale

(1) Neasigurarea condițiilor de zooigenă în întreținerea animalelor, fapt ce poate periclita viața ori sănătatea lor, abatajul și prelucrarea animalelor prin metode neprevăzute în normele tehnologice de abataj și de prelucrare

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu muncă neremunerată în folosul comunității, în ambele cazuri, de la 40 la 60 de ore.

(2) Cauzarea intenționată de dureri și suferință animalului, însoțită de încălcarea normelor morale unanim acceptate,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(3) Acțiunile specificate la alin.(1) și (2) având drept urmare mutilarea sau moartea animalului

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(4) Capturarea, comercializarea și eutanasierea animalelor de companie în scopul obținerii de produse alimentare, de piei sau blănuri, de făinuri proteice, de alte produse animaliere

se sancționează cu amendă de până la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de până la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(5) Eschivarea de la vaccinarea câinelui contra rabiei

se sancționează cu amendă de până la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de până la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Circulația liberă pe raza localității sau transportarea în transportul public de persoane a câinilor agresivi sau a celor din categoria periculoși fără lesă și botniță

se sancționează cu amendă de până la 20 de unități convenționale.

(7) Neasigurarea curățirii deșeurilor provenite de la animalul plimbat de proprietar în afara locuinței

se sancționează cu amendă de până la 50 de unități convenționale.

(8) Vânzarea, participarea la expoziții, transportarea animalului de companie în alte localități fără carnetul de sănătate al animalului

se sancționează cu amendă de pînă la 5 unități convenționale.

(9) Încălcarea termenelor de depunere la organele de poliție a informației privind deținerea cîinilor din categoria celor periculoși

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(10) Refuzul de a elimina animalul mort sau îngroparea animalului în loc neautorizat

se sancționează cu amendă de pînă la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 158. Încălcarea regulilor de întreținere a cîinilor, pisicilor și altor animale

(1) Încălcarea interdicțiilor sau a regulilor de întreținere a cîinilor, pisicilor și altor animale, aprobate prin decizie a autorității administrației publice locale,

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Plimbarea cîinilor sau altor animale în locuri publice contrar regulilor aprobate prin decizie a autorității administrației publice locale

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Capitolul X

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL INDUSTRIEI, CONSTRUCȚIILOR, ENERGETICII, GOSPODĂRIEI COMUNALE, LOCUINȚELOR ȘI AMENAJĂRII TERITORIULUI

Articolul 159. Încălcarea regulilor, normelor și a instrucțiunilor cu privire la efectuarea în condiții de securitate a lucrărilor

Încălcarea de către persoane cu funcție de răspundere a regulilor, normelor și a instrucțiunilor cu privire la efectuarea în condiții de securitate a lucrărilor în ramurile industriei și la obiectivele aflate sub controlul autorităților de supraveghere de stat a efectuării în condiții de securitate a lucrărilor în industrie și inspecției miniere

se sancționează cu amendă de 15 unități convenționale.

Articolul 160. Încălcarea regulilor, normelor și a instrucțiunilor cu privire la păstrarea, transportul, folosirea și evidența materialelor explozive

Încălcarea regulilor, normelor și a instrucțiunilor cu privire la păstrarea, transportul, folosirea și evidența materialelor explozive în industrie, la obiectivele aflate sub controlul autorităților de supraveghere de stat a efectuării în condiții de securitate a lucrărilor în industrie și inspecției miniere

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 161. Deconectarea neautorizată a energiei electrice

Deconectarea neautorizată a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică, cu excepția cazurilor cînd atare acțiuni se efectuează pentru securitatea vieții omenești, precum și a situațiilor de avarie sau de forță majoră (extraordinare),

se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 162. Provocarea intenționată a unui deranjament în rețelele electrice cu tensiune pînă la 1000 de volți

Provocarea intenționată a unui deranjament în rețelele electrice cu tensiune pînă la 1000 de volți (la liniile aeriene, subterane și subacvatice de transport de energie electrică, la instalațiile de racord și de distribuție), avînd drept urmare o pană de curent în asigurarea consumatorilor cu energie electrică,

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 60 de ore, cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 163. Încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice cu tensiune peste 1000 de volți

Încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice cu tensiune peste 1000 de volți, aprobat de Guvern, creînd pericolul unei pene de curent, o deteriorare a rețelelor electrice sau avînd drept urmare cauzarea unei daune de altă natură economiei naționale,

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 164. Folosirea neautorizată în scop de profit a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor

Folosirea neautorizată în scop de profit a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor, încălcarea regulilor de folosire a energiei electrice, a energiei termice sau a gazelor de către consumatori

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 165. Încălcarea dreptului de acces la echipamentele de măsurare

Refuzul nemotivat al consumatorului de a permite accesul la echipamentele de măsurare

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 166. Folosirea fără autorizație a instalațiilor ce funcționează cu gaze

Folosirea instalațiilor ce funcționează cu gaze fără autorizația organelor de supraveghere de stat a folosirii gazelor

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.

Articolul 167. Deteriorarea intenționată a gazoductelor la efectuarea de lucrări

Deteriorarea intenționată a gazoductelor și a utilajelor acestora la efectuarea de lucrări

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 168. Încălcarea legislației în zona de protecție a gazoductelor magistrale

Încălcarea legislației în zona de protecție a gazoductelor magistrale

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu demolarea construcțiilor și defrișarea arborilor și arbuștilor de către proprietar sau, în mod silit, de către autoritățile administrației publice locale din contul proprietarului.

Articolul 169. Încălcarea normelor de desfășurare a activităților licențiate în domeniul energetic

Încălcarea de către titularul de licență a normelor de desfășurare a activităților licențiate în domeniul energetic manifestată prin:

- a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, verificărilor, inspecțiilor dispuse de către autoritatea de reglementare sau obstrucționarea autorității de reglementare în efectuarea acestora;
 - b) neprezentarea în termen a datelor/informațiilor solicitate de autoritatea de reglementare sau furnizarea de date/informații incorecte sau incomplete;
 - c) întârzierea nejustificată în racordarea instalațiilor noilor consumatori la rețeaua electrică/la rețeaua de gaze sau în reconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor la rețeaua electrică/la rețeaua de gaze;
 - d) aplicarea incorectă a tarifelor reglementate la energia electrică și la gaze sau aplicarea plăților pentru prestarea serviciilor auxiliare care nu au fost aprobate/coordonate de către autoritatea de reglementare;
 - e) refuzul nejustificat de a încheia contract de furnizare, de distribuție sau de transport al energiei electrice sau al gazelor;
 - f) nerespectarea normelor și a regulamentelor privind extinderea rețelelor electrice sau rețelelor de gaze;
 - g) neanunțarea consumatorilor sau nerespectarea termenului de anunțare a consumatorilor cu privire la întreruperile programate și la limitările în furnizarea energiei electrice sau a gazelor;
 - h) nerespectarea reglementărilor cu privire la verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici;
 - i) deconectarea nejustificată a instalațiilor de utilizare ale consumatorilor de la rețeaua electrică/rețeaua de gaze sau întreruperea nejustificată a furnizării de energie electrică ori de gaze către consumatori;
 - j) refuzul nejustificat de eliberare a avizului de racordare la rețeaua electrică/rețeaua de gaze;
 - k) nerespectarea reglementărilor cu privire la calitate în activitățile licențiate;
 - l) încălcarea reglementărilor comerciale, practicarea fără licență a genurilor de activitate licențiate sau delegarea atribuțiilor și a funcțiilor licențiate către un terț care nu deține licență pentru astfel de atribuții și funcții;
 - m) neexecutarea în termen a măsurilor dispuse, prin decizii sau hotărâri, de autoritatea de reglementare ori neîndeplinirea în termen a prevederilor prescripției privind lichidarea încălcărilor constatate de către autoritatea de reglementare;
 - n) nerespectarea normelor tehnice de exploatare a rețelelor electrice/rețelelor de gaze, a instalațiilor de producere a energiei și combustibilului, a instalațiilor de stocare și depozitare a combustibilului, care poate avea drept rezultat diminuarea fiabilității și calității furnizării energiei sau combustibilului consumatorilor;
 - o) nerespectarea altor condiții stabilite în licențele eliberate pentru genuri de activitate în domeniul energetic
- se sancționează cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 170. Conectarea neautorizată la sistemul de alimentare cu apă și la sistemul de canalizare

(1) Conectarea neautorizată (fără condiții tehnice de la furnizor) la sistemul de alimentare cu apă și la sistemul de canalizare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Conectarea la sistemul de alimentare cu apă și la sistemul de canalizare cu încălcarea condițiilor tehnice

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 171. Deteriorarea intenționată a sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare la efectuarea de lucrări

Deteriorarea intenționată a sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare la efectuarea de lucrări

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 172. Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare

Construcția și amplasarea în zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare a diferitelor obiective, uzurparea terenurilor din zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a rețelelor de canalizare

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 173. Deconectarea neautorizată a consumatorilor de la sistemul de alimentare cu apă și de la sistemul de canalizare

Deconectarea neautorizată a consumatorilor de la sistemul de alimentare cu apă și de la sistemul de canalizare

se sancționează cu amendă de 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 174. Deteriorarea intenționată a aparatelor de evidență a consumului de apă potabilă și a volumului de apă uzată evacuată

Deteriorarea intenționată a aparatelor de evidență a consumului de apă potabilă și a volumului de apă uzată evacuată în sistemul public de canalizare

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 175. Prezentarea datelor eronate privind consumul de apă potabilă și volumul de apă uzată evacuată în sistemul public de canalizare

Prezentarea datelor eronate privind consumul de apă potabilă și volumul de apă uzată evacuată în sistemul public de canalizare

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 176. Neasigurarea accesului liber al reprezentantului prestatorului de servicii de alimentare cu apă și de canalizare în locuințe și pe teritoriul agenților economici

Neasigurarea accesului liber al reprezentantului prestatorului de servicii de alimentare cu apă și de canalizare în locuințe și pe teritoriul agenților economici pentru efectuarea controlului legal asupra funcționării sistemelor interne de alimentare cu apă și de canalizare, pentru scoaterea indicațiilor de pe aparatele de evidență a consumului de apă, pentru efectuarea lucrărilor de exploatare a aparatelor de evidență

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 177. Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții

(1) Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții manifestată prin:

a) eschivarea de la furnizarea de date și informații, necesare activității de amenajare a teritoriului și de urbanism, ce se conțin în băncile de date și în sistemele informaționale, precum și prin furnizarea de date și informații neautentice;

b) lipsa nemotivată de la verificarea, convocată de executant, a lucrărilor ajunse în faze determinante ale execuției;

c) neîndeplinirea obligației proiectantului de a stabili soluții pentru remedierea defectelor sesizate în proiect, referitoare la exigențele esențiale;

d) neaplicarea de către executant a soluțiilor stabilite de proiectant sau de expert pentru rezolvarea neconformităților, defectelor sau neconcordanțelor apărute în timpul execuției lucrărilor;

e) neprecizarea în proiect a categoriei de importanță a construcției și nestabilirea fazelor determinante ale execuției lucrărilor supuse controlului calității;

f) includerea în proiect sau utilizarea unor produse necertificate sau a unor produse pentru care nu există agremente tehnice la lucrările la care trebuie să se asigure nivelul de calitate corespunzător exigențelor esențiale;

g) neconvocarea factorilor care trebuie să participe la verificarea lucrărilor ajunse în faze determinante ale execuției și neasigurarea condițiilor de verificare;

h) nesesizarea în termen de 24 de ore a Inspecției de Stat în Construcții în cazul producerii unor accidente tehnice la construcțiile în execuție și la cele în exploatare;

i) avizarea și aprobarea documentației de proiect, de amenajare a teritoriului și de urbanism și autorizarea construcțiilor, lucrărilor de modernizare, de modificare, de transformare, de consolidare și de reparație a construcțiilor cu încălcarea legislației în vigoare sau a documentelor normative;

j) încălcarea prevederilor din documentele normative referitoare la exigențele esențiale;

k) recepționarea construcției cu încălcarea prevederilor legale sau exploatarea acesteia fără recepție;

l) necompletarea și nepăstrarea cărții tehnice a construcției conform prevederilor legale; nerespectarea termenelor-limită prevăzute de legislația în vigoare în domeniul urbanismului sau neîndeplinirea în termen a măsurilor cuprinse în actele de control;

m) utilizarea construcțiilor a căror destinație funcțională a fost schimbată fără autorizație;

n) neînregistrarea autorizației de construire/desființare la Inspecția de Stat în Construcții și neînștiințarea inspecției despre demararea lucrărilor de construcție

se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Încălcarea legislației și documentelor normative în construcții manifestată prin:

a) stabilirea, în cadrul expertizei tehnice, a unor proiecte sau lucrări de construcție, a unor soluții care pot determina nerealizarea nivelului de calitate al construcțiilor corespunzător exigențelor esențiale;

b) neamenajarea, la terminarea lucrărilor de construcții, a terenurilor ocupate temporar pentru aducerea lor la starea inițială; neasigurarea verificării execuției lucrărilor de construcții prin diriginți de șantier atestați conform prevederilor legale;

c) interzicerea sau obstrucționarea efectuării controlului calității în construcții, neprezentarea documentelor și actelor solicitate de persoane cu atribuții de control, conform prevederilor legale;

d) proiectarea, verificarea, expertiza sau realizarea ori modificarea construcțiilor fără respectarea exigențelor documentelor normative privind rezistența și stabilitatea lor;

e) executarea de modificări ori demolarea integrală sau parțială a construcțiilor cu încălcarea prevederilor privind autorizarea și executarea acestora, neexecutarea obligațiilor de urmărire a comportării în exploatare a construcțiilor referitor la rezistență și la stabilitate, neexecutarea lucrărilor de întreținere, reparație și consolidare ce decurg din această urmărire;

f) realizarea de construcții, modificări, transformări, modernizări și consolidări, care pot afecta exigențele esențiale, fără proiect sau în bază de proiecte neverificate, necoordonate, neavizate, neaprobată în modul stabilit, cu încălcarea proiectului sau autorizației de construire;

g) eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de constituire/desființare care conduc la încălcarea legislației și a documentelor normative în construcții sau la afectarea patrimoniului cultural, istoric și arhitectural;

h) organizarea necorespunzătoare și neaplicarea sistemului de conducere și de asigurare a calității, inclusiv realizarea de construcții fără responsabili tehnici atestați conform prevederilor legale;

i) falsificarea sau întocmirea incorectă a documentelor de execuție și a celor de încercare și de analiză în construcție, fabricarea și comercializarea materialelor și articolelor de construcție fără documentele de confirmare a calității;

j) neglijarea sau neîndeplinirea prescripțiilor Inspecției de Stat în Construcții

se sancționează cu amendă de la 60 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate 3 cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 178. Încălcarea regulilor de construire a caselor cu un nivel în localitățile rurale și a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole

Construirea caselor cu un nivel pentru o familie sau două și a anexelor gospodărești la ele, precum și a construcțiilor provizorii cu suprafețe mai mici de 150 m² în localitățile rurale, a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole cu încălcarea legislației și a normelor în vigoare privind autorizarea și executarea acestor construcții

se sancționează cu amendă de la 40 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore, cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 179. Construcții neautorizate și intervenții neautorizate la construcțiile existente

Executarea construcțiilor de orice categorie, a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare și reparație capitală a clădirilor și edificiilor, indiferent de tipul de proprietate și de destinație, fără autorizație de construcție, precum și a construcțiilor ce cad sub incidența legislației privind calitatea în construcții fără licență eliberată în modul stabilit,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu demolarea construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.

Articolul 180. Încălcarea legislației cu privire la locuințe

(1) Încălcarea modului de evidență a persoanelor care beneficiază de dreptul la îmbunătățirea condițiilor locative din fondul locuințelor sociale, a modului de scoatere din evidență și de acordare a locuințelor persoanelor din această categorie, nerespectarea termenelor de instalare a locatarilor în locuințe

se sancționează cu amendă de 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Încălcarea modului de repartizare a locuinței din fondurile locuințelor de manevră, căminelor și azilurilor

se sancționează cu amendă de 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Încălcarea prevederilor legale privind termenele de încheiere a contractelor de locațiune între chiriaș și proprietarul locuinței

se sancționează cu amendă de 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Nerespectarea regulilor și normelor de folosire, deservire tehnică și de întreținere sanitară a locuințelor, a locurilor și a instalațiilor de uz comun, a terenurilor aferente blocurilor locative

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 30 de ore, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

(5) Încălcarea clauzelor contractului de locațiune

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Neefectuarea, timp de 6 luni consecutive, a plăților pentru serviciile de deservire tehnică a blocului locativ, pentru alte servicii comunale și necomunale, a plății chiriei

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă în folosul comunității de 30 de ore, cu amendă de la 100 pînă la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, proprietar al încăperii nelocuibile în bloc, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

(7) Încălcarea modalității de alegere a gestionarului fondului locativ

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(8) Încălcarea normelor privind instituirea, reorganizarea sau lichidarea asociației de proprietari ai locuințelor privatizate sau a asociației de coproprietari în condominiu

se sancționează cu amendă de 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(9) Încălcarea condițiilor și termenelor de transmitere a terenurilor aferente blocurilor locative în administrarea asociațiilor de coproprietari în condominiu, asociațiilor de proprietari ai locuințelor privatizate sau ai cooperativelor de construcție a locuințelor

se sancționează cu amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(10) Refuzul neîntemeiat de a întocmi actele de transmitere a blocului locativ de la balanța gestionarului în gestiunea asociației de coproprietari în condominiu sau asociației de proprietari ai locuințelor privatizate și încălcarea termenului de 30 de zile, după adresarea oficială a organelor de conducere ale asociației, pentru luarea deciziei de transmitere a blocului

se sancționează cu amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(11) Eschivarea părților de la încheierea contractelor de prestare a serviciilor de gospodărie comunală și necomunală în fondul locativ în termenele și în condițiile stabilite de legislație

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de 30 de ore, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

Articolul 181. Încălcarea regulilor de asigurare a curățeniei în localitățile urbane și rurale
Încălcarea regulilor de asigurare, în modul stabilit de autoritatea administrației publice locale, a curățeniei în localitățile urbane și rurale

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 182. Vătămarea sau tăierea samavolnică a vegetației din zonele verzi ale localităților

Vătămarea vegetației din spațiile verzi, tăierea sau strămutarea ei, fără permisiunea autorității administrației publice locale, în alte locuri în timpul efectuării construcțiilor pe unele terenuri care, în momentul construcției, au zone verzi, precum și neluarea de măsuri pentru protecția zonelor verzi aflate în administrare, atitudinea neglijentă față de ele

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Capitolul XI

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL AGRICOL ȘI SANITAR-VETERINAR

Articolul 183. Daunele provocate semănăturilor, plantațiilor sau recoltei de culturi agricole

Daunele provocate semănăturilor, plantațiilor sau recoltei strânse de culturi agricole ce se află în câmp

se sancționează cu amendă de 10 unități convenționale aplicată proprietarului de vite sau de păsări ori persoanei responsabile de ele.

Articolul 184. Încălcarea normelor tehnice privind producerea, prelucrarea, păstrarea și comercializarea semințelor

Producerea, prelucrarea, păstrarea și comercializarea semințelor neconforme după calitate standardelor în vigoare sau fără actele de confirmare a calității de soi și a calității culturale

se sancționează cu amendă de 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 185. Producerea și/sau comercializarea neautorizată sau fără documentele respective a materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea lui

Producerea și/sau comercializarea neautorizată sau fără documentele respective a materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer, falsificarea documentelor de însoțire, falsificarea denumirii soiurilor și a categoriilor biologice, a calității de soi și a calității culturale a materialului de înmulțire și săditor pomicol, viticol și bacifer

se sancționează cu amendă de 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 186. Înființarea de plantații cu suprafață de peste 0,5 hectare fără proiect, cu material săditor necertificat sau de soiuri și tipuri de portaltoi neraionate

Înființarea de plantații cu suprafață de peste 0,5 hectare fără proiect, cu material săditor necertificat sau cu soiuri și tipuri de portaltoi neraionate

se sancționează cu amendă de 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 187. Defrișarea neautorizată a plantațiilor pomicole și bacifere

Defrișarea neautorizată a plantațiilor pomicole și bacifere cu suprafață de peste 0,5 hectare

se sancționează cu amendă de 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 188. Nerespectarea regimului fitosanitar și de carantină, încălcarea tehnologiei de cultivare a plantațiilor pomicole și bacifere

Nerespectarea regimului fitosanitar și de carantină, încălcarea tehnologiei de cultivare a plantațiilor pomicole și bacifere, soldată cu pierderi materiale considerabile sau cu distrugerea plantațiilor,

se sancționează cu amendă de 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 189. Neexecutarea măsurilor obligatorii de combatere a organismelor dăunătoare sau încălcarea regulilor de efectuare a unor astfel de măsuri

(1) Neexecutarea măsurilor obligatorii de combatere a organismelor dăunătoare sau încălcarea regulilor de efectuare a unor astfel de măsuri, fapt ce a condiționat apariția și răspîndirea în masă a bolilor, vătămătorilor și buruienilor,

se sancționează cu amendă de 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Utilizarea, în conformitate cu normele în vigoare, a chimicalelor la protecția culturilor agricole și celor silvice fără avertizarea deținătorilor de albine

se sancționează cu amendă de 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 190. Scoaterea materialelor din punctele de frontieră fără control de carantină și fără tratare

Scoaterea materialelor aduse din străinătate din porturile fluviale (debarcadere) de frontieră, din stațiile de cale ferată, din gări (stații) auto, din aeroporturi și din alte puncte de frontieră fără control de carantină și fără tratare în cazul cînd un astfel de control și o astfel de tratare sînt obligatorii conform legislației

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 191. Împiedicarea specialiștilor din Agenția Fitosanitară de a exercita supravegherea și controlul fitosanitar

Împiedicarea în orice mod a specialiștilor din Agenția Fitosanitară de a-și exercita funcțiile de supraveghere și control fitosanitar

se sancționează cu amendă de 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 192. Încălcarea modului stabilit de încercare și raionare a soiurilor de viță-de-vie
Încălcarea modului stabilit de încercare și raionare a soiurilor de viță-de-vie

se sancționează cu amendă de 10 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 193. Producerea și/sau comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol necorespunzător normelor tehnice

Producerea și/sau comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol necorespunzător normelor tehnice

se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 194. Încălcarea modului stabilit de înființare a plantațiilor viticole

Înființarea de plantații viticole pe o suprafață de peste 0,5 hectare cu soiuri neraionate sau cu material săditor viticol necorespunzător normelor tehnice ori fără proiect sau autorizație, sădirea de noi plantații viticole în locul celor defrișate pînă la expirarea a 3 ani de la defrișare se sancționează cu amendă de pînă la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 195. Încălcarea modului stabilit de trecere la pierderi și de defrișare a plantațiilor viticole

Încălcarea modului stabilit de trecere la pierderi și de defrișare a plantațiilor viticole se sancționează cu amendă de 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 196. Încălcarea regulilor și normelor sanitar-veterinare

(1) Încălcarea regulilor și normelor sanitar-veterinare, a măsurilor sanitar-veterinare și a indicațiilor legale ale specialiștilor veterinari privind asigurarea ocrotirii sănătății animalelor, folosirea și întreținerea lor corectă, ocrotirea sănătății omului și profilaxia antropozoonozelor, încălcarea altor exigențe reglementate prin normele sanitar-veterinare și a actelor normative în domeniul medicinei veterinare

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Nerespectarea măsurilor de profilaxie generală privind împrejmuirea, amenajarea, întreținerea și funcționarea dezinfecțiilor, vestiarelor și filtrelor-vestiar în exploatații zootehnice, în locurile de aglomerare a animalelor și în unitățile care produc, prelucrează, depozitează și valorifică produse de origine animală, precum și dezinfecția, dezinfecția și deratizarea cu substanțe interzise, efectuarea acestor lucrări în alt mod decît cel stabilit de autoritatea veterinară competentă

se sancționează cu amendă de pînă la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Neamenajarea cimitirelor de animale, a gropilor Bekari, a crematoriilor sau a altor locuri de distrugere a cadavrelor de animale, a deșeurilor de origine animală sau nerespectarea condițiilor de întreținere și de folosire a lor

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Nerespectarea măsurilor de carantină în ce privește termenele și condițiile prevăzute de normele sanitar-veterinare, precum și în cazul bolilor epizootice declarate oficial, incluse în lista publicată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare,

se sancționează cu amendă de pînă la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(5) Scoaterea sau introducerea, fără acordul autorităților sanitar-veterinare competente, a unor animale, a unor produse și materiale de orice fel, care pot fi contagioase, din sau în zonele ori obiectivele aflate în carantină

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Tăierea pentru consumul public a animalelor bolnave, suspectate de boli infectocontagioase sau parazitare, comercializarea cărnii și a subproduselor obținute în alte condiții decît cele stabilite în actele normative ce reglementează normele sanitar-veterinare

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(7) Neanunțarea autorității sanitar-veterinare teritoriale de către deținătorii de animale a suspiciunii ori a apariției unei boli la animale sau a zoonozelor, precum și a cazurilor de tăieri de necesitate sau de pieire a animalelor,

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Capitolul XII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA REGIMUL DIN TRANSPORTURI

Articolul 197. Încălcarea normelor de capacitate a traficului de pasageri

(1) Prestarea serviciilor de transport de călători de către transportul urban, suburban, interurban, la comandă și de către taxiuri în lipsa certificatului de conformitate se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Încălcarea normelor de capacitate a traficului de pasageri de către conducătorul de maxi-taxi, de autobuz de rută interurbană sau internațională se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale.

(3) Prestarea de servicii în domeniul parcărilor și în parchinguri în lipsa certificatului de conformitate se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Nerespectarea în transportul auto a condițiilor stabilite în licență și/sau în actele de autorizare a activității agentului transportator, eliberate de organele abilitate în conformitate cu legislația în vigoare, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

Articolul 198. Încălcarea regulilor de securitate în transportul feroviar

(1) Punerea pe liniile de cale ferată a unor obiecte, fapt ce ar putea duce la deranjarea circulației trenurilor, se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Deteriorarea intenționată a liniei de cale ferată, a perdelelor forestiere de protecție, a paravelor, a grilajelor de protecție contra zăpezii și a altor obiective, a construcțiilor de deservire a căilor ferate, a instalațiilor de semnalizare și de telecomunicații se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

(3) Încălcarea regulilor de trecere a transportului cu tracțiune animală și de mînare a vitelor peste linia de cale ferată, precum și de pășunare a vitelor în apropierea liniei de cale ferată, se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 3 la 5 unități convenționale.

(4) Traversarea de către pietoni a liniei de cale ferată în locuri interzise sau încălcarea regulilor de traversare în locuri stabilite se sancționează cu avertisment sau cu amendă de pînă la 5 unități convenționale.

Articolul 199. Încălcarea regulilor de navigație

(1) Încălcarea regulilor de navigație în apele interioare, a normelor de capacitate a navelor pentru pasageri; transportarea pasagerilor cu nave nedestinate unui astfel de transport; nerespectarea regulilor de securitate a pasagerilor la îmbarcare, în cursă și la debarcare; folosirea navelor la lucrări neprevăzute inițial în destinația lor; lipsa pe nave a actelor de bord; exploatarea navelor în stare tehnică necorespunzătoare, a căror exploatare este interzisă, sau a navelor reutilitate fără autorizație; încălcarea regulilor de încărcare și descărcare, de arimare și stivuire a încărcăturilor în porturi; deteriorarea intenționată a construcțiilor hidrotehnice, neîngrădirea instalațiilor cu semne de navigație (de zi și de noapte); încălcarea regulilor de intrare și de ieșire din port, de trafic și de staționare a navelor în rada portului; conducerea navelor de către persoane aflate în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe; exploatarea în apele interioare a mijloacelor de transport naval (inclusiv de tonaj mic) care nu sînt înregistrate în mod corespunzător; exploatarea navelor de către membrii de echipaj fără calificarea corespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de un an.

(2) Distrugerea, deteriorarea, smulgerea, mutarea intenționată a semnelor de navigație plutitoare și riverane fără permisiunea organului de specialitate al administrației publice în domeniul transportului naval, instalarea de garduri și de alte instrumente de pescuit dincolo de locurile stabilite în acest scop fără a se coordona cu organul de specialitate al administrației publice în domeniul transportului naval

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(3) Efectuarea fără permisiunea organului de specialitate al administrației publice în domeniul transportului naval a lucrărilor de scafandrier, de drenaj și de foraj în apele interioare, inclusiv în cele portuare, precum și nerespectarea regulilor de semnalizare în timpul unor astfel de lucrări

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Încălcarea de către personalul navelor fluviale a regulilor de navigație și de staționare a navelor în apele interioare, emiterea necondiționată a semnalelor luminoase și sonore, purtarea luminilor și a semnelor de navigație necorespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale.

Articolul 200. Încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase, de mare gabarit sau supragrele

(1) Încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase (inflamabile, explozive), de mare gabarit sau supragrele cu vehicule

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase (inflamabile, explozive), de mare gabarit sau supragrele pe calea ferată

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încălcarea regulilor traficului de încărcături periculoase (inflamabile, explozive), de mare gabarit sau supragrele cu nave pe ape interioare

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 201. Încălcarea regulilor de asigurare a integrității încărcăturilor

(1) Deteriorarea intenționată a materialului rulant, a containerelor, a mijloacelor flotante și a altor mijloace de transport, destinate traficului de încărcături, a dispozitivelor de trafic

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale.

(2) Deteriorarea sigiliului și a dispozitivelor de închidere ale vehiculelor, remorcilor, containerelor, vagoanelor de marfă, calelor și ale altor magazii de nave, deteriorarea unităților de încărcături sau a ambalajului lor, a pachetelor, grilajelor de la magaziile de mărfuri, de la stațiile de autocamioane, de la stațiile de cale ferată, de la punctele (rampele) de containere, din porturi (debarcadere) și depozite, care se folosesc la executarea operațiunilor legate de traficul de mărfuri,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(3) Aflarea fără permisiune pe teritoriul magaziiilor de mărfuri, al punctelor (rampelor) de containere, al zonelor (sectoarelor) de manipulare a mărfurilor de la stațiile de autocamioane, de la stațiile de cale ferată, din porturi (debarcadere), al ecluzelor și al depozitelor

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 202. Deteriorarea intenționată a transportului în comun și a echipamentului interior

Deteriorarea intenționată a vehiculelor de transport în comun, a vagoanelor de călători și a locomotivelor, a navelor, precum și a echipamentului lor interior,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 60 de ore.

Articolul 203. Încălcarea regulilor de conduită a pasagerilor în transporturi

(1) Urcarea sau coborîrea din mersul vehiculului, călătoria pe scările, pe acoperișul vagoanelor de tren și în alte locuri interzise, oprirea neautorizată, fără necesitate, a trenului, călătoria neautorizată în trenul de marfă

se sancționează cu amendă de pînă la 15 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 40 de ore.

(2) Aruncarea gunoiului și altor obiecte pe fereastra sau pe ușa troleibuzului, autobuzului, maxi-taxiului, vagonului și peste bordul navei

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore.

(3) Fumatul în troleibuze, autobuze, maxi-taxiuri, în vagoane, în locuri neindicate pentru fumat din trenuri de lung parcurs și în trenuri suburbane, în nave

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore.

Articolul 204. Călătoria fără bilet

Călătoria fără bilet cu transport urban în comun, cu autobuze interurbane și internaționale, cu trenuri suburbane, cu trenuri locale și de lung parcurs, cu nave fluviale

se sancționează cu amendă de pînă la 10 unități convenționale.

Articolul 205. Falsificarea biletelor și tichetelor și/sau comercializarea biletelor și tichetelor false

Falsificarea biletelor și tichetelor, punerea în comercializare și comercializarea biletelor și tichetelor false pentru transport urban în comun, cu autobuze interurbane și internaționale, cu trenuri suburbane, cu trenuri locale și de lung parcurs, cu nave fluviale

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

Articolul 206. Încălcarea regulilor de înregistrare și de evidență a navelor, de folosire a navelor și a debarcaderelor

(1) Încălcarea regulilor de înregistrare și de evidență a navelor aflate sub controlul căpitaniei portului

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea regulilor de folosire a navelor și a debarcaderelor

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 207. Admiterea spre exploatare a vehiculelor, locomotivelor și vagoanelor, a navelor cu încălcarea regulilor de exploatare

Admiterea spre exploatare a vehiculelor, locomotivelor și vagoanelor, a navelor care au vicii (cu excepția vehiculelor fără autopropulsie), din care cauză este interzisă exploatarea lor, a celor reutilitate fără autorizația de rigoare, neînregistrate în modul stabilit, sau a celor care nu au trecut controlul tehnic de stat

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

Articolul 208. Încălcarea regulilor de securitate a zborurilor

(1) Lăsarea în zona aeroportului (aerodromului) a unor indicatoare și instalații asemănătoare indicatoarelor și instalațiilor de marcaj ale aeroportului (aerodromului), aprinderea unor materiale pirotehnice fără permisiunea administrației aeroportului (aerodromului), instalarea unor obiecte care duc la aglomerarea păsărilor, fapt ce prezintă un pericol pentru zborurile aeronavelor,

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Nerespectarea regulilor de amplasare a indicatoarelor și a instalațiilor de marcaj de noapte și de zi pe clădiri și pe alte imobile

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Deteriorarea utilajelor de aeroport (aerodrom), a indicatoarelor de aeroport (aerodrom), a aeronavelor și a utilajelor lor

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 209. Încălcarea regimului de acces limitat pe teritoriul aeroportului (aerodromului) și la obiectele amplasate pe acest teritoriu

Încălcarea regimului de acces limitat pe teritoriul aeroportului (aerodromului) și la obiectele amplasate pe acest teritoriu, cu excepția aerogării,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 210. Încălcarea regulilor de conduită în aeronavă

(1) Neîndeplinirea de către persoanele care se află la bordul aeronavei a dispozițiilor date de comandantul aeronavei

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale.

(2) Încălcarea regulilor de fotografiere, de filmare și de folosire a mijloacelor de radiotelecomunicație la bordul aeronavei

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de pînă la 5 unități convenționale.

Articolul 211. Încălcarea regulilor de exploatare a tehnicii aeronautice

Încălcarea regulilor de exploatare a tehnicii aeronautice

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 212. Încălcarea regulilor care au stat la baza certificării/autorizării inițiale și la baza standardelor operaționale

Încălcarea regulilor care au stat la baza certificării/autorizării inițiale și la baza standardelor operaționale stabilite de reglementările aeronautice naționale

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 213. Încălcarea reglementărilor referitoare la procedura de deservire la sol a aeronavelor

Încălcarea reglementărilor referitoare la condițiile de deservire la sol a aeronavelor

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 214. Încălcarea regulilor de autorizare a personalului aeronautic

(1) Îndeplinirea de către personalul aeronautic (piloți, însoțitori de bord, ingineri, navigatori) a atribuțiilor în lipsa documentului de autorizare corespunzător se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

(2) Aceeași acțiune efectuată în posesia documentului de autorizare cu termenul de valabilitate expirat

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale cu privarea de dreptul de exercitare a atribuțiilor pe o perioadă de 6 luni.

(3) Acțiunile specificate la alin.(1) și (2) admise de administrația întreprinderii/organizației în care este angajat personalul aeronautic

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(4) Sub incidența prezentului articol cade și îndeplinirea atribuțiilor în cazul calificărilor speciale cu termen expirat sau al lipsei acestora, precum și în cazul certificatului medical cu termen expirat sau al lipsei acestuia.

Articolul 215. Încălcarea normelor de evidență a timpului de zbor și a timpului de odihnă al personalului aeronautic

Încălcarea, în cadrul întreprinderilor care exploatează aeronave, a normelor de evidență a timpului de zbor și a timpului de odihnă al personalului aeronautic, neefectuarea evidenței timpului de zbor și a timpului de odihnă al membrilor echipajelor de zbor

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 216. Încălcarea regulilor de transport al încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei

(1) Încălcarea regulilor de transport al încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.

(2) Transportul încărcăturilor periculoase la bordul aeronavei în lipsa autorizației corespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere a companiei aeriene.

Articolul 217. Încălcarea normelor referitoare la masa maximă admisă de decolare și de centrare a aeronavei

Încălcarea normelor referitoare la masa maximă admisă de decolare și de centrare a aeronavei, calculată pentru condițiile de zbor,

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 218. Împiedicarea accesului la documentele referitoare la aeronavele exploatare

Refuzul de a pune la dispoziția inspectorilor documentele referitoare la aeronavele exploatare și de a permite efectuarea inspecției întreprinderii/organizației

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 219. Încălcarea cerințelor de asigurare în transportul aerian

Efectuarea transporturilor aeriene fără asigurarea pasagerilor, bagajelor, echipajelor de zbor și fără asigurarea răspunderii civile față de terți

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 220. Neinformarea intenționată a autorităților competente despre producerea incidentelor sau accidentelor aeronautice

Neinformarea intenționată de către operatorul aerian a autorităților competente despre producerea incidentelor sau accidentelor aeronautice

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 221. Încălcarea regulilor de exploatare tehnică a mașinilor autopropulsate și a regulilor de securitate tehnică

(1) Prestarea serviciilor de deservire tehnică și de reparație în lipsa certificatului de conformitate

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Încălcarea regulilor de exploatare tehnică a tractoarelor, combinelor, a altor mașini agricole autopropulsate, a mașinilor de construcție a drumurilor, încălcarea regulilor de securitate tehnică

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 222. Încălcarea regulilor de securitate în construcția, exploatarea și repararea conductelor magistrale

Încălcarea regulilor de securitate în construcția, exploatarea și repararea conductelor magistrale

se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 223. Deteriorarea drumurilor, pasajelor de nivel, mijloacelor tehnice de dirijare a circulației rutiere, altor instalații rutiere

Deteriorarea drumurilor, pasajelor de nivel, mijloacelor tehnice de dirijare a circulației rutiere, altor instalații rutiere, precum și crearea intenționată de obstacole în circulația rutieră

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale.

Articolul 224. Încălcarea regulilor de folosire a drumurilor de către vehicule

(1) Circulația pe drumurile naționale a vehiculelor cu șenile, cu tracțiune animală, precum și a celor neechipate corespunzător, care duc încărcături a căror scurgere provoacă murdărirea îmbrăcămintei rutiere, acoperirea ei cu gheață sau diminuarea siguranței circulației rutiere

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea de către conducătorii de autovehicule a restricțiilor de tonaj sau de gabarit

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 225. Blocarea intenționată a arterelor de transport

(1) Blocarea intenționată a arterelor de transport care a provocat sau care ar putea provoca perturbarea funcționării normale a transportului auto, feroviar, fluvial

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(2) Acțiunile specificate la alin.(1) însoțite de pericol pentru viața și sănătatea oamenilor ori săvârșite în urma înțelegerii prealabile a unui grup de persoane, ori însoțite de controlul

nelegitim al încărcăturii, bagajului sau al documentelor, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 226. Încălcarea regulilor de protecție a benzii de separație și a regulilor de folosire a terenurilor din zona de protecție a drumului

(1) Aratul unor porțiuni de teren, cositul ierbii, tăierea și vătămarea plantațiilor, destelenirea și excavarea solului, evacuarea pe banda de separație a drumurilor a apelor de canalizare, apelor industriale, ameliorative și a celor de scurgere din instalații de evacuare a apei și din rezervoare fără coordonare cu autoritățile rutiere, aștarea focului pe banda de separație și în apropierea podurilor de lemn la mai puțin de 100 de metri de acestea

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(2) Executarea de împrejmuiri, plantarea de arbori care pot provoca înzăpezirea sau inundarea drumului ori care împiedică vizibilitatea, amplasarea de construcții, instalații și panouri publicitare neautorizate în zona de protecție a drumului

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(3) Executarea fără autorizație în zona de protecție a drumului a unor lucrări ce ar periclita stabilitatea și integritatea lui

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 227. Nerespectarea regulilor de întreținere, de reparație și de reconstrucție a drumurilor

(1) Nerespectarea regulilor de întreținere, de reparație și de reconstrucție a drumurilor, pasajelor și a comunicațiilor situate în zona drumului, a mijloacelor de dirijare a circulației rutiere, nerespectarea termenelor de executare a lucrărilor de reparație și de reconstrucție executate în zona drumurilor, neîntreprinderea măsurilor de asigurare a securității circulației rutiere

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Neîndeplinirea lucrărilor de amenajare, de reparare și de curățare regulată a pistelor pentru pietoni și a punților de trecere, neexecutarea obligațiilor de întreținere în stare tehnică bună și în curățenie a barierelor de la marginea drumului sau a căilor de acces la drumul de folosință generală

se sancționează cu amendă de la 10 la 15 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Capitolul XIII

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL CIRCULAȚIEI RUTIERE

Articolul 228. Încălcarea regulilor de exploatare a vehiculelor

(1) Exploatarea vehiculelor cu defecte tehnice în sistemul de frânare sau în mecanismul de direcție, în dispozitivele de iluminare ori de semnalizare, exploatarea vehiculelor reutilate fără autorizația de rigoare

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(2) Exploatarea vehiculelor cu defecte tehnice interzisă prin regulile de circulație rutieră, cu excepția vehiculelor având defectele menționate la alin.(1), precum și amplasarea neautorizată pe vehicule a publicității

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 229. Încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat, de revizie tehnică a vehiculelor

(1) Încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat a vehiculelor se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Conducerea unui vehicul care nu a fost înmatriculat în modul stabilit sau care nu a fost supus reviziei tehnice

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(3) Exploatarea unui vehicul care nu a fost asigurat de răspundere civilă în modul stabilit se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

Articolul 230. Conducerea unui vehicul cu încălcarea regulilor de amplasare a numărului de înmatriculare sau conducerea unui vehicul fără un astfel de număr

(1) Conducerea unui vehicul cu numărul de înmatriculare indescifrabil, nestandardizat sau amplasat cu încălcarea standardului

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

(2) Conducerea unui vehicul fără număr de înmatriculare

se sancționează cu amendă de la 25 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

(3) Atribuirea unui număr de înmatriculare fals și conducerea cu bună știință a vehiculului cu un astfel de număr

se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce un vehicul pe un termen de un an.

(4) Nesemnalezarea vehiculului cu semnul distinctiv conform Regulamentului circulației rutiere

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

(5) Nemenținerea în stare curată a dispozitivelor de iluminare, de semnalizare, a numărului de înmatriculare, a seturilor reflectorizante, a sticlelor de la portierele din față și a parbrizului vehiculului

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la o unitate la 3 unități convenționale.

Articolul 231. Conducerea vehiculului cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere

(1) Conducerea vehiculului cu permis de conducere de o categorie necorespunzătoare se sancționează cu amendă de 50 de unități convenționale.

(2) Conducerea vehiculului fără permis de conducere (cu excepția conducerii în cazul instruirii, în prezența instructorului)

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(3) Conducerea vehiculului de către o persoană privată de dreptul de a conduce vehicule se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(4) Predarea conducerii vehiculului către o persoană care nu are permis de conducere (cu excepția instruirii, în prezența instructorului), care este privată de dreptul de a conduce vehicule sau care are permis de conducere de o categorie necorespunzătoare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(5) Conducerea vehiculului de către o persoană care nu are permis de conducere și care, totodată, este în stare de ebrietate produsă de alcool, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

[Art.231 modificat prin Legea nr.16-XVI din 03.02.2009, în vigoare 03.03.2009]

Articolul 232. Conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere

(1) Conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere sau actul de înmatriculare de stat a vehiculului, sau polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă

se sancționează cu amendă de 5 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

(2) Predarea conducerii vehiculului către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de 5 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

Articolul 233. Conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, predarea conducerii lui către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

(1) Conducerea vehiculului de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de Guvern, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 ani.

(2) Predarea cu bună știință a conducerii vehiculului către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de alcool ce depășește gradul maxim admisibil stabilit de Guvern sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare, dacă fapta nu constituie infracțiune,

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 3 ani.

(3) Acțiunile specificate la alin.(1) și (2), în cazul în care admiterea la trafic a conducătorului de vehicul nu prevede obligația de a deține permis de conducere,

se sancționează cu amendă de la 75 la 150 de unități convenționale sau cu arest contravențional pe un termen de până la 15 zile.

[Art.233 modificat prin Legea nr.16-XVI din 03.02.2009, în vigoare 03.03.2009]

Articolul 234. Necomunicarea identității persoanei căreia i s-a încredințat conducerea vehiculului

Necomunicarea de către proprietarul sau mandatarul (utilizatorul) vehiculului, la solicitarea poliției, a identității persoanei căreia i-a încredințat conducerea sau comunicarea cu bună știință de date eronate privind identitatea acestei persoane

se sancționează cu amendă de la 45 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

[Art.234 modificat prin Legea nr.16-XVI din 03.02.2009, în vigoare 03.03.2009]

Articolul 235. Încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranță, a căștii de protecție și a regulilor privind convorbirile radiotelefonice

(1) Încălcarea regulilor de folosire a centurii de siguranță și a căștii de protecție a motociclistului

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(2) Purtarea convorbirilor radiotelefonice contrar Regulamentului circulației rutiere

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

Articolul 236. Depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum

(1) Depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum de la 10 la 20 km/oră

se sancționează cu amendă de 20 de unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.

(2) Depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum de la 20 la 40 km/oră

se sancționează cu amendă de 30 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

(3) Depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum mai mult de 40 km/oră

se sancționează cu amendă de 50 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.

Articolul 237. Încălcarea regulilor de traversare a liniei de cale ferată prin pasajul de nivel
Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de traversare a liniei de cale ferată prin pasajul de nivel

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

Articolul 238. Încălcarea regulilor de oprire și neacordarea de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier

(1) Oprirea în locuri interzise

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de 5 unități convenționale.

(2) Staționarea sau parcarea în locuri interzise

se sancționează cu amendă de până la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

(3) Neacordarea de prioritate legală pietonilor sau cicliștilor

se sancționează cu amendă de până la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

Articolul 239. Nerespectarea regulilor de circulație în zonele rezidențiale

Nerespectarea regulilor de circulație în zonele rezidențiale

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

Articolul 240. Nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră și de acordare a priorității de trecere, a altor reguli de circulație rutieră

(1) Nerespectarea de către conducătorul de vehicul a indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interzicere și de sens obligatoriu, a marcajului de pe partea carosabilă a drumului privind acordarea dreptului prioritar de circulație, dreptului de depășire a vehiculelor, a exigențelor de folosire a dispozitivelor de iluminat la căderea întunericului sau în condiții de vizibilitate redusă

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(2) Neglijarea de către conducătorul de vehicul a semnalului de interzicere al semaforului sau a gestului de interzicere al agentului de circulație

se sancționează cu amendă de la 25 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 2 puncte de penalizare.

(3) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a altor prevederi ale Regulamentului circulației rutiere

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la o unitate la 3 unități convenționale.

Articolul 241. Neîndeplinirea indicației legale de oprire a vehiculului și de acordare vehiculelor a priorității de trecere

(1) Neîndeplinirea de către conducătorul de vehicul a indicației legale dată de agentul de circulație de a opri vehiculul
se sancționează cu amendă de la 45 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

(2) Neacordarea priorității de trecere vehiculului cu farurile de semnalizare avînd lumina albastră sau roșie și cu dispozitivele de semnalizare sonoră specială în funcțiune (vehicul cu regim prioritar de circulație)

se sancționează cu amendă de la 25 la 30 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

Articolul 242. Încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale ori cu cauzarea de leziuni corporale ușoare

(1) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri

se sancționează cu amendă de 40 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare.

(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor de circulație rutieră soldată cu cauzarea de leziuni corporale ușoare victimei sau cu deteriorarea considerabilă a vehiculelor, a încărcăturilor, a drumurilor, a instalațiilor rutiere, a altor instalații sau a altor bunuri

se sancționează cu amendă de 50 de unități convenționale cu aplicarea a 6 puncte de penalizare.

Articolul 243. Părăsirea locului în care s-a produs accidentul rutier

Părăsirea de către vinovat a locului în care s-a produs accidentul rutier

se sancționează cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de un an sau cu arest contravențional pe un termen de 15 zile.

Articolul 244. Încălcarea dispozițiilor din Regulamentul circulației rutiere, care a generat pericolul unui accident de circulație

Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor din Regulamentul circulației rutiere, prevăzute la art.237-239 din prezentul cod, care a generat pericolul unui accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

Articolul 245. Încălcarea regulilor de circulație de către pietoni și alți participanți la circulația rutieră

(1) Ignorarea de către pietoni a semnalelor de dirijare a traficului rutier, traversarea părții carosabile a drumului sau deplasarea pe ea în locuri neindicate, nerespectarea indicatoarelor rutiere de prioritate, a indicatoarelor de interdicție și de sens obligatoriu, a regulilor de deplasare pe drumuri a motocicliștilor, bicicliștilor, vizitiilor și a altor persoane care se folosesc de drum

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(2) Încălcarea regulilor de circulație, de către persoanele indicate la alin.(1), care a generat o situație de accident de circulație

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale.

Capitolul XIV

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE, COMUNICAȚIILOR POȘTALE ȘI AL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI

Articolul 246. Furnizarea neautorizată a rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice, de comunicații poștale sau de tehnologie a informației

(1) Furnizarea neautorizată a rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Furnizarea rețelelor sau a serviciilor de comunicații electronice într-o perioadă în care dreptul de furnizare a acestor rețele sau servicii a fost suspendat sau retras

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Furnizarea neautorizată a serviciilor de comunicații poștale

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Furnizarea serviciilor de comunicații poștale într-o perioadă în care dreptul de furnizare a acestor servicii a fost suspendat sau retras

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Furnizarea neautorizată a serviciilor de tehnologie a informației

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Furnizarea serviciilor de tehnologie a informației într-o perioadă în care dreptul de furnizare a acestor servicii a fost suspendat sau retras

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 247. Nerespectarea condițiilor de autorizare generală

(1) Nerespectarea condițiilor de autorizare generală de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice, poștale sau de tehnologie a informației

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării obligațiilor stabilite în condițiile de autorizare generală

se sancționează cu amendă de la 75 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de furnizare a rețelelor sau serviciilor de comunicații electronice, de comunicații poștale sau de tehnologie a informației pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 248. Utilizarea fără licență și fără permis tehnic a canalelor, a frecvențelor radio, a resurselor de numerotare

(1) Utilizarea fără licență și fără permis tehnic a canalelor, a frecvențelor radio

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Utilizarea fără licență a resurselor de numerotare în scopul furnizării rețelelor și/sau serviciilor de comunicații electronice

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 249. Nerespectarea condițiilor prevăzute în licențele de utilizare a canalelor, a frecvențelor radio, a resurselor de numerotare

(1) Nerespectarea condițiilor prevăzute în licențele de utilizare a canalelor, a frecvențelor radio, a resurselor de numerotare

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării obligațiilor stabilite în condițiile licenței

se sancționează cu amendă de la 70 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de utilizare a canalelor, a frecvențelor radio, a resurselor de numerotare pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 250. Nerespectarea reglementărilor și a normelor tehnice din domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației

(1) Nerespectarea reglementărilor și a normelor tehnice din domeniul comunicațiilor electronice, poștale sau al tehnologiei informației

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării reglementărilor sau a normelor tehnice

se sancționează cu privarea de dreptul de utilizare a resurselor limitate și/sau de dreptul de furnizare a rețelelor sau a serviciilor pe un termen de la 6 luni la un an.

(3) Utilizarea sau conectarea la rețelele de comunicații electronice a echipamentelor, cablurilor sau elementelor de rețea de comunicații electronice sau poștale necertificate și nemarcate de organul abilitat

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Instalarea sau utilizarea neautorizată a echipamentelor de radiocomunicații de emisie în mijloacele de transport

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(5) Crearea și operarea neautorizată a mijloacelor de comunicații electronice sau poștale susceptibile să cauzeze prejudicii sănătății oamenilor care locuiesc în zona lor de influență

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(6) Încălcarea regulilor de protecție a liniilor și instalațiilor de comunicații electronice

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(7) Executarea lucrărilor de construcție în zonele de protecție a liniilor, cablurilor și instalațiilor de comunicații electronice fără autorizația proprietarului acestor linii, cabluri și instalații

se sancționează cu amendă de la 10 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(8) Instalarea sau utilizarea stațiilor de radiocomunicații, inclusiv a antenelor de emisie, fără coordonarea cu organul abilitat și fără obținerea de la acesta a autorizației de utilizare

se sancționează cu amendă de la 10 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(9) Comercializarea echipamentelor, cablurilor, elementelor de rețea pentru necesitățile comunicațiilor electronice sau poștale necertificate și nemarcate

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 251. Încălcarea normelor de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile pentru radiorecepție, împiedicarea recepționării programelor audiovizuale sau funcționării echipamentelor și liniilor de comunicații electronice

(1) Producerea în orice mod a perturbațiilor prejudiciabile se sancționează cu amendă de la 20 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea parametrilor tehnici de emisie autorizați se sancționează cu amendă de la 10 la 100 de unități convenționale.

(3) Emisia intenționată care produce perturbații nocive altor mijloace tehnice de radiocomunicații

se sancționează cu amendă de la 20 la 500 de unități convenționale.

(4) Împiedicarea funcționării echipamentelor și liniilor de comunicații electronice se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 100 de unități convenționale.

(5) Încălcarea normelor de emisie electromagnetică și de perturbații industriale admisibile pentru radiorecepție, împiedicarea recepționării programelor audiovizuale sau funcționării echipamentelor și liniilor de telecomunicații

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 10 la 500 de unități convenționale.

Articolul 252. Conectarea neautorizată sau admiterea conectării neautorizate la rețelele de comunicații electronice

Conectarea neautorizată sau admiterea conectării neautorizate a echipamentelor terminale sau a altor mijloace de comunicații electronice la rețelele de comunicații electronice, inclusiv la liniile de abonat,

se sancționează cu amendă de la 10 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 253. Refuzul neîntemeiat al furnizorului autorizat de rețele sau de servicii de a conecta la rețele sau la servicii un alt furnizor autorizat de rețele sau de servicii

Refuzul neîntemeiat al unui furnizor autorizat de rețele sau de servicii de a conecta la rețelele sau la serviciile sale un alt furnizor autorizat de rețele sau de servicii

se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 254. Executarea lucrărilor în domeniul comunicațiilor electronice sau poștale fără acordul proprietarului terenului sau al unui alt bun imobil ori în lipsa hotărârii judecătorești privind executarea acestor lucrări

Executarea lucrărilor în domeniul comunicațiilor electronice sau poștale fără acordul proprietarului terenului sau al unui alt bun imobil ori în lipsa hotărârii judecătorești privind executarea acestor lucrări

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 255. Deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice și poștale

Deteriorarea intenționată a liniilor, instalațiilor, echipamentelor de comunicații electronice și poștale

se sancționează cu amendă de la 40 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 256. Francarea trimerelor poștale cu mărci poștale utilizate sau neautorizate

Francarea trimerelor poștale cu mărci poștale utilizate sau neautorizate de Ministerul Dezvoltării Informaționale

se sancționează cu amendă de la 3 la 5 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 257. Confeccionarea pentru desfacere ori desfacerea cu bună știință de mărci poștale false, de clișee ale mașinilor de francare sau de sigilii poștale

Confeccionarea pentru desfacere ori desfacerea cu bună știință de mărci poștale false, de clișee ale mașinilor de francare sau de sigilii poștale

se sancționează cu amendă de la 40 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 258. Predarea spre expediere a obiectelor care prezintă pericol sau a obiectelor cu caracter obscen

Predarea spre expediere prin orice tip de trimitere poștală a obiectelor care, la manipulare sau la transport, prezintă pericol pentru sănătatea oamenilor, a obiectelor cu caracter obscen fără a declara natura lor reală

se sancționează cu amendă de la 40 la 100 de unități convenționale.

Articolul 259. Refuzul neîntemeiat de a furniza servicii publice în domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației

Refuzul neîntemeiat de a furniza servicii publice în domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 260. Discriminarea la prestarea serviciilor publice în domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației

Discriminarea de orice natură a utilizatorului la prestarea serviciilor publice în domeniul comunicațiilor electronice, poștale și al tehnologiei informației

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 261. Proiectarea sau producerea fără scop de comercializare, deținerea sau utilizarea ilegală a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației

(1) Proiectarea sau producerea fără scop de comercializare, deținerea sau utilizarea ilegală a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Utilizarea în activitatea particulară de detectiv și de pază a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 262. Încălcarea regulilor de import, export, proiectare, producere și comercializare a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației, nerespectarea altor condiții de licențiere

Încălcarea regulilor de import, export, proiectare, producere și comercializare a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației, în cazul prezenței licenței, nerespectarea altor condiții de licențiere

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Capitolul XV

CONTRAVENȚII CE AFECTEAZĂ ACTIVITATEA DE ÎNTRERINZĂTOR, FISCALITATEA, ACTIVITATEA VAMALĂ ȘI VALORILE MOBILIARE

Articolul 263. Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător

(1) Desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la Camera Înregistrării de Stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil

se sancționează cu amendă de la 10 la 35 de unități convenționale.

(2) Desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare ca plătitor de cote de asigurare socială de stat obligatorie în modul stabilit de lege

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(3) Desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare ca plătitor de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în modul stabilit de lege

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(4) Desfășurarea unei activități de întreprinzător fără autorizație, licență sau certificat, eliberate de autoritatea competentă în temeiul legii,

se sancționează cu amendă de la 25 la 100 de unități convenționale.

(5) Desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrarea în termen a modificărilor operate în actele de constituire, precum și a datelor privind schimbarea conducătorului (managerului) ori a sediului,

se sancționează cu amendă de 10 unități convenționale.

(6) Desfășurarea activității de întreprinzător cu încălcarea dreptului la firmă (denumire), stabilit de lege, și a modului de utilizare a firmei

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale.

(7) Desfășurarea activității de întreprinzător fără emblemă comercială sau fără marcă de producție obligatorie prin lege

se sancționează cu amendă de la 10 la 35 de unități convenționale.

(8) Prezentarea spre înregistrare de acte sau informații neautentice (false)

se sancționează cu amendă de la 20 la 75 de unități convenționale.

Articolul 264. Participarea ilegală a funcționarului public la activitatea de întreprinzător

Participarea ilegală a funcționarului public la activitatea de întreprinzător prin crearea (fondarea) unor întreprinderi, precum și conducerea directă sau indirectă, prin intermediul unor alte persoane, a activității întreprinderilor

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 265. Achiziționarea, păstrarea, transportul spre comercializare și comercializarea ilegală a valorilor materiale

Achiziționarea, păstrarea, transportul spre comercializare, comercializarea mărfurilor, produselor ori a materiei prime fără dovada originii și a provenienței lor, dacă dispunerea de o asemenea dovadă este obligatorie conform legii,

se sancționează cu amendă de la 10 la 100 de unități convenționale.

Articolul 266. Încălcarea regulilor de calculare și de plată a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

(1) Nerespectarea ordinii și a modului de calculare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală

se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale.

(2) Neplata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul stabilit de legislație

se sancționează cu amendă de la 25 la 55 de unități convenționale.

(3) Netransferarea, transferarea tardivă sau transferarea incompletă a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în cazul retribuirii muncii în expresie bănească sau în natură, pentru toate temeiurile și felurile de plăți, la care, conform legislației, se calculează primele menționate

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(4) Neprezentarea în termenul stabilit de legislație a dării de seamă privind calcularea și plata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, precum și a modificărilor din listele de evidență nominală a persoanelor asigurate,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 267. Comerțul sau transportarea de mărfuri a căror comercializare este interzisă ori limitată

Comerțul sau transportarea de mărfuri a căror comercializare este interzisă ori limitată prin lege

se sancționează cu amendă de la 15 la 20 de unități convenționale.

Articolul 268. Atribuirea ilegală de proprietăți profilactice, curative produselor

Atribuirea ilegală de către producători, vânzatori, prin etichetare, precum și prin publicitate, de proprietăți profilactice, curative produselor ori referirea la astfel de proprietăți fără avizul Ministerului Sănătății

se sancționează cu amendă de la 80 la 130 de unități convenționale.

Articolul 269. Plasarea pe piață a produselor alimentare perisabile fără indicarea datei-limită de consum sau după expirarea acestei date

Plasarea pe piață a produselor alimentare perisabile fără indicarea datei-limită de consum sau după expirarea acestei date

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 270. Folosirea materiei prime cu termenul de valabilitate expirat la producerea (prepararea) de produse alimentare

Folosirea materiei prime cu termenul de valabilitate expirat la producerea (prepararea) de produse alimentare

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 271. Plasarea pe piață a produselor alimentare pentru care a fost decisă fortificarea, dar care nu au fost fortificate

Plasarea pe piață a produselor alimentare pentru care Ministerul Sănătății a decis fortificarea, dar care nu au fost fortificate cu nutrimentele prescrise

se sancționează cu amendă de la 150 la 170 de unități convenționale.

Articolul 272. Încălcarea modului de procurare, de transport, de păstrare și de desfacere a timbrelor de acciz și a mărcilor comerciale de stat

Încălcarea modului de procurare, de transport, de păstrare și de desfacere a timbrelor de acciz și a mărcilor comerciale de stat

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale.

Articolul 273. Încălcarea regulilor de comerț

Încălcarea de către întreprinderile comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și de către persoanele fizice care practică comerțul, a regulilor de comerț manifestată prin:

- 1) înșelarea cumpărătorilor la măsurat, la cântar, la achitare
se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale;
- 2) comercializarea mărfurilor fără indicarea datei fabricării, a termenului de valabilitate sau comercializarea mărfurilor cu termenul de valabilitate expirat
se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale;
- 3) exploatarea în comerț a mijloacelor de măsurare fără marcaje metrologice (de aprobare de model, de verificare metrologică) ori cu marcaje metrologice deteriorate, alterate, falsificate, înlăturate sau cu termenul de valabilitate al certificatelor de aprobare de model și al buletinelor de verificare metrologică expirat
se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale;
- 4) încălcarea regimului de lucru stabilit de autoritățile administrației publice locale
se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale;
- 5) încălcarea modului de formare și de aplicare a prețurilor libere (de piață) și a celor de stat cu amănuntul, precum și a tarifelor, nerespectarea modului stabilit de rotunjire a prețurilor cu amănuntul
se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale;
- 6) lipsa indicatoarelor de prețuri sau a meniurilor la mărfurile destinate comercializării ori întocmirea lor cu încălcarea regulilor stabilite
se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale;
- 7) încălcarea modului de recepționare, de întocmire a documentelor sau de decontare la mărfurile primite în consignație de la populație
se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale;
- 8) comercializarea mărfurilor de folosință îndelungată fără indicarea în documentele de însoțire a termenelor de garanție, fără pașaport tehnic sau alt document de un model stabilit care îl înlocuiește, precum și fără traducerea în limba moldovenească sau în alte limbi, în modul stabilit de legislație, a informației privind condițiile de folosire eficientă și inofensivă a mărfurilor de import,
se sancționează cu amendă de 200 de unități convenționale;
- 9) desfășurarea oricărui exercițiu comercial fără autorizația de funcționare
se sancționează cu aplicarea următoarelor amenzi:
 - a) în unități ale comerțului ambulant, de la 50 la 100 de unități convenționale;
 - b) în unități comerciale și/sau de prestări servicii cu suprafața comercială de pînă la 100 m², de la 100 la 200 de unități convenționale;
 - c) în unități comerciale și/sau de prestări servicii cu suprafața comercială de la 100 la 250 m², de la 200 la 300 de unități convenționale;
 - d) în unități comerciale și/sau de prestări servicii cu suprafața comercială de la 250 la 500 m², de la 300 la 400 de unități convenționale;
 - e) în supermagazine, hipermagazine, magazine universale, centre comerciale, în piețe, de la 400 la 500 de unități convenționale;
- 10) comercializarea prin înșelăciune a unui produs neprevăzut în contract, precum și refuzul nejustificat de a vinde un produs sau de a presta un serviciu
se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale;
- 11) desfășurarea oricărei activități comerciale în perioada suspendării activității comerciale
se sancționează cu următoarele amenzi:
 - a) în unități ale comerțului ambulant, de la 200 la 250 de unități convenționale;
 - b) în unități comerciale și/sau de prestări servicii cu suprafața comercială de pînă la 100 m², de la 250 la 300 de unități convenționale;

c) în unități comerciale și/sau de prestări servicii cu suprafața comercială de la 100 la 250 m², de la 300 la 350 de unități convenționale;

d) în unități comerciale și/sau de prestări servicii cu suprafața comercială de la 250 la 500 m², de la 350 la 450 de unități convenționale;

e) în supermagazine, hipermagazine, magazine universale, centre comerciale, în piețe, de la 450 la 500 de unități convenționale;

12) încălcarea de către persoanele cu funcție de răspundere a regulilor de clasificare a întreprinderilor de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, pe categorii de încadrare după nivelul de servire care constă în:

a) desfășurarea activității în sfera alimentației publice de către subiecții activității comerciale fără certificat de clasificare în categoria respectivă

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale;

b) nerespectarea cerințelor impuse de categoria atribuită subiectului activității comerciale se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale;

c) neafișarea la loc vizibil a certificatului de clasificare a subiectului activității comerciale la categoria respectivă

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale;

13) achiziționarea de mărfuri și de produse din rețeaua de comerț cu amănuntul, de la întreprinderi de alimentație publică și din unități farmaceutice și revinderea lor la întreprinderi și în unități similare din raza aceleiași localități având ca urmare majorarea prețurilor la aceste mărfuri și produse

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale.

Articolul 274. Încălcarea regulilor de comerț în piață

(1) Comercializarea fără achitarea taxei de piață, a taxei pentru amplasarea unităților comerciale, precum și a taxelor pentru serviciile prestate,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale.

(2) Comercializarea mărfurilor a căror vânzare pe teritoriul pieței este interzisă

se sancționează cu amendă de la 50 la 500 de unități convenționale.

(3) Comercializarea mărfurilor perisabile sau cu perisabilitate sporită fără documente de certificare a calității și a termenelor de comercializare

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale.

(4) Comercializarea mărfurilor specificate la alin.(3) fără utilaj frigorific și fără documente de certificare a calității și a termenelor de comercializare

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale.

(5) Organizarea comerțului din mână în locuri neautorizate de autoritățile administrației publice locale

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale.

(6) Comercializarea articolelor tehnice complicate fără crearea condițiilor de verificare a capacității lor de funcționare

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale.

Articolul 275. Neasigurarea respectării cerințelor actelor normative ce reglementează comerțul în piețe

(1) Neexecutarea de către persoana cu funcție de răspundere din administrația pieței a atribuțiilor de asigurare a controlului asupra calității producției, efectuat prin intermediul laboratoarelor de expertiză veterinar-sanitară, și a examenului medical în termen al salariaților pieței care recepționează, comercializează, transportă și păstrează produse alimentare, precum și al salariaților care efectuează prelucrarea sanitară a utilajelor și a inventarului,

se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale.

(2) Admiterea de către administrația pieței a comercializării în piață a mărfurilor industriale nealimentare și alimentare de către persoane fizice și juridice care nu sînt înregistrate,

conform legii, în calitate de subiecți ai activității de întreprinzător sau care nu posedă patentă pentru dreptul de a desfășura activitate comercială

se sancționează cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 276. Neasigurarea trasabilității

Neasigurarea posibilității de identificare și a trasabilității unui produs alimentar, a unui material în contact cu produse alimentare sau a unei substanțe care urmează a fi încorporată sau care poate fi încorporată într-un produs alimentar

se sancționează cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale.

Articolul 277. Încălcarea legislației în domeniul pieței produselor petroliere

(1) Comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere nemijlocit din autocisterne, din canistre sau din alt ambalaj, precum și comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale în alte locuri decât stațiile de alimentare autorizate

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(2) Comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere principale și/sau a gazelor lichefiate fără dispozitive de alimentare utilizate cu aparate de casă și de control cu memorie fiscală conectate la distribuitor (sistem de măsurare și înregistrare a produselor petroliere principale și/sau a gazelor lichefiate) ori utilizarea, în procesul de comercializare, a unor astfel de dispozitive defecte, fără verificare metrologică sau nesigilate în modul stabilit

se sancționează cu amendă de 500 de unități convenționale.

(3) Lipsa la stațiile de alimentare cu produse petroliere a registrului de evidență a produselor petroliere recepționate și a raportului de schimb de o formă stabilită, ținerea lui nesistematică sau înscrierea în el a unor date neveridice

se sancționează cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale.

(4) Recepționarea produselor petroliere în baza documentelor însoțitoare, de transport și de expediție întocmite incorect fie în cazul manco al produselor petroliere, fie cu utilajele de scurgere defecte

se sancționează cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale.

(5) Livrarea produselor petroliere fără a se trece indicațiile de pe contorul coloanei de distribuție a produselor petroliere la gradația zero

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.

(6) Intervenția sau modificarea nesancționată a dispozitivelor de alimentare cu produse petroliere principale și/sau cu gaze lichefiate utilizate cu aparate de casă și de control cu memorie fiscală conectate la distribuitor (sistem de măsurare și înregistrare a produselor petroliere principale și/sau a gazelor lichefiate)

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale.

(7) Încălcarea regulilor de păstrare a produselor petroliere

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

Articolul 278. Încălcarea regulilor de preschimbare a produselor nealimentare procurate în rețeaua de comerț cu amănuntul

Încălcarea regulilor de preschimbare a produselor nealimentare procurate în rețeaua de comerț cu amănuntul, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare a unității, care constă în refuzul neîntemeiat de a permite consumatorului să-și exercite dreptul la remediere gratuită a deficiențelor apărute în produs, în serviciu, la înlocuirea gratuită sau la restituirea contravalorii produsului

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

Articolul 279. Prezentarea de informații neautentice sau incomplete despre caracteristicile produselor și ale serviciilor

Prezentarea către consumator de informații neautentice sau incomplete despre caracteristicile produselor și ale serviciilor, trecerea sub tăcere a indicilor calitativi, a proprietăților produselor și a regulilor de folosire a lor

se sancționează cu amendă de la 10 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 280. Folosirea ilegală a codului liniar

Folosirea ilegală a codului liniar la marcarea produsului

se sancționează cu amendă de la 10 la 200 de unități convenționale.

Articolul 281. Comercializarea produselor supuse certificării obligatorii fără certificat de conformitate sau cu utilizarea ilegală a mărcii naționale de conformitate

Depozitarea, plasarea pe piață și comercializarea produselor, prestarea serviciilor fără certificat de conformitate sau fără declarație de conformitate, dacă legea prevede astfel, sau cu utilizarea ilegală a mărcii naționale de conformitate

se sancționează cu amendă de la 25 la 300 de unități convenționale.

Articolul 282. Încălcarea regulilor de achiziționare de la populație a metalelor și pietrelor prețioase în articole și deșeuri și de comercializare a lor cu amănuntul

(1) Achiziționarea de la populație a metalelor prețioase (în lingouri, metal nativ, șlic, sîrmă, plăci și elemente separate), a semifabricatelor pentru producerea de giuvaiericale și proteze dentare, a articolelor din metale prețioase destinate producției și lucrărilor de laborator, a deșeurilor de producție și a pietrelor prețioase (neprelucrate), a diamantelor brute și a semifabricatelor din ele, a diamantului tehnic

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale.

(2) Legalizarea valorilor achiziționate de la populație fără eliberarea către predător a unei chitanțe tipizate sau cu eliberarea de chitanță fără a se indica, în modul stabilit, datele de rigoare despre valori

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale.

(3) Nerespectarea prețurilor de stat de achiziție a metalelor prețioase în articole și în deșeuri

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale.

(4) Utilizarea în alte scopuri, fără autorizația organului de stat abilitat, a valorilor achiziționate ce urmează a fi transmise Vistieriei de Stat

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale.

(5) Comercializarea cu amănuntul a articolelor din metale prețioase fără a avea imprimat marcajul de stat al Republicii Moldova sau fără certificat de conformitate pentru unele tipuri de giuvaiericale, a altor articole de uz curent din metale și pietre prețioase, precum și comercializarea articolelor de giuvaiergerie fără etichete marcate

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale.

Articolul 283. Falsificarea produselor, păstrarea, transportul, comercializarea produselor falsificate

Falsificarea produselor, păstrarea, transportul, comercializarea produselor falsificate

se sancționează cu amendă de la 50 la 500 de unități convenționale.

Articolul 284. Încălcarea legislației cu privire la fabricarea și circulația producției alcoolice

(1) Nerespectarea documentației normative privind fabricarea producției alcoolice, marcarea, ambalarea, etichetarea și transportul ei

se sancționează cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Fabricarea și/sau punerea în circulație a producției alcoolice de către agenți economici care nu au licență în domeniu, precum și punerea în circulație a producției alcoolice nemarcate cu timbru de acciz și, după caz, cu marcă de calitate sau marcate cu timbru de acciz și cu marcă de calitate falsă

se sancționează cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(3) Fabricarea alcoolului etilic și a băuturilor alcoolice de către subiectele activității de întreprinzător fără utilaj tehnologic testat, dotat cu aparate de măsurare a cantității producției fabricate și a concentrației de alcool, fără certificarea și sigilarea lor

se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale.

(4) Fabricarea, păstrarea, transportul sau comercializarea producției alcoolice falsificate ori contrafăcute, dacă aceste fapte nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 40 la 500 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 285. Falsificarea documentelor privind calitatea producției alcoolice

Falsificarea documentelor privind calitatea producției alcoolice, dacă aceste acțiuni au lezat neconsiderabil drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanei,

se sancționează cu amendă de la 50 la 400 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 286. Încălcarea regulilor de comercializare cu amănuntul a băuturilor alcoolice

(1) Comercializarea unor tipuri de produse ce conțin alcool, interzise în rețeaua de comerț cu amănuntul: alcool alimentar, inclusiv de import, alcool etilic, produse farmaceutice alcoolizate, alcool etilic rectificat, brut sau fabricat din materie primă nealimentară (sintetizat prin hidroliză), vinuri brute alcoolizate din fructe și pomușoare

se sancționează cu amendă de 500 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(2) Comercializarea băuturilor alcoolice fără o marcă clară, care să permită identificarea întreprinderii producătoare, sau a celor recepționate de la producătorul ori furnizorul care nu dispune de licență pentru producerea, păstrarea și comercializarea băuturilor alcoolice

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(3) Comercializarea băuturilor alcoolice în modul și în locurile interzise de Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice

se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(4) Comercializarea băuturilor alcoolice către minori

se sancționează cu amendă de la 30 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 287. Încălcarea regulilor vamale

(1) Neoprirea vehiculului (inclusiv a vehiculului de uz personal) care traversează frontiera de stat (vamală) a Republicii Moldova în locul de aflare a organului vamal, precum și pornirea, admiterea pornirii fără autorizația organului vamal a vehiculului (inclusiv a vehiculului de uz personal) aflat sub control vamal

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(2) Acostarea la nava aflată sub control vamal a altor construcții plutitoare fără autorizația organului vamal

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(3) Împiedicarea accesului persoanei cu funcție de răspundere a organului vamal în exercițiul funcțiunii la mărfurile, obiectele și la alte valori aflate sub control vamal

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(4) Neprezentarea în termen către organul vamal a actelor necesare controlului vamal al mărfurilor, obiectelor și al altor valori aflate sub controlul vamal, indiferent de prezentarea declarației scrise,

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(5) Neprezentarea în termen organului vamal a mărfurilor, obiectelor și altor valori aflate sub control vamal, transportate de la un organ vamal la altul, precum și a actelor vamale și altor acte asupra acestora,

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(6) Încărcarea, descărcarea, transportul, repararea ambalajului deteriorat, ambalarea, dezambalarea, reambalarea mărfurilor, obiectelor și altor valori aflate sub control vamal, schimbarea semnelor de identificare sau de marcare de pe acestea sau de pe ambalajul lor fără autorizația organului vamal, precum și deteriorarea sau pierderea plumburilor, ștampilelor sau altor garanții aplicate de organul vamal

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(7) Eliberarea fără autorizația organului vamal a mărfurilor, obiectelor și altor valori aflate sub control vamal sau pierderea lor

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(8) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori prohibite introducerii pe teritoriul vamal al Republicii Moldova sau introduse cu obligația de a fi scoase de pe teritoriul ei vamal ori nereturnarea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, vehiculelor, obiectelor și altor valori scoase cu obligația de a fi returnate în termenele stabilite în aceste obligații

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(9) Nescoaterea de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova a mărfurilor, obiectelor și altor valori introduse cu scopul de a fi tranzitate prin teritoriul ei în termenul stabilit de organul vamal

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(10) Trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune,

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(11) Păstrarea, transportul sau comercializarea mărfurilor, obiectelor și altor valori introduse pe teritoriul vamal al Republicii Moldova eludându-se controlul vamal sau tăinuindu-le de el

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(12) Folosirea, fără autorizația organelor vamale, a mărfurilor, obiectelor și altor valori pentru care au fost acordate înlesniri la impunerea vamală în alte scopuri decât cele în care au fost acordate asemenea înlesniri

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale.

(13) Neachitarea în termen a drepturilor de import și de export, precum și alte acțiuni al căror rezultat este neachitarea pleneră a taxelor vamale

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(14) Acțiunile care au ca scop exonerarea ilegală de drepturile de import și de export sau reducerea acestor drepturi

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(15) Acțiunile care au ca scop restituirea drepturilor de import și de export încasate, primirea unor sume și compensații sau nerestituirea lor fără just temei

se sancționează cu amendă de la 25 la 75 de unități convenționale.

(16) Nesupunerea dispozițiilor sau cerințelor legale ale persoanei cu funcție de răspundere din organul vamal, insultarea acestei persoane
se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

Articolul 288. Încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate

Încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate, manifestată prin: nedepunerea de către debitor a cererii introductive dacă există unul din temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate; depunerea de către debitor a cererii de intentare a procesului de insolvabilitate fictivă; tănuirea de administratorul provizoriu a documentelor activității economice și a documentelor de evidență contabilă; publicarea ori divulgarea în alt mod a informațiilor privind insolvabilitatea debitorului pînă la data intentării procesului de insolvabilitate; depunerea de către o persoană, în mod intenționat, fără existența unui temei de insolvabilitate, a cererii de intentare a procesului de insolvabilitate contra debitorului pentru a aduce prejudicii reputației comerciale a acestuia

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 289. Eschivarea de la primirea spre plată a biletelor Băncii Naționale a Moldovei

Eschivarea neîntemeiată de la primirea spre plată a biletelor Băncii Naționale a Moldovei se sancționează cu amendă de la 20 la 35 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 350 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 290. Activitatea bancară fără autorizație

Desfășurarea activității bancare (efectuarea de operațiuni bancare) fără înregistrare sau fără licență (autorizație), dacă licența (autorizația) este obligatorie, ori cu încălcarea condițiilor de licențiere, dacă aceste acțiuni au cauzat pagube persoanei fizice sau juridice ori statului sau dacă sînt însoțite de însușirea unui venit,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 291. Încălcarea regulilor privind operațiunile valutare

Încălcarea regulilor privind operațiunile valutare, stabilite de Banca Națională a Moldovei, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 350 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 292. Încălcarea termenelor de repatriere a mijloacelor materiale și a mijloacelor bănești

Încălcarea termenelor de repatriere a mărfurilor și a serviciilor, a mijloacelor bănești care, conform regulilor stabilite de legislația Republicii Moldova, trebuie transferate în mod obligatoriu pe contul băncii autorizate a Republicii Moldova

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 293. Încălcarea regulilor de efectuare a plăților în numerar

Încălcarea regulilor de efectuare a plăților în numerar prevăzute de Banca Națională a Moldovei sau efectuarea ilegală a plăților în numerar și prin virament prin intermediari se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 294. Desfășurarea activității fără a fi luat la evidență individuală în calitate de contribuabil al sistemului public de asigurări sociale

Desfășurarea activității fără a fi luat la evidență individuală în calitate de contribuabil al sistemului public de asigurări sociale în modul stabilit de legislație se sancționează cu amendă de la 10 la 200 de unități convenționale.

Articolul 295. Încălcarea regulilor de organizare și de ținere a contabilității, de întocmire și prezentare a dărilor de seamă financiare

(1) Neîndeplinirea cerințelor legislației referitor la alegerea formei de organizare a contabilității și la ținerea ei, la stabilirea sau modificarea politicii de evidență, precum și neasigurarea controlului asupra întocmirii documentare a operațiunilor economice și reflectării lor în contabilitate

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei responsabile de organizarea unei astfel de evidențe sau control.

(2) Nerespectarea regulilor stabilite de legislație privind reflectarea în conturi și în registrele contabile a operațiunilor economice și financiare

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Neîntocmirea documentelor primare și nerespectarea cerințelor de perfectare a operațiunilor economice și financiare prin documente primare tipizate de strictă evidență, perfectarea incompletă sau inadecvată a acestor operațiuni prin documente primare ori prezentarea lor în contabilitate cu întârziere

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei responsabile de întocmirea, semnarea și prezentarea documentelor primare.

(4) Prezentarea în organul financiar a unei dări de seamă financiare care nu corespunde formei stabilite de legislație sau care nu reflectă toate datele stabilite pentru această formă ori prezentarea setului de acte sau a unei părți de acte ale dării de seamă financiare cu încălcarea termenului de prezentare a acesteia, stabilit de legislație,

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(5) Neîndeplinirea premeditată, după expirarea termenului stabilit de legislație pentru prezentarea dării de seamă financiare, a dispoziției scrise a organului financiar privind prezentarea ei în termenul stabilit de acesta

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(6) Introducerea cu bună știință în actele dării de seamă financiare a unor indici denaturați se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(7) Degradarea, pierderea, nimicirea documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor, stabilit de regulile organizării arhivistice de stat, sau nerestabilirea lor, conform legislației, în termen de 2 luni din momentul constatării faptului respectiv

se sancționează cu amendă de la 10 la 15 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(8) Acțiunile specificate la alin.(7) săvîrșite premeditat sau după aplicarea de sancțiuni pentru contravenții similare

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 296. Primirea și eliberarea mijloacelor pentru retribuirea muncii fără transferul contribuției de asigurări sociale

(1) Prezentarea în instituția financiară a documentelor în vederea primirii de mijloace pentru retribuirea muncii fără documentul ce confirmă transferul contribuției de asigurări sociale se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale.

(2) Eliberarea de către instituția financiară contribuabilului din sistemul public de asigurări sociale a mijloacelor pentru retribuirea muncii fără ca acesta să prezinte, în modul stabilit de legislație, documentul ce confirmă transferul contribuției de asigurări sociale se sancționează cu amendă de la 15 la 250 de unități convenționale.

Articolul 297. Încălcarea drepturilor, intereselor și obligațiilor contribuabilului sau ale unui alt participant la raporturile fiscale

(1) Refuzul neîntemeiat al funcționarului autorității cu atribuții de administrare fiscală de a înscrie la evidență contribuabilul și de a elibera, conform legislației, certificatul de atribuire a codului fiscal; refuzul neîntemeiat de a elibera documentul prin care autoritatea fiscală confirmă că a luat la evidență contul bancar; refuzul neîntemeiat de a informa contribuabilul despre drepturile și obligațiile lui, inclusiv despre impozitele și taxele în vigoare, despre modul și termenele de plată a acestora și despre actele normative respective; netratarea cu respect și corectitudine a contribuabilului, a reprezentantului acestuia, a unui alt participant la raporturile fiscale, adică neglijarea sau înjosirea premeditată a drepturilor, intereselor sau demnității persoanei; refuzul neîntemeiat de a acorda facilitățile (înlesnirile) fiscale prevăzute de legislație; refuzul de a asigura gratuit contribuabilul cu formulare tipizate de dare de seamă fiscală; cerința neîntemeiată de a săvârși acțiuni și de a prezenta dări de seamă fiscale; refuzul neîntemeiat de a elibera la cerere, neeliberarea în termen a certificatului privind stingerea obligației fiscale; refuzul neîntemeiat de a primi și înregistra cereri, comunicări, reclamații, contestații și alte petiții se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(2) Încălcarea termenului de remitere către contribuabil a avizului de plată a obligației fiscale în cazul când, conform legislației, autoritatea cu atribuții de administrare fiscală calculează impozit sau taxă

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 la 6 luni.

(3) Suspendarea nelegitimă a operațiunilor la conturile bancare ale contribuabilului sau încasarea nelegitimă a mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale contribuabilului; ridicarea nelegitimă de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar; urmărirea nelegitimă a altor bunuri ori a datoriilor debitoare ale contribuabilului; încălcarea modului, stabilit de legislație, de efectuare a compensării și/sau a restituirii sumelor ce constituie obligații fiscale plătite în plus ori a sumelor care, conform legislației fiscale, urmează a fi restituite

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 298. Încălcarea modului de calculare, de aprobare și de utilizare a mijloacelor bugetare

(1) Denaturarea de către instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile a calculelor de stabilire a necesarului de mijloace bugetare

se sancționează cu amendă de la 75 la 155 de unități convenționale.

(2) Acțiunile specificate la alin.(1) care au dus la formarea de surplusuri de mijloace bugetare sau de bunuri materiale

se sancționează cu amendă de la 110 la 165 de unități convenționale.

(3) Neprezentarea spre aprobare sau neaprobarea în termen de către ordonatorii de credite (executorii de buget) a planurilor de finanțare (devizelor de cheltuieli) ale instituțiilor bugetare se sancționează cu amendă de la 55 la 110 unități convenționale.

(4) Utilizarea contrar destinației a mijloacelor bugetare de către instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile se sancționează cu amendă de la 190 la 300 de unități convenționale.

(5) Contractarea de mărfuri, lucrări și servicii de către instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile din bani publici în sume ce depășesc limitele lor anuale stabilite pentru achiziționarea unui tip de mărfuri, lucrări și servicii; divizarea achiziției de mărfuri, lucrări și servicii de același tip din banii publici prin contracte separate; neînregistrarea în unitățile teritoriale ale Trezoreriei de Stat a contractelor de achiziție de mărfuri, lucrări și servicii din mijloacele bugetului de stat sau ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale cu valoarea contractului mai mare de 1000 de lei; transferarea mijloacelor bugetului de stat sau ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale pentru produse, lucrări și servicii fără înregistrarea prealabilă a contractelor în unitățile teritoriale ale Trezoreriei de Stat; admiterea de către instituțiile finanțate de la bugetele de toate nivelurile a datoriilor creditoare cu termenul de onorare expirat se sancționează cu amendă de la 110 la 220 de unități convenționale.

(6) Formarea și utilizarea contrar legislației a mijloacelor speciale ale instituției finanțate de la buget se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale.

Articolul 299. Încălcarea regulilor de păstrare și de evidență a blanchetelor de strictă evidență

(1) Încălcarea regulilor de păstrare și de evidență a blanchetelor de strictă evidență se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(2) Încălcarea regulilor de vânzare-cumpărare a blanchetelor de strictă evidență se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

Articolul 300. Manipularea pe piața valorilor mobiliare

(1) Tranzacționarea sau influențarea tranzacțiilor cu valori mobiliare prin informație, promisiuni, pronosticuri, avize false și eronate, denaturarea sau tănuirea intenționată a informației despre emitent sau despre valorile mobiliare ale acestuia se sancționează cu amendă de la 40 la 500 de unități convenționale.

(2) Utilizarea de către participantul profesionist la piața valorilor mobiliare sau de către colaboratorii acestuia a informației confidențiale cu încălcarea legislației la efectuarea tranzacțiilor cu valori mobiliare, precum și influențarea acestor tranzacții de către terți se sancționează cu amendă de la 30 la 400 de unități convenționale.

(3) Încălcarea, neexecutarea sau executarea neadecvată ori neonestă de către broker a cerințelor privind activitatea sa, stipulate în legislație și în contractul respectiv, a altor prevederi ale legislației și ale actelor normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

(4) Refuzul dealerului de a efectua tranzacții cu valori mobiliare conform clauzelor esențiale anunțate de el, iar în cazul lipsei în anunțul dealerului a clauzelor esențiale, conform condițiilor propuse de clientul acestuia sau conform cerințelor legislației înaintate față de dealer se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 301. Evaziunea fiscală a persoanelor fizice

(1) Evaziunea fiscală a persoanelor fizice prin neprezentare sau prin prezentare tardivă, fără motive întemeiate, a declarației pe venit și/sau prin includere în declarația pe venit a unor date vădit denaturate privind veniturile sau cheltuielile ori prin tănuire a altor bunuri impozabile, dacă suma impozitului neachitat nu depășește 1500 de unități convenționale, se sancționează cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale.

(2) Aceeași acțiune, dacă suma impozitului neachitat depășește 1500 de unități convenționale,

se sancționează cu amendă de 500 de unități convenționale.

(3) Nu se aplică sancțiune în cazul în care impozitul pe venit ce urmează a fi achitat este mai mic de 100 de unități convenționale. Nu se aplică amendă contribuabililor menționați la art.228 alin.(5) din Codul fiscal.

Articolul 302. Abuzurile pe piața financiară nebanară

(1) Desfășurarea fără înregistrare la Comisia Națională a Pieței Financiare a ofertei publice obligatorii a valorilor mobiliare pe piața primară sau secundară

se sancționează cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale.

(2) Nefectuarea pe parcursul desfășurării ofertei publice de valori mobiliare pe piața primară ori secundară a modificărilor necesare în prospectul ofertei publice sau în alte documente prezentate pentru înregistrarea ofertei, în cazul depistării unor date neveridice,

se sancționează cu amendă de la 50 la 200 de unități convenționale.

(3) Neprezentarea de informație sau prezentarea unei informații neautentice sau incomplete Comisiei Naționale a Pieței Financiare

se sancționează cu amendă de la 30 la 150 de unități convenționale.

(4) Ținerea registrului deținătorilor de valori mobiliare nominative cu încălcarea regulilor și cerințelor stabilite

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(5) Nerespectarea de către emitenți și de către participanții profesioniști la piața financiară nebanară a formelor de dare de seamă stabilite de legislație și/sau nerespectarea termenelor de publicare în presă

se sancționează cu amendă de la 30 la 100 de unități convenționale.

(6) Nerespectarea de către participanții profesioniști la piața financiară nebanară a cerinței privind accesul liber al clienților acestora la informația general accesibilă despre activitatea pe care o desfășoară

se sancționează cu amendă de la 30 la 80 de unități convenționale.

(7) Eschivarea emitentului de la ținerea sau de la asigurarea ținerii registrului deținătorilor de valori mobiliare nominative conform cerințelor legislației

se sancționează cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale.

Articolul 303. Încălcarea cerințelor de prezentare a dărilor de seamă de către emitenți și participanții profesioniști la piața financiară nebanară

Neprezentarea sau prezentarea tardivă Comisiei Naționale a Pieței Financiare de către emitenți și participanții profesioniști la piața financiară nebanară a dărilor de seamă stabilite de legislație și/sau prezentarea acestora în volum incomplet sau conținând informații neveridice

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale.

Articolul 304. Încălcarea restricțiilor privind piața valorilor mobiliare, a prevederilor cu privire la tranzacțiile cu conflict de interese, a altor prevederi referitoare la piața valorilor mobiliare

(1) Încălcarea restricțiilor privind vânzarea sau cumpărarea valorilor mobiliare stabilite pentru participanții la piața valorilor mobiliare

se sancționează cu amendă de la 50 la 180 de unități convenționale.

(2) Nerespectarea cerințelor, prevăzute de legislația cu privire la piața valorilor mobiliare, la achiziționarea sau la răscumpărarea de către emitent a valorilor mobiliare plasate

se sancționează cu amendă de la 100 la 180 de unități convenționale.

(3) Neprezentarea informației emitentului de către acționar în termenele stabilite de legislația cu privire la piața valorilor mobiliare

se sancționează cu amendă de la 40 la 150 de unități convenționale.

(4) Denaturarea și ascunderea premeditată a informației despre activitatea economico-financiară a societății pe acțiuni, a altei informații pe care creditorii, acționarii sau autoritățile publice, în conformitate cu legislația, trebuie să o primească

se sancționează cu amendă de la 120 la 400 de unități convenționale.

(5) Neconvocarea adunării generale a acționarilor sau convocarea acestora cu încălcarea Legii privind societățile pe acțiuni și/sau cu încălcarea statutului societății

se sancționează cu amendă de la 80 la 180 de unități convenționale.

(6) Încălcarea modului de încheiere a tranzacțiilor de proporții și/sau a tranzacțiilor cu conflict de interese

se sancționează cu amendă de la 150 la 400 de unități convenționale.

(7) Neprezentarea sau prezentarea tardivă a datelor, stabilite de legislație, de către persoanele interesate în efectuarea de către societățile pe acțiuni a tranzacțiilor cu conflict de interese

se sancționează cu amendă de la 50 la 250 de unități convenționale.

Articolul 305. Încălcarea regulilor de activitate în domeniul asigurărilor

(1) Încălcarea modului de aplicare de către asigurători și intermediarii în asigurări a primelor de asigurare stabilite în conformitate cu legile speciale

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale.

(2) Practicarea de către asigurător (reasigurător) a claselor de asigurări care nu sînt incluse în licență

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale.

(3) Încheierea contractelor de asigurare cu încălcarea formelor standardizate ale acestora, stabilite în conformitate cu legislația,

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale.

(4) Practicarea de către asigurător (reasigurător) și/sau de către intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări a altor activități decît cele ce se limitează la asigurare, la reasigurare și la operațiunile ce rezultă direct din aceste acțiuni

se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale.

(5) Investirea de către asigurător (reasigurător) a mai mult de 15% din capitalul propriu în capitalul social al unei societăți comerciale fără avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(6) Efectuarea de către asigurător (reasigurător) a transferului de portofoliu de asigurare în lipsa aprobării Comisiei Naționale a Pieței Financiare

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale.

Articolul 306. Încălcarea regulilor de majorare sau de reducere a participațiilor calificate în capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului)

(1) Majorarea, fără avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, a participației calificate în capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului) peste 20%, 33% sau 50% din acțiunile cu drept de vot ale acestuia

se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale.

(2) Reducerea, fără avizul prealabil al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, a participației calificate în capitalul social al asigurătorului (reasigurătorului) sub nivelul de 20%, 33% sau 50% din acțiunile cu drept de vot ale acestuia

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale.

Articolul 307. Încălcarea regulilor activității de intermediere în asigurări și/sau în reasigurări

(1) Prestarea serviciilor de asigurare prin agenți de asigurare care nu întrunesc condițiile prevăzute în legislația din domeniul asigurărilor

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată asiguratorului (reasiguratorului) care l-a autorizat.

(2) Prestarea serviciilor de intermediere de către brokeri de asigurare și/sau de reasigurare prin agenți de asigurare persoane fizice sau persoane juridice ori prin subagenți

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere a brokerului de asigurare și/sau de reasigurare.

(3) Colectarea primelor de asigurare și/sau de reasigurare de către brokerul de asigurare și/sau de reasigurare în lipsa împuternicirilor exprese din partea asiguratorului (reasiguratorului)

se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere a brokerului de asigurare și/sau de reasigurare.

Articolul 308. Încălcarea modului de determinare a marjei de solvabilitate

Nerespectarea, în funcție de clasele de asigurări practicate, de către asigurator (reasigurator) a modului de determinare a marjei de solvabilitate în conformitate cu modalitatea de calcul și de raportare stabilită prin actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare se sancționează cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale.

Articolul 309. Încălcarea modului de formare și de menținere a rezervelor tehnice

(1) Nerespectarea de către asigurator (reasigurator) a modului de formare și de menținere, potrivit activității pe care o desfășoară, a rezervelor tehnice suficiente, necesare îndeplinirii obligațiilor ce rezultă din contractele de asigurare și de reasigurare, în conformitate cu actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(2) Nerespectarea categoriilor de active admise să reprezinte rezervele tehnice și rezervele matematice ale asiguratorului, a regulilor de dispersare a plasamentelor, precum și a coeficientului de lichiditate stabilit prin actele normative ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare,

se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale.

(3) Desfășurarea simultană a activității de asigurare de viață și a activității de asigurare generală fără separarea acestor două activități

se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale.

Articolul 310. Încălcarea legislației privind activitatea asociațiilor de economii și împrumut și a organizațiilor de microfinanțare

(1) Încălcarea procedurii stabilite privind modificarea statutului asociației de economii și împrumut

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale.

(2) Încălcarea restricțiilor stabilite în activitatea asociațiilor de economii și împrumut sau a organizațiilor de microfinanțare

se sancționează cu amendă de pînă la 50 de unități convenționale aplicată administratorului asociației de economii și împrumut și persoanei cu funcție de răspundere din organizația de microfinanțare, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încălcarea acordului privind măsurile de stabilizare sau a ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind încetarea încălcărilor și/sau implementarea măsurilor de remediere

se sancționează cu amendă de pînă la 200 de unități convenționale.

Articolul 311. Încălcarea termenului de restituire a taxei pe valoarea adăugată

Încălcarea termenului, stabilit de legislație, de restituire a taxei pe valoarea adăugată

se sancționează cu amendă în mărime de pînă la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere din organul cu atribuții de administrare fiscală, în ale cărei obligații intră restituirea taxei pe valoarea adăugată.

Capitolul XVI
CONTRAVENȚII CE AFECTEAZĂ
ACTIVITATEA AUTORITĂȚILOR PUBLICE

Articolul 312. Abuzul de putere sau abuzul de serviciu

Folosirea intenționată a situației de serviciu într-un mod care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 313. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu

Săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 314. Tăinuirea faptelor de corupție și de protecționism sau eschivarea de la întreprinderea măsurilor de rigoare

Tăinuirea faptelor de corupție și de protecționism, eschivarea de la întreprinderea măsurilor de rigoare față de funcționarii din subordine vinovați de săvârșirea unor astfel de acțiuni

se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în serviciul public pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 315. Primirea de recompensă nelegitimă sau de folos material

Primirea (luarea) în exercițiul funcțiunii de recompensă nelegitimă sau de folos material, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 100 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu destituirea din funcție și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în serviciul public pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 316. Neîndeplinirea cerințelor legitime ale deputatului în Parlament

(1) Neîndeplinirea cerințelor legitime ale deputatului în Parlament sau împiedicarea desfășurării activității de deputat

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(2) Nerespectarea termenelor de prezentare a informației solicitate de deputatul în Parlament

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 317. Manifestarea lipsei de respect față de instanța de judecată sau față de Curtea Constituțională

(1) Manifestarea lipsei de respect față de instanța de judecată sau față de Curtea Constituțională

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Imixtiunea sub diferite forme neprocedurale în activitatea judecătorilor instanțelor de judecată și ai Curții Constituționale, încercarea de a exercita influență asupra lor

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere sau cu arest contravențional, în ambele cazuri, de până la 15 zile.

Articolul 318. Neexecutarea sentinței, hotărîrii sau deciziei judecătorești

Neexecutarea din neglijență în termenul stabilit a sentinței, a hotărîrii sau a deciziei definitive a instanței judecătorești

se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 319. Neexecutarea obligațiilor prevăzute de Codul de executare

Pierderea sau deteriorarea intenționată a documentului executoriu, refuzul sau eschivarea specialistului de la îndeplinirea obligațiilor, neîndeplinirea de către debitor a obligației de a comunica schimbarea domiciliului sau a sediului, necomunicarea de către organizație a informației despre concedierea debitorului, precum și despre noul loc de muncă sau despre noul domiciliu, dacă acestea îi sînt cunoscute,

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 320. Imixtiunea în activitatea avocatului parlamentar

Imixtiunea în activitatea avocatului parlamentar pentru a influența deciziile acestuia asupra unor sesizări, ignorarea intenționată de către persoana cu funcție de răspundere a sesizării și neîndeplinirea recomandărilor date de avocatul parlamentar, împiedicarea sub orice formă a activității acestuia

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 321. Încălcarea regulilor de folosire a pașapoartelor diplomatice și de serviciu ale Republicii Moldova

Deținerea și/sau utilizarea ilegală a pașapoartelor diplomatice și de serviciu ale Republicii Moldova

se sancționează cu amendă de la 40 la 100 de unități convenționale.

Articolul 322. Încălcarea modului de folosire a simbolurilor de stat

Încălcarea cu intenție a modului de folosire a simbolurilor de stat (stema, drapelul, imnul) ale Republicii Moldova sau ale unui alt stat

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 323. Acțiunile ilegale față de distincțiile de stat

(1) Purtarea și păstrarea ilegală a distincțiilor de stat ale Republicii Moldova

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(2) Tranzacțiile ilicite cu distincții de stat ale Republicii Moldova

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(3) Falsificarea distincțiilor de stat ale Republicii Moldova

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 324. Uzurparea de calități oficiale

Uzurparea de calități oficiale prin folosirea ilegală a uniformei cu însemne distinctive, cu simbolica autorităților publice sau cu aspect similar ce ar permite confundarea, dacă nu este însoțită de săvârșirea unei infracțiuni,

se sancționează cu amendă de la 30 la 80 de unități convenționale.

Articolul 325. Divulgarea datelor despre măsurile de securitate

(1) Divulgarea datelor despre aplicarea măsurilor de securitate unei persoane ori rudelor apropiate ale acesteia, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale.

(2) Divulgarea de către o persoană cu funcție de răspundere din organul care asigură protecția de stat a victimelor, a martorilor și a altor persoane care beneficiază de protecție de stat, divulgarea informației privind măsurile de protecție de stat aplicate, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 326. Încălcarea prevederilor Legii cadastrului bunurilor imobile

(1) Încălcarea termenului stabilit pentru depunerea cererii de înregistrare a dreptului asupra bunurilor imobile

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(2) Neasigurarea accesului la bunul imobil pentru executarea de lucrări cadastrale se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

(3) Neprezentarea documentelor ce servesc drept temei pentru efectuarea de înregistrări în registrul bunurilor imobile în conformitate cu legislația

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(4) Neprezentarea datelor cadastrale actualizate se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(5) Introducerea, modificarea și radierea din registrul bunurilor imobile, cu încălcarea modului stabilit, a datelor cadastrale, difuzarea și furnizarea lor fără aprobare

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

(6) Furnizarea de date cadastrale în scopuri comerciale fără contract încheiat cu organul cadastral teritorial către persoane juridice care nu fac parte din sistemul organelor cadastrale

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale.

Articolul 327. Încălcarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare

(1) Încălcarea termenelor de prezentare a dărilor de seamă Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare

se sancționează cu amendă de la 3 la 5 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Includerea de date false în dările de seamă prezentate Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(3) Comercializarea ilegală a bunurilor care constituie ajutoare umanitare

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 328. Încălcarea regulilor de păstrare, de completare, de evidență și de folosire a documentelor de arhivă

Încălcarea regulilor de păstrare, de completare, de evidență și de folosire a documentelor de arhivă

se sancționează cu amendă de la 3 la 5 unități convenționale.

Articolul 329. Distrugerea și deteriorarea documentelor din Fondul Arhivistic

(1) Distrugerea fără autorizația de rigoare a documentelor din Fondul Arhivistic ce se păstrează în arhivele de stat, în alte depozite, în arhivele persoanei juridice se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale.

(2) Deteriorarea documentelor din Fondul Arhivistic prin eliminarea textului sau a imaginii ori prin inserarea în text sau în imagine a unor modificări sau completări ce nu a avut consecințe grave

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale.

Articolul 330. Neprezentarea la timp a datelor statistice sau comunicarea de date statistice eronate

Neprezentarea la timp organelor abilitate a datelor statistice sau comunicarea de date statistice eronate ori în volum incomplet

se sancționează cu amendă de la 20 la 70 de unități convenționale.

Capitolul XVII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA REGIMUL FRONTIEREI DE STAT ȘI REGIMUL DE ȘEDERE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 331. Deteriorarea, nimicirea, permutarea intenționată a semnelor frontierei de stat, instalarea unor semne de frontieră false

Deteriorarea, nimicirea, permutarea intenționată a semnelor frontierei de stat, instalarea unor semne de frontieră false

se sancționează cu amendă de la 40 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 332. Încălcarea regulilor regimului frontierei de stat și a regulilor de trecere a frontierei de stat

(1) Încălcarea regulilor regimului frontierei de stat, regimului de frontieră și regimului punctelor de trecere a frontierei de stat

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

(2) Trecerea frontierei de stat prin punctele de trecere a frontierei de stat fără pașaport sau fără autorizație din partea autorităților respective

se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 333. Încălcarea regulilor de ședere în Republica Moldova

Încălcarea de către cetățeni străini și apatrizi a regulilor de ședere în Republica Moldova, manifestată prin ședere fără acte de identitate, cu documente neautentice sau al căror termen de valabilitate a expirat; prin eschivare de la părăsirea teritoriului țării după expirarea termenului de ședere acordat; prin nerespectarea regulilor de intrare și de ieșire din Republica Moldova; prin eschivare de la examenul medical pentru depistarea virusului imunodeficientar (HIV); prin declararea de date false în vederea obținerii vizei, permisului de ședere sau buletinului de identitate,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu sau fără expulzare din Republica Moldova.

Articolul 334. Încălcarea regulilor de plasare în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor

(1) Plasarea în câmpul muncii a cetățenilor străini sau a apatrizilor, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice pentru fiecare angajat ilegal.

(2) Desfășurarea activității de muncă de către cetățeni străini sau apatrizi, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă eliberat în modul stabilit de legislație

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(3) Obținerea, la cererea persoanei cu funcție de răspundere, a permisului de ședere în scop de muncă eliberat pe numele unui cetățean străin sau al unui apatrid, aflat provizoriu în Republica Moldova, fără angajarea acestuia în câmpul muncii

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată cetățeanului străin sau apatridului, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Capitolul XVIII

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA MODUL DE ADMINISTRARE.

CONTRAVENȚII

ÎN DOMENIUL SUPRAVEGHERII PIEȚEI, METROLOGIEI, STANDARDIZĂRII

ȘI PROTECȚIEI CONSUMATORILOR

Articolul 335. Samavolnicia

Samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei,

se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 336. Nesubordonarea cu rea-voință dispoziției sau cererii legitime a colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept

Nesubordonarea cu rea-voință dispoziției sau cererii legitime a procurorului, a ofițerului de urmărire penală, a ofițerului de informații și securitate, a colaboratorului organelor afacerilor interne, a altei persoane, aflate în exercițiul funcțiunii sau al datoriei obștești de asigurare a securității statului, de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității,

se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

Articolul 337. Neluarea de măsuri pentru înlăturarea încălcării legislației

Neluarea de măsuri pentru înlăturarea încălcării legislației, indicate în raportul autorității abilitate cu lichidarea cauzelor care au dus la astfel de încălcări, precum și răspunsul tardiv dat la raport sau la informația prezentată de această autoritate

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 338. Folosirea ilegală a semnelor aflate sub protecția tratatelor internaționale

Folosirea ilegală a emblemei Crucii Roșii și a denumirii "Crucea Roșie", a însemnelor care pot fi identificate cu emblema Crucii Roșii

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Articolul 339. Nerespectarea termenului de depunere a declarației cu privire la naștere

Nerespectarea fără motiv întemeiat a termenului legal de depunere la oficiul de stare civilă a declarației cu privire la naștere

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 340. Comunicarea de date false pentru a fi înscrise în actele de identitate
Comunicarea de date false pentru a fi înscrise în actele de identitate
se sancționează cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale.

Articolul 341. Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a buletinului de identitate

Ridicarea ilegală de către o persoană cu funcție de răspundere a buletinului de identitate, luarea sau predarea acestuia drept garanție
se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

Articolul 342. Chemarea intenționat falsă a serviciilor specializate

Chemarea intenționat falsă a serviciului de salvatori și pompieri, a poliției, a serviciului de ajutor medical urgent, a altor servicii specializate
se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 343. Transmiterea sau tentativa de a transmite către deținuți obiecte, substanțe, produse interzise

Transmiterea sau tentativa de a transmite către deținuți obiecte, substanțe, produse interzise
se sancționează cu amendă de la 30 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 6 luni la un an.

Articolul 344. Încălcarea cerințelor prescrise sau declarate privind producerea, depozitarea, plasarea pe piață și comercializarea produselor, privind prestarea serviciilor

(1) Încălcarea cerințelor de securitate a produselor prin:

a) producerea, plasarea pe piață și comercializarea produselor ce nu corespund cerințelor de securitate

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

b) neasigurarea și/sau netransmiterea de către producători și/sau distribuitori a informației relevante care ar permite să fie evaluate riscurile inerente ale unui produs sau a avertizării de rigoare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

c) neîntreprinderea de către producători, distribuitori și comercianți a acțiunilor de evitare a riscurilor; neretragera de pe piață a produselor; neavertizarea adecvată și eficientă a consumatorului; nereturnarea de la consumator a produselor în a căror privință organul de control sau specialiștii proprii au constatat că nu îndeplinesc cerințele de securitate, din care cauză pot afecta viața, sănătatea, ereditatea și securitatea consumatorilor,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

d) neinformarea imediată de către producător și distribuitor a autorității competente despre acțiunile întreprinse în scopul prevenirii riscurilor pentru consumator

se sancționează cu amendă de la 50 la 75 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea cerințelor prescrise sau declarate prin:

a) producerea, plasarea pe piață, depozitarea, expunerea în comercializare și comercializarea produselor, prestarea serviciilor contrar interdicției organului de control

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

b) producerea, plasarea pe piață, depozitarea, expunerea în comercializare și comercializarea produselor, prestarea serviciilor cu încălcarea cerințelor esențiale (care pot induce în eroare consumatorul în ce privește compoziția, destinația, originea, calitatea produselor) stabilite în documentele normative

se sancționează cu amendă de la 75 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

c) importul, plasarea pe piață a produselor, prestarea serviciilor fără prezentarea informației complete, veridice și corecte în limba de stat; neprezentarea de către producător (ambalator) a informațiilor despre denumirea produsului, denumirea și marca producătorului, denumirea importatorului, adresa acestora (numărul de telefon, după caz), despre masa/volumul, lungimea, aria, principalele caracteristici calitative, compoziția, aditivii folosiți, eventualele riscuri, despre modul de utilizare, de manipulare, de depozitare, de conservare sau de păstrare, despre contraindicații, precum și despre valoarea energetică și nutritivă a produselor alimentare preambalate; neindicarea țării producătoare, a termenului de garanție, duratei de funcționare, termenului de valabilitate și datei fabricării, în conformitate cu reglementările tehnice și standardele naționale în vigoare,

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

d) neasigurarea de către vânzător și de către prestator a respectării condițiilor tehnice stabilite de producător pentru produs; sau

e) folosirea de către prestator a produselor și procedurilor ofensive și/sau necertificate și neanunțarea imediată a autorității competente, precum și a producătorului, despre existența oricărui produs, folosit la prestarea serviciului, de care are cunoștință că este periculos și/sau falsificat (contrafăcut); sau

f) neasigurarea prestării serviciilor (în cazul în care serviciile conțin elemente vorbite sau textuale scrise) în limba de stat; sau

g) nestabilirea de către producător, în documentul normativ, a termenului de valabilitate al produselor alimentare, articolelor de parfumerie, articolelor cosmetice, medicamentelor, articolelor chimice de uz casnic și al altor produse; sau

h) neinformarea consumatorului despre prețul produsului (în cazul produselor preambalate – prețul pentru o unitate de măsură și prețul de vânzare a cantității preambalate) și neoferirea informațiilor specificate la lit.c), a datelor despre certificarea conformității sau a declarației de conformitate, dacă legislația prevede aceasta, precum și neasigurarea consumatorului cu cartea tehnică ori cu instrucțiunile de folosire, instalare, exploatare, întreținere, elaborate de producător; sau

i) neprezentarea în limba de stat a informațiilor despre produsele și serviciile oferite consumatorului, inclusiv neprezentarea lor verbală și în cartea tehnică, în instrucțiunile de folosire, instalare, exploatare, întreținere ori în altă documentație de însoțire; sau

j) neindicarea, în informațiile despre serviciile prestate conform reglementărilor în vigoare, a categoriei calitative a serviciului, a termenului de prestare, a termenului de garanție, a tarifelor, a eventualelor riscuri și a datelor despre certificarea conformității sau despre declarația de conformitate, dacă legislația prevede aceasta,

se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Încălcarea regulilor privind protecția consumatorilor prin:

a) neînregistrarea de către vânzător, prestator a reclamației consumatorului;

b) neafișarea la vedere de către vânzător, prestator a adresei și a numărului de telefon al autorității abilitată cu funcție de protecție a consumatorului, a informației despre termenul de garanție al produselor, al serviciilor, despre obligativitatea, în cazul examinării reclamației, a

prezenței bonului de casă sau a unui alt document care să confirme cumpărarea produsului, prestarea serviciului;

c) neafișarea la vedere de către vânzător, prestator, inclusiv în cazul în care desfășoară activitate comercială în afara locului autorizat, a denumirii lor, a autorizației de funcționare sau a licenței, dacă obligativitatea acesteia este prevăzută de legislație, a programului de lucru, precum și nerespectarea acestuia

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 345. Încălcarea regulilor din domeniul metrologiei

(1) Încălcarea regulilor din domeniul metrologiei prin:

a) plasarea pe piață, punerea în funcțiune sau utilizarea la măsurări în domenii de interes public (sănătatea și siguranța populației, ordinea publică, protecția mediului, protecția drepturilor consumatorului, perceperea taxelor și impozitelor, tranzacțiile și operațiunile comerciale, controlul calității produselor, proceselor și serviciilor, asigurarea securității și apărării naționale, în alte domenii ale vieții publice unde, în urma măsurărilor sau rezultatelor incorecte ale acestora, pot fi afectate, direct sau indirect, viața oamenilor sau interesele persoanelor fizice și/sau juridice) a mijloacelor de măsurare care nu se consideră mijloace de măsurare legale, și anume: fără marcajul aprobării de model, fără marcajul de verificare metrologică, fără certificat de aprobare de model, fără buletin de verificare metrologică sau cu astfel de documente falsificate;

b) plasarea pe piață a produselor preambalate pe care nu este indicată masa nominală sau volumul nominal al produsului, valorii lungimii, ariei sau alte mărimi prin care se caracterizează cantitatea (conținutul) lor;

c) plasarea pe piață, depozitarea și comercializarea produselor preambalate cu conținutul efectiv/real care nu corespunde exigențelor față de cantitatea de produs, stipulate în reglementările de metrologie legale aplicabile, și față de cantitatea produsului din ambalaj;

d) lipsa documentelor prevăzute de legislația în vigoare pentru activitatea care are ca obiect mijloace de măsurare și măsurări utilizate în domeniile de interes public (certificat de aprobare de model, aviz tehnic de înregistrare, certificat de competență pentru expertul tehnic în domeniul metrologiei și pentru verificatorul metrolog, buletin de verificare metrologică);

e) plasarea pe piață de către producător sau importator a mijloacelor de măsurare supuse aprobării de model fără asigurarea reparației lor;

f) lipsa de responsabilitate a producătorului sau a reprezentantului său autorizat, a importatorului sau a utilizatorului față de mijloacele de măsurare care nu se supun controlului metrologic legal pentru necorespunderea lor exigențelor prescrise și pentru neasigurarea trasabilității măsurărilor prin etalonare;

g) producerea, repararea, montarea, etalonarea, vânzarea, închirierea, punerea în funcțiune a mijloacelor de măsurare legale, preambalarea produselor înainte de demararea activității persoanei fără depunerea declarației respective și fără înregistrare la organismul național de metrologie;

h) refuzul de a justifica relevanța și siguranța de către responsabilii de publicarea sau de transmiterea rezultatelor măsurărilor, oferirea către public a unor rezultate ale măsurării false sau înșelătoare

se sancționează cu amendă de 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice {literale a)-f)} și persoanei cu funcție de răspundere {literale f)-h)}.

(2) Încălcarea regulilor din domeniul metrologiei prin:

a) utilizarea unităților de măsură nelegale în domeniile de interes public;

b) efectuarea de măsurări în domenii de interes public neconforme reglementărilor tehnice și reglementărilor de metrologie legală, măsurări ale căror rezultate nu sînt trasabile la etaloanele naționale sau la cele de referință ale Republicii Moldova, sau ale altor țări care sînt trasabile la etaloanele internaționale; sau

c) efectuarea de măsurări oficiale cu mijloace de măsurare nelegale și cu proceduri de măsurare legale, dar neaprobată de organismul național de metrologie;

d) plasarea pe piață, punerea în funcțiune și exploatarea mijloacelor de măsurare utilizate în măsurările din domenii de interes public fără marcaje metrologice (de aprobare de model, de verificare metrologică) sau cu marcaje metrologice deteriorate, alterate, modificate, înlăturate sau cu termenul de valabilitate al certificatelor de aprobare de model și al buletinelor de verificare metrologică expirat;

e) neasigurarea metrologică a persoanelor juridice sau a persoanelor cu funcție de răspundere care activează în domenii de interes public, oferirea serviciilor de către aceștia cu mijloace de măsurare neadecvate, nelegalizate, neverificate metrologic;

f) utilizarea mijloacelor de măsurare cu caracteristici metrologice modificate premeditat sau cu indicații exprimate numai în unități de măsură nelegale, puse sub interdicție de către inspectorul de stat

se sancționează cu amendă de 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice {literale d) și e)} și persoanei cu funcție de răspundere {literale a)-f)}.

Articolul 346. Încălcarea dreptului de editare și difuzare a documentelor normative din domeniul standardizării

Editarea, publicarea, difuzarea, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice procedeu a standardelor și prestandardelor naționale ale Republicii Moldova fără acordul scris al organismului național de standardizare

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 347. Încălcarea regulilor de acreditare

Acordarea, refuzul de a acorda, menținerea, extinderea, restrângerea, suspendarea sau retragerea neîntemeiată a acreditării

se sancționează cu amendă de 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 348. Încălcarea regulilor de evaluare a conformității

Încălcarea regulilor de evaluare a conformității prin:

a) eliberarea certificatelor de conformitate în baza rezultatelor negative ale încercărilor;

b) eliberarea certificatelor de conformitate în cazul neconformității produselor cu condițiile prevăzute în documentele normative, în conformitate cu care produsele au fost certificate;

c) eliberarea certificatelor de conformitate pentru produse și servicii ce nu țin de domeniul organismului de certificare;

d) eliberarea certificatelor de conformitate după expirarea termenului de valabilitate al autorizației de desemnare, suspendarea valabilității sau anularea autorizației de desemnare;

e) prezentarea unor rezultate neveridice ale încercărilor sau etalonărilor

se sancționează cu amendă de 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 349. Împiedicarea activității legitime a funcționarului public

(1) Împiedicarea în orice formă a activității legitime a funcționarului public în exercițiul funcțiunii (neadmiterea controlului, neprezentarea documentelor, neexecutarea prescripțiilor și altor cerințe legitime)

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Refuzul de a pune la dispoziția organului de control al Casei Naționale de Asigurări Sociale și al casei teritoriale de asigurări sociale documentele justificative și actele de evidență necesare stabilirii obligațiilor de asigurări sociale

se sancționează cu amendă de la 30 la 75 de unități convenționale.

(3) Refuzul de a pune la dispoziția organului de control al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină documentele necesare stabilirii obligațiilor de asigurare obligatorie de asistență medicală

se sancționează cu amendă de la 30 la 75 de unități convenționale.

Articolul 350. Încălcarea legislației cu privire la autorizarea activității de întreprinzător

Nesoluționarea expresă a cererii privind eliberarea de acte prin care s-ar permite solicitantului să inițieze și/sau să desfășoare o afacere (licență, autorizație, permisiune, certificat, aviz, aprobare, coordonare, brevet, atestat de calificare), nesoluționarea cu bună știință a cererii în termenul prevăzut de lege, generându-se astfel intervenția prezumției legale a aprobării tacite, se sancționează cu amendă de la 50 la 250 de unități convenționale.

Articolul 351. Nerespectarea Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova

Nerespectarea de către funcționarii autorităților publice a Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 352. Ultragierea militarului

Ultragierea militarului, adică jignirea premeditată a onoarei, demnității sau reputației profesionale a acestuia în exercițiul obligațiilor de serviciu militar, alte acțiuni (inațiuni) care lezează dreptul militarului

se sancționează cu amendă de pînă la 10 unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile.

Articolul 353. Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, opunerea de rezistență

(1) Ultragierea colaboratorului organelor de ocrotire a normelor de drept, adică jignirea premeditată a onoarei și demnității procurorului, ofițerului de urmărire penală, ofițerului de informații și securitate, colaboratorului organelor afacerilor interne, altei persoane, aflată în exercițiul funcțiunii sau al datoriei obștești de asigurare a securității statului, de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității, exprimată prin acțiune, verbal sau în scris,

se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile.

(2) Opunerea de rezistență procurorului, ofițerului de urmărire penală, ofițerului de informații și securitate, colaboratorului organelor afacerilor interne, unei alte persoane, aflată în exercițiul funcțiunii sau al datoriei obștești de asigurare a securității statului, de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității,

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale sau cu arest contravențional de pînă la 15 zile.

Capitolul XIX

CONTRAVENȚII CE ATENTEAZĂ LA ORDINEA PUBLICĂ ȘI LA SECURITATEA PUBLICĂ

Articolul 354. Huliganismul nu prea grav

Huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice,

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore.

Articolul 355. Consumul de băuturi alcoolice în locuri publice și apariția în astfel de locuri în stare de ebrietate produsă de alcool

(1) Consumul de băuturi alcoolice pe străzi, pe stadioane, în scuaruri, în parcuri, în toate tipurile de transport în comun și în alte locuri publice unde consumul de băuturi alcoolice nu este permis de autoritățile administrației publice locale

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(2) Apariția în locuri publice în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe, în cazul în care persoana și-a pierdut capacitatea de a se mișca de sine stătător,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 356. Jocurile de noroc. Ghicitul în locuri publice

(1) Organizarea jocurilor de noroc cu încălcarea regulilor prevăzute de legislație se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore.

(2) Ghicitul în locuri publice

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore.

Articolul 357. Tulburarea liniștii

Tulburarea liniștii în timpul nopții, de la ora 22 până la ora 7, inclusiv prin cântare cu voce ridicată, semnalizare acustică, folosire cu intensitate auditivă a aparatajului audiovizual în locuințe sau în locuri publice, alte acțiuni similare,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 358. Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor

Încălcarea standardelor, normelor și regulilor de asigurare a apărării împotriva incendiilor se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 359. Încălcarea regimului special în condiții de stare excepțională

(1) Încălcarea, în condiții de stare excepțională, a regimului special, dacă nu conține elementele constitutive ale infracțiunii,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

(2) Acțiunea specificată la alin.(1) săvârșită în perioada de exercitare a formei speciale de administrare

se sancționează cu amendă de la 15 la 25 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.

Articolul 360. Încălcarea modului de comercializare și/sau de înstrăinare a armelor individuale și a munițiilor aferente

(1) Comercializarea în magazinele specializate a armelor individuale și a munițiilor aferente către persoane care nu au permis de procurare a armelor și a munițiilor aferente

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o astfel de activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

(2) Transmiterea sau altă înstrăinare a armei individuale și a munițiilor aferente către o persoană care nu are permis de procurare a armelor și a munițiilor aferente

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(3) Eschivarea de la comercializarea armei individuale și a munițiilor aferente în cazul anulării permisului de deținere a acestora

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 361. Încălcarea regulilor de deținere, port, transport, folosire sau aplicare a armei individuale și a munițiilor aferente

(1) Încălcarea regulilor de deținere, port și transport al armei individuale și a munițiilor aferente

se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Folosirea armei individuale și a munițiilor aferente contrar destinației

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(3) Depășirea împuternicirilor în aplicarea armei individuale

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(4) Procurarea, purtarea, păstrarea, repararea armelor neînregistrate în modul stabilit sau fără documente de proveniență

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale.

(5) Portul armei individuale în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe

se sancționează cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarmă pe un termen de la 6 luni până la un an.

(6) Portul armei individuale la întruniri

se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale cu privarea de dreptul de deținere a armei și de portarmă.

Articolul 362. Încălcarea termenului de înregistrare, reînregistrare a armei individuale sau prelungire a permisului de deținere a armei și de portarmă

(1) Încălcarea termenului de înregistrare sau de reînregistrare a armei individuale la organul de poliție

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 70 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Încălcarea termenului de prelungire a permisului de deținere a armei și de portarmă

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Articolul 363. Tragerea din armă de foc în locuri publice, în locuri nerezervate pentru tragere sau cu încălcarea modului stabilit

Tragerea din armă de foc în locuri publice, în locuri nerezervate pentru tragere, în locuri rezervate, dar cu încălcarea modului stabilit

se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de portarmă pe un termen de la 3 luni la un an.

Articolul 364. Încălcarea legislației cu privire la publicitate

(1) Amplasarea mijloacelor de publicitate exterioară fără permisiunea autorității administrației publice locale și fără acordarea, în modul stabilit, a unui spațiu de afișaj
se sancționează cu amendă de la 20 la 300 de unități convenționale.

(2) Amplasarea mijloacelor de publicitate exterioară pe arbori sau în zonele de protecție a monumentelor de arhitectură, de istorie și de cultură

se sancționează cu amendă de la 20 la 300 de unități convenționale.

(3) Amplasarea sau difuzarea publicității produselor și a serviciilor supuse certificării sau licențierii în cazul în care producătorii lor nu dispun de certificat sau de licență, precum și

amplasarea sau difuzarea publicității produselor și a serviciilor interzise producerii și comercializării

se sancționează cu amendă de la 20 la 300 de unități convenționale.

(4) Amplasarea sau difuzarea publicității produselor și a serviciilor cu folosirea neautorizată a simbolurilor statului

se sancționează cu amendă de la 20 la 300 de unități convenționale.

(5) Prezentarea, producerea sau difuzarea fără autorizație a publicității ședințelor medicale în masă cu folosirea metodelor de influență psihică

se sancționează cu amendă de la 20 la 300 de unități convenționale.

Articolul 365. Distrugerea sau deteriorarea intenționată a obiectelor activității de publicitate

Distrugerea sau deteriorarea intenționată a afișelor (cu excepția celor electorale), avizelor, anunțurilor, altor obiecte ale activității de publicitate

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 60 de ore.

Capitolul XX

CONTRAVENȚII ÎN DOMENIUL EVIDENȚEI MILITARE

Articolul 366. Nefindeplinirea îndatoririlor privind evidența militară

(1) Neprezentarea persoanei care se află la evidență sau care este obligată să se afle la evidență militară, la citarea centrelor militare, fără motive întemeiate sau plecarea ei în o altă localitate pentru domiciliere ori ședere temporară, sau plecarea în străinătate pe un termen ce depășește 30 de zile fără a se scoate de la evidență, sau sosirea dintr-o altă localitate unde domiciliază temporar fără a se pune la evidență militară, precum și comunicarea tardivă organului de evidență militară a datelor despre schimbarea stării familiale, a domiciliului, a locului de studii, de muncă sau schimbarea funcției, pentru o perioadă ce depășește 30 de zile,

se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

(2) Neprezentarea de către persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, instituțiilor publice, agenților economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, centrelor militare, în modul stabilit de legislație, a datelor privind evidența militară și a modificărilor survenite la acestea cu privire la recruți, militari și rezerviști

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 367. Deteriorarea sau nimicirea cu intenție ori pierderea din neglijență a documentelor de evidență militară

Deteriorarea sau nimicirea cu intenție ori pierderea din neglijență a livretului militar, a adevărului de recrutare sau a ordinului de mobilizare

se sancționează cu amendă de la 5 la 10 unități convenționale.

Articolul 368. Eschivarea de la examenul medical

Eschivarea recruților și rezerviștilor de la examenul medical

se sancționează cu amendă de la 3 la 5 unități convenționale.

Articolul 369. Angajarea la lucru sau înmatricularea la studii a tinerilor, a recruților și a rezerviștilor neluați la evidență militară

Angajarea la lucru sau înmatricularea la studii a tinerilor, a recruților și a rezerviștilor neluați la evidență militară de către centrele militare

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 370. Eschivarea de la încorporare în serviciul civil (de alternativă)

Eschivarea de la încorporare în serviciul civil (de alternativă)

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 371. Favorizarea sustragerii cetățenilor de la îndeplinirea serviciului militar, încorporarea sau eliberarea nelegitimă a cetățenilor de la încorporare

Favorizarea prin acțiuni sau inacțiuni a sustragerii cetățenilor de la îndeplinirea serviciului militar, încorporarea sau eliberarea nelegitimă a cetățenilor de la încorporare în serviciul militar sau în serviciul civil (de alternativă) de către medicii specialiști care participă la examinarea medicală a cetățenilor, membrii comisiei de recrutare-încorporare, persoanele cu funcții de răspundere ale autorităților publice, instituțiilor publice, agenților economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și de către conducătorii organizațiilor obștești,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

Articolul 372. Introducerea în uz sau purtarea ilegală a uniformei militare și a însemnelor gradului militar, ale genului de arme și ale apartenenței departamentale

(1) Introducerea în uz, pentru lucrătorii instituțiilor publice și ai agenților economici, a uniformei și a însemnelor similare uniformei și însemnelor gradelor militare

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale.

(2) Purtarea ilegală a uniformei militare și a însemnelor gradului militar, ale genului de arme și ale apartenenței departamentale

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

Articolul 373. Încălcarea normelor privind rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public

(1) Necomunicarea în termen sau refuzul de a comunica centrelor militare date de evidență privind cantitatea și starea bunurilor rechiziționabile, precum și a modificărilor survenite în aceste date,

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(2) Refuzul, în caz de concentrări militare, exerciții și antrenamente de mobilizare, de a pune la dispoziție bunurile rechiziționabile, nedeclararea lor la inventariere ori sustragerea de la îndeplinirea unor astfel de obligații

se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.

(3) Eschivarea sau refuzul de a presta servicii în interes public în caz de concentrări militare, exerciții și antrenamente de mobilizare, precum și eschivarea sau refuzul de a preveni, a localiza sau a înlătura consecințele calamităților naturale, ale avariilor tehnogene și ale catastrofelor

se sancționează cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale.

Cartea a doua PROCESUL CONTRAVENȚIONAL

Titlul I PARTEA GENERALĂ

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 374. Procesul contravențional

(1) Procesul contravențional reprezintă totalitatea de norme din prezentul cod care reglementează procedura contravențională.

(2) Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop

constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției.

(3) Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Articolul 375. Prezumția de nevinovăție

(1) Persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

(3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Articolul 376. Inviolabilitatea persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

(2) Persoana pasibilă de răspundere contravențională poate fi reținută sau supusă constrîngerii numai în cazuri excepționale și în condițiile prezentului cod, urmînd să fie tratată cu respectul demnității umane.

(3) Reținerea persoanei în cauza contravențională nu poate depăși 3 ore.

(4) Persoanei reținute i se aduc imediat la cunoștință, în limba pe care o înțelege, drepturile sale și motivele reținerii, circumstanțele faptei, încadrarea juridică a acțiunii a cărei săvârșire îi este imputată.

(5) Persoana reținută ilegal sau persoana în a cărei privință temeiurile reținerii au decăzut urmează să fie liberată imediat.

(6) Percheziția, examinarea corporală, alte acțiuni procesuale care aduc atingere inviolabilității persoanei pot fi efectuate fără consimțămîntul acesteia sau al reprezentantului ei legal numai în condițiile prezentului cod.

(7) În timpul procesului contravențional nimeni nu poate fi maltratată fizic sau psihic și sînt interzise orice acțiuni și metode care creează pericol pentru viața ori sănătatea omului, chiar cu acordul acestuia. Persoana reținută nu poate fi supusă violenței, amenințărilor sau unor metode ori procedee care ar afecta capacitatea ei de a lua decizii și de a-și exprima opiniile.

(8) Persoana ale cărei libertate și demnitate au fost lezate prin aplicarea ilegală a unei măsuri procesuale are dreptul la repararea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat astfel.

Articolul 377. Libertatea de mărturisire împotriva sa

(1) Nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa ori împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei sau să-și recunoască vinovăția.

(2) Persoana căreia autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională îi propune să facă declarații demascatoare împotriva sa ori a rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei este în drept să refuze de a face asemenea declarații și nu poate fi trasă la răspundere pentru aceasta.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplină exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștința persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează un apărător din oficiu.

Articolul 379. Limba în care se desfășoară procesul contravențional și dreptul la interpret

(1) Procesul contravențional se desfășoară în limba de stat.

(2) Persoana care nu posedă sau nu vorbește limba de stat are dreptul de a lua cunoștință de toate actele și materialele dosarului și de a vorbi în fața autorității competentă să soluționeze cauza contravențională prin interpret.

(3) Procesul contravențional se poate desfășura în limba acceptată de majoritatea persoanelor care participă la proces. În acest caz, actele procesuale se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat.

(4) Actele procesuale ale autorității competentă să soluționeze cauza contravențională se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, fiind traduse în limba pe care aceasta o cunoaște, în modul stabilit de prezentul cod.

Articolul 380. Dreptul de a nu fi urmărit sau sancționat de mai multe ori

Nimeni nu poate fi urmărit sau sancționat de mai multe ori pentru aceeași faptă. Reluarea procesului contravențional care a încetat poate avea loc doar în cazul descoperirii unor noi circumstanțe sau în cazul depistării unui viciu fundamental în hotărârea de încetare.

Articolul 381. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care să acționeze în conformitate cu prezentul cod.

(3) Reprezentantul autorității competentă să soluționeze cauza contravențională nu poate participa la examinarea cauzei dacă are, direct sau indirect, un interes care i-ar putea afecta imparțialitatea.

(4) Autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovătesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Articolul 382. Citarea

(1) Citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional.

(2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmânează de către agentul împuternicit în acest sens sau se expediază prin poștă.

(3) Citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective.

(4) Persoana este obligată să se prezinte la data, ora și în locul indicate în citație. În cazul imposibilității de a se prezenta, persoana este obligată să informeze organul respectiv, indicând motivul.

(5) În cazul în care nu anunță autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora și în locul indicate în citație ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare sau aducerii silite.

(6) Acțiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art.237-242 din Codul de procedură penală.

(7) Actele de procedură se comunică persoanei potrivit regulilor de citare.

Articolul 383. Cheltuielile aferente procesului contravențional

(1) Cheltuielile de administrare și de conservare a probelor, de retribuire a apărătorului, alte cheltuieli aferente procesului contravențional se suportă de contravenient sau de stat în modul stabilit de legislație.

(2) Victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor când nu există divergențe asupra întinderii acestora.

(3) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Capitolul II

PARTICIPANȚII LA PROCESUL CONTRAVENȚIONAL

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(1) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional și căreia, prin hotărâre definitivă, i s-a stabilit o sancțiune contravențională sau a cărei răspundere contravențională sau executare a sancțiunii contravenționale aplicate este înlăturată prin hotărâre definitivă se numește contravenient.

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- a) la apărare;
- b) să cunoască fapta imputată;
- c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un apărător din oficiu dacă este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- d) să anunțe, în cazul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- e) să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- g) să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- i) să prezinte probe;
- j) să formuleze cereri;
- k) să conteste decizia asupra cauzei;
- l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- n) să solicite audierea martorilor;
- o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constatator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- q) să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;

r) să fie informat de agentul constatator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;

s) să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;

t) să retragă orice plîngere depusă personal sau de apărător în interesele sale;

u) să ceară și să primească repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

a) să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;

b) să accepte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;

c) să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscoptică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;

d) să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constatator competent sau a instanței;

e) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constatator și ale președintelui ședinței de judecată;

f) să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 385. Agentul constatator

(1) Agentul constatator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Este desemnat ca agent constatator funcționarul din autoritățile indicate la art.400-423, împuternicit cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare.

Articolul 386. Procurorul

(1) Procurorul participă la procesul contravențional în limitele competenței stabilite de prezentul cod.

(2) Procurorul este în drept:

a) să pornească procesul contravențional;

b) să aplice în cazurile prevăzute de lege sancțiune contravențională;

c) să solicite aplicarea de către instanța de judecată a unei sancțiuni contravenționale;

d) să participe la examinarea cauzei în instanță de judecată atunci când procesul contravențional a fost pornit de el;

e) să verifice legalitatea acțiunilor agentului constatator;

f) să atace decizia agentului constatator sau a instanței de judecată;

g) să exercite alte drepturi prevăzute de lege.

(3) procurorul este în drept, în termen de 15 zile, să atace decizia agentului constatator emisă în cazul contravențional. Contestația se declară și se examinează în conformitate cu prevederile art.448 și ale capitolului VII din cartea a doua.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de iresponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

a) la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constatat, la informare privitor la decizia adoptată;

b) să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;

c) să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;

d) să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;

e) să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;

f) să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe materialele din dosarul contravențional.

(4) Victima va fi prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.

(5) Victima este obligată:

a) să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, să dea explicații la solicitarea acesteia;

b) să prezinte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;

c) să accepte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;

d) să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente să soluționeze cauza contravențională sau ale președintelui ședinței de judecată.

(6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 388. Martorul

(1) Este martor persoana citată în această calitate de către autoritatea competentă, care are cunoștință despre vreo faptă sau împrejurare de natură să servească aflării adevărului în procesul contravențional.

(2) Rudele apropiate, precum și soțul/soția, logodnicul/logodnica, nu sînt obligate să facă depoziții împotriva persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional. Agentul constatat și instanța de judecată sînt obligați să aducă acest fapt la cunoștință persoanelor respective contra semnătură.

(3) Martorul are dreptul:

a) să știe în legătură cu ce cauză este citat;

b) să ceară recuzarea interpretului, traducătorului care participă la audierea sa;

c) să înainteze cereri;

d) să refuze de a face depoziții, de a prezenta documente, alte mijloace de probă, mostre ori date dacă acestea pot fi folosite împotriva sa ori a rudelor apropiate;

e) să facă depoziții în limba maternă sau în orice altă limbă, să ia cunoștință de depozițiile sale înregistrate, să ceară corectarea sau completarea lor;

f) la facerea depozițiilor, să utilizeze documente ce conțin calcule complicate, denumiri geografice, informații de altă natură dificil de a fi expuse din memorie, să noteze amănuntele greu de memorizat, să-și illustreze depozițiile cu scheme, desene grafice;

g) să fie asistat de un apărător pe care l-a ales ca reprezentant.

(4) Martorul este obligat:

a) să se prezinte la citarea agentului constatat sau a instanței de judecată pentru a face depoziții și a participa la acțiuni procesuale;

b) să facă depoziii veridice, să comunice tot ceea ce știe în legătură cu cauza respectivă și să răspundă la întrebări, să confirme prin semnătură exactitatea depozitiilor sale consemnate în procesul-verbal al acțiunii procesuale sau anexate la el;

c) să prezinte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, documente, alte mijloace de probă, mostre;

d) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constatator sau ale instanței de judecată.

(5) Neexecutarea neîntemeiată a obligațiilor martorului se sancționează în conformitate cu legea.

(6) Refuzul sau eschivarea martorului de a face depoziii se sancționează în conformitate cu art.313 din Codul penal, iar prezentarea intenționată de depoziii mincinoase – în conformitate cu art.312 din același cod.

(7) Martorul are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(8) În cazurile prevăzute de lege, agentul constatator este obligat să asigure participarea la acțiunile procesuale a persoanelor dezinteresate, cu capacitate de exercițiu deplină (martori asistenți), pentru a atesta prin semnătură caracterul veridic al faptelor consemnate.

(9) Martorul minor este asistat de reprezentantul legal sau de reprezentantul autorității tutelare. Reprezentantul martorului minor este în drept să știe despre citarea de către autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională a persoanei ale cărei interese le reprezintă, să o însoțească și să asiste la acțiunile procesuale. Agentul constatator sau instanța de judecată sînt obligați să asigure participarea reprezentantului minorului la procesul contravențional. Martorul minor urmează a fi interogat numai în prezența unui pedagog.

Articolul 389. Specialistul

(1) Este specialist persoana neinteresată de rezultatele cauzei contravenționale, cu suficiente cunoștințe și deprinderi speciale pentru a acorda ajutor agentului constatator sau instanței de judecată, chemată să participe la efectuarea acțiunilor procesuale în cazurile prevăzute de prezentul cod.

(2) Specialistul nu poate participa la acțiunea procesuală dacă are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparțialitatea.

(3) Pentru prezentarea cu bună știință a unor concluzii false, specialistul răspunde în conformitate cu art.312 din Codul penal.

Articolul 390. Expertul

(1) Este expert persoana neinteresată de rezultatele cauzei contravenționale, avînd cunoștințe speciale, numită să efectueze investigații în cazurile prevăzute de prezentul cod și să prezinte raport în baza lor.

(2) Expertul nu poate participa la acțiunea procesuală dacă are, direct sau indirect, un interes care i-ar afecta imparțialitatea.

(3) Pentru prezentarea cu bună știință a unor concluzii false, expertul răspunde în conformitate cu art.312 din Codul penal.

Articolul 391. Interpretul, traducătorul

(1) Interpret sau traducător este persoana care poate traduce din o altă limbă, poate interpreta semnele celor muți ori surzi, cunoaște terminologia juridică, nu este interesată de rezultatele cauzei contravenționale și acceptă să participe în această calitate. Persoana este desemnată în calitatea de interpret sau de traducător de către agentul constatator sau de instanța de judecată în cazurile prevăzute de prezentul cod.

(2) Interpretul, traducătorul nu pot participa la acțiunile procesuale dacă au, direct sau indirect, un interes ce le-ar putea afecta imparțialitatea.

(3) Neexecutarea de către interpret, traducător a obligațiilor lor atrage răspundere potrivit legii. Pentru traducere intenționat incorectă, interpretul, traducătorul răspund în conformitate cu art.312 din Codul penal.

Articolul 392. Apărătorul

Este apărător persoana admisă în profesia de avocat avînd dreptul să participe la procesul contravențional pentru a asigura asistență juridică sau a reprezenta partea pe care o asistă în bază de contract sau din oficiu.

Capitolul III AUTORITĂȚILE COMPETENTE SĂ SOLUȚIONEZE CAUZELE CONTRAVENȚIONALE

Articolul 393. Autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale
Sînt competente să soluționeze cauzele contravenționale:

- a) instanța de judecată;
- b) procurorul;
- c) comisia administrativă;
- d) agentul constatator (organele de specialitate specificate la art.400-423).

Articolul 394. Instanța care înfăptuiește justiția în cauzele contravenționale

(1) Justiția în cauzele contravenționale se înfăptuiește de către instanța de judecată conform competenței date prin prezentul cod.

(2) Cauza contravențională se judecă în complet format dintr-un singur judecător care se pronunță asupra fondului cauzei prin decizie.

(3) Instanța de recurs judecă în complet format din 3 judecători.

(4) Judecarea cauzei în ședință judiciară va fi argumentată și efectuată cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară.

(5) Cauza contravențională se judecă în ședință publică sau în ședință închisă, după caz.

Articolul 395. Competența instanței de judecată

(1) Instanța judecă:

1) toate cazurile cu privire la contravenții, cu excepția celor atribuite de prezentul cod competenței unor alte organe, precum și:

- a) cauzele contravenționale în privința minorilor;
- b) cauzele contravenționale prevăzute la art.61, 63-66, 316-318, 320, 336;
- c) cauzele contravenționale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei sancțiuni dintre cele care urmează:

- privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate;
- privarea de dreptul de a deține anumite funcții;
- privarea de dreptul special;
- munca neremunerată în folosul comunității;
- arestul contravențional;

2) contestațiile împotriva hotărîrilor autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale, procurorului.

(2) Instanța de judecată este competentă să aplice măsuri de siguranță și amendă judiciară.

(3) Instanța de recurs judecă recursul pronunțîndu-se prin decizie.

Articolul 396. Competența procurorului

(1) Procurorul examinează contravențiile prevăzute la art.63-68, 88, 312, 313, 316, 317, 320, 322-324, 335-337, 351-353 și cele pe care le-a depistat în exercițiul funcțiunii.

(2) În cazul refuzului începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauza că fapta constituie o contravenție, precum și în cazul liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravențională, procurorul dispune pornirea procesului contravențional și ori examinează cauza în limitele competenței sale, ori expediază materialele acumulate, conform competenței, altor organe pentru examinare.

(3) Prin ordonanță motivată, procurorul poate aplica orice sancțiune contravențională, cu excepția sancțiunii a cărei aplicare este de competența instanței de judecată.

Articolul 397. Modul de formare a comisiei administrative

(1) Comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă se formează de către consiliul local (sătesc, comunal, orășenesc, municipal) în componența președintelui, vicepreședintelui, secretarului responsabil și a 4-7 membri.

(2) Obligațiile președintelui, vicepreședintelui, secretarului responsabil ai comisiei administrative se stabilesc prin regulament.

Articolul 398. Competența comisiei administrative

(1) Comisia administrativă examinează contravențiile prevăzute la art.62, 75, 76, 92, 108, 161-168, 170-175, 180, 181, 227.

(2) Ședința comisiei administrative este deliberativă dacă la ea este prezentă simpla majoritate a membrilor ei.

(3) Deciziile comisiei administrative se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale membrilor comisiei prezenți la ședință.

Articolul 399. Competența agentului constatator

(1) Cauza contravențională se soluționează de agentul constatator în a cărui rază teritorială a fost săvârșită contravenția. Acesta poate aplica sancțiunile prevăzute în partea specială a cărții a doua în limitele competenței și numai în exercițiul funcțiunii.

(2) Agentul constatator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sînt atribuite competenței unor alte organe. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective procesele-verbale de constatare a contravențiilor.

Articolul 400. Organele afacerilor interne

(1) Contravențiile prevăzute la art.47-54, 69-71, 73, 74, art.77 alin.(8), art.78, art.79 alin.(1), (2), (4), art.85-87, 89-91, 96-107, 159, 160, 176, 191, 197, 201-203, 205, 216, 220-226, 228-245, 261, 262, 267, art.273 pct.1)-4), 6)-13), art.274, art.277 alin.(1), (4), (5), (7), art.283, art.284 alin.(1)-(3), art.285, 286, art.299 alin.(2), art.321, 325, 326, 334, 338-343, 354-365 se examinează de organele afacerilor interne.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni în limitele competenței șeful de direcție și adjuncții lui, comisarul de poliție și adjuncții lui, șefii secțiilor de poliție, șefii sectoarelor de poliție, șefii posturilor de poliție, ofițerii operativi superiori de sector și ofițerii de sector ai poliției, precum și șefii posturilor liniare de poliție, iar pe cauzele privind încălcarea regimului din transporturi și a regulilor de circulație rutieră – și funcționarii poliției rutiere.

(3) Sînt în drept să examineze cauzele privind încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor și să aplice sancțiuni șeful Direcției salvatori și pompieri și adjuncții lui, șefii detașamentelor, unităților, posturilor paramilitare și militare de salvatori și pompieri din subordinea direcției, șefii subunităților specializate.

(4) Contravențiile prevăzute la art.62, 75, 76, 92, 227 se constată de organele afacerilor interne.

(5) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin.(4) se remit spre examinare comisiei administrative.

Articolul 401. Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției

(1) Contravențiile prevăzute la art.264, 265, 272, art.273 pct.5), art.282, art.284 alin.(4), art.314, 315, art.349 alin.(1), (2), art.350 se examinează de organele Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Contravențiile prevăzute la art.277 alin.(2), (3), (6), art.293, 295 se examinează de organele de specialitate care le-au depistat ale centrului.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni directorul, vicedirectorii centrului, șefii organelor teritoriale și adjuncții lor.

Articolul 402. Organele de control financiar și fiscal ale Ministerului Finanțelor

(1) Contravențiile prevăzute la art.263, 288-292, 297, 298, art.299 alin.(1), art.301, 311 se examinează de organele de control financiar și fiscal ale Ministerului Finanțelor. Contravențiile prevăzute la art.277 alin.(2), (3), (6), art.293, 295 se examinează de organele de specialitate care le-au depistat ale ministerului.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni ministrul și viceministrii finanțelor, directorul general al Vistieriei de Stat și adjuncții lui, conducătorii direcțiilor generale finanțe ale unităților administrativ-teritoriale și adjuncții lor, șefii inspectoratelor fiscale de stat de toate nivelurile și adjuncții lor, conducătorii Serviciului Control Financiar și Revizie din subordinea Ministerului Finanțelor și ai subdiviziunilor lui teritoriale, adjuncții acestora.

Articolul 403. Serviciul vamal

(1) Contravențiile prevăzute la art.79 alin.(3), art.287 se examinează de Serviciul vamal.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni șefii birourilor și posturilor vamale și adjuncții lor.

Articolul 404. Comisia Națională a Pieței Financiare

(1) Contravențiile prevăzute la art.300, 302-304, 306-310 se examinează de Comisia Națională a Pieței Financiare.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni președintele și vicepreședinții Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Articolul 405. Organele pentru protecția mediului și Agenția pentru Silvicultură "Moldsilva"

(1) Contravențiile prevăzute la art.93-95, 109-130, 132-154, 156, 182 se examinează de organele pentru protecția mediului.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni inspectorul principal de stat pentru ecologie și adjuncții lui, inspectorii superiori de stat pentru ecologie.

(3) Contravențiile prevăzute la art.110-115, 120-130, 132-137, 139-142 se constată de către Agenția pentru Silvicultură "Moldsilva".

(4) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul general al Agenției pentru Silvicultură "Moldsilva" și adjuncții lui, directorii întreprinderilor de stat pentru silvicultură, ai întreprinderilor silvo-cinegetice, ai rezervațiilor naturale.

(5) Persoanele menționate la alin.(4) vor remite procesele-verbale cu privire la contravenții spre examinare organelor de protecție a mediului.

(6) Contravențiile prevăzute la art.181 se constată de organele pentru protecția mediului.

(7) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale persoanele menționate la alin.(2).

(8) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin.(6) se remit spre examinare comisiei administrative.

Articolul 406. Organele supravegherii sanitar-epidemiologice de stat

(1) Contravențiile prevăzute la art.80-83, 115, 268-271, 276 se examinează de organele supravegherii sanitar-epidemiologice de stat.

(2) Sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni medicul-șef sanitar de stat al Republicii Moldova și adjuncții lui, medicii-șefi sanitari de stat ai raioanelor și orașelor (municipiilor).

Articolul 407. Organele de specialitate în domeniul transporturilor

(1) Contravențiile prevăzute la art.198-200, 204, 206, 207 se constată de organele de specialitate ale administrației publice în domeniul transportului auto, electric, feroviar și naval.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:

a) în transportul auto și electric – șefii serviciilor abilitate cu funcții de control și adjuncții lor;

b) în transportul feroviar – șefii de stații și locuitorii lor, șefii de gări și locuitorii lor, șefii de depouri de locomotive (de vagoane), șefii trenurilor de călători, controlorii-revizori ai trenurilor de călători;

c) în transportul naval – căpitanul portului și inspectorii căpitaniei portului.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

(4) Contravențiile prevăzute la art.208-215, 217-219 se examinează de organele de specialitate ale administrației publice în domeniul transportului aerian.

(5) Sînt în drept să examineze contravenții și să aplice sancțiuni:

a) conducătorii agențiilor transportului aerian și adjuncții lor, inspectorii superiori și inspectorii abilitați cu funcții de control;

b) comandanții aeronavelor civile în perioada de îndeplinire a misiunii de zbor, pentru contravențiile prevăzute la art.210.

Articolul 408. Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecția Consumatorilor

(1) Contravențiile prevăzute la art.84, 278-281, 344-348 se constată de Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecția Consumatorilor.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecția Consumatorilor și adjuncții lui.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 409. Inspekția Muncii

(1) Contravențiile prevăzute la art.55-61 se constată de Inspekția Muncii.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale inspectorul general de stat al muncii și adjuncții lui, șefii inspectoratelor teritoriale de muncă și adjuncții lor.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 410. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

(1) Contravențiile prevăzute la art.246-260 se constată de Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și adjuncții lui.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 411. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

(1) Contravențiile prevăzute la art.108, 161-169 se constată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(2) Sînt în drept să constate contravențiile prevăzute la art.108, 161-168 și să încheie procese-verbale persoanele cu funcție de răspundere din unitățile energetice, împuternicite de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(3) Persoanele menționate la alin.(2) vor remite procesele-verbale cu privire la contravenții spre examinare comisiei administrative.

(4) Sînt în drept să constate contravențiile prevăzute la art.169 și să încheie procese-verbale specialiștii și șefii subdiviziunilor împuterniciți de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

(5) Persoanele menționate la alin.(4) vor remite procesele-verbale cu privire la contravenții spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 412. Casa Națională de Asigurări Sociale

(1) Contravențiile prevăzute la art.263 alin.(2), 294, 296, 305, art.349 alin.(2) se constată de Casa Națională de Asigurări Sociale.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale președintele Casei Naționale de Asigurări Sociale și directorii caselor teritoriale de asigurări sociale.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 413. Compania Națională de Asigurări în Medicină

(1) Contravențiile menționate la art.263 alin.(3), 266, art.349 alin.(3) se constată de Compania Națională de Asigurări în Medicină.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și adjuncții lui, directorii agențiilor teritoriale și adjuncții lor.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 414. Organele supravegherii de stat în domeniul agricol și sanitar-veterinar

(1) Contravențiile prevăzute la art.131, 157, 158, 183-190, 192-196, 275 se constată de organele supravegherii de stat în domeniul agricol și sanitar-veterinar.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:

a) șeful Inspectoratului General Agricol și adjuncții lui, șefii oficiilor teritoriale ale inspectoratului, pentru contravențiile prevăzute la art.131, 183-188, 192-195;

b) directorul Agenției Fitosanitare și adjuncții lui, șefii direcțiilor teritoriale ale agenției, pentru contravențiile prevăzute la art.189, 190;

c) medicii veterinari oficiali din cadrul Agenției Sanitar-Veterinare și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală sau din cadrul direcțiilor raionale (municipale) sanitar-veterinare și pentru siguranța produselor de origine animală, pentru contravențiile prevăzute la art.157, 158, 196, 275.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 415. Ministerul Apărării

(1) Contravențiile prevăzute la art.242, 244, 366-373 se constată de Ministerul Apărării.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale:

a) persoanele cu funcție de răspundere din centrele militare sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale, pentru contravențiile prevăzute la art.366-373;

b) persoanele cu funcție de răspundere din poliția militară rutieră sau din Marele Stat Major al Armatei Naționale, pentru contravențiile prevăzute la art.242, 244.

(3) Materialele cu privire la încălcările săvârșite de conducătorii de vehicule ale Forțelor Armate (militari prin contract, militari în termen, militari cu termen redus, studenți ai instituțiilor

de învățământ militar, rezerviști concentrați sau mobilizați), dacă pentru asemenea încălcare este prevăzută numai sancțiunea amenzii, se remit de către poliția militară rutieră, în modul stabilit de Ministerul Apărării, comandanților (șefilor) respectivi pentru a soluționa tragerea la răspundere conform Regulamentului disciplinei militare.

(4) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 416. Inspecția de Stat în Construcții

(1) Contravențiile prevăzute la art.177-179 se constată de Inspecția de Stat în Construcții.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspecției de Stat în Construcții și adjuncții lui, șefii direcțiilor din cadrul inspecției, șefii inspecțiilor teritoriale în construcții și adjuncții lor, inspectorii principali de stat în construcții, specialiștii principali ai Inspecției de Stat în Construcții.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 417. Serviciile publice de gospodărie comunală

(1) Contravențiile prevăzute la art.170-175, 180 se constată de serviciile publice de gospodărie comunală.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii direcțiilor serviciilor publice de gospodărie comunală și adjuncții lor, specialiștii principali și coordonatori ai gospodăriei comunale și gospodăriei de exploatare a fondului de locuințe.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare comisiilor administrative.

Articolul 418. Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare

(1) Contravențiile prevăzute la art.327 se constată de Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul general al Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare și adjuncții lui.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 419. Biroul Național de Statistică

(1) Contravențiile prevăzute la art.330 se constată de Biroul Național de Statistică.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Biroului Național de Statistică și adjunctul lui, șefii organelor teritoriale de statistică.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 420. Serviciul de Stat de Arhivă

(1) Contravențiile prevăzute la art.72, 328, 329 se constată de Serviciul de Stat de Arhivă.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul Serviciului de Stat de Arhivă și adjuncții lui.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 421. Departamentul de executare

(1) Contravențiile menționate la art.318, 319 se constată de Departamentul de executare.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale directorul și vicedirectorul Departamentului de executare, șefii oficiilor de executare.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 422. Agenția Medicamentului

(1) Contravențiile prevăzute la art.77 alin.(1)-(7) se constată de Agenția Medicamentului.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șeful Inspectoratului de Stat Farmaceutic, adjuncții lui și farmaciștii inspeciori.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 423. Serviciul Grăniceri

(1) Contravențiile prevăzute la art.331-333 se constată de Serviciul Grăniceri.

(2) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale șefii pichetelor de grăniceri și adjuncții lor, șefii punctelor de trecere a frontierei de stat și adjuncții lor.

(3) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Articolul 424. Remiterea materialelor către procuror, către ofițerul de urmărire penală

Dacă, în procesul examinării cauzei contravenționale, se constată că încălcarea conține elementele constitutive ale infracțiunii, agentul constator remite materialele procurorului sau ofițerului de urmărire penală, după competență.

Capitolul IV PROBELE

Articolul 425. Probele

(1) Probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

(2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delictate, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză.

(3) Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care și-a format-o cercetînd toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege.

(4) Nici o probă nu are valoare prestabilită.

(5) Sînt admisibile probele pertinente, concludente și utile, administrate în conformitate cu prezentul cod.

(6) Nu pot fi admise ca probe datele care au fost obținute:

a) prin violență, amenințări sau prin alte mijloace de constrîngere;

b) prin metode ce contravin prevederilor științifice;

c) prin încălcarea esențială a drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei, inclusiv a dreptului la apărare sau a dreptului la interpret/traducător.

(7) Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă și la procedeele probatorii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

Articolul 426. Cercetarea la fața locului

(1) În scopul descoperirii urmelor contravenției, corpurilor delictive și pentru a stabili circumstanțele contravenției ori alte circumstanțe care au importanță pentru justa soluționare a cauzei, agentul constatator efectuează cercetarea la fața locului (a terenului, încăperilor, obiectelor, documentelor, animalelor, cadavrelor umane sau de animale).

(2) Cercetarea domiciliului fără permisul persoanei căreia i se lezează dreptul la inviolabilitatea domiciliului se efectuează cu autorizația instanței de judecată.

(3) În caz de contravenție flagrantă, cercetarea la domiciliu se poate efectua în baza unei ordonanțe motivate a agentului constatator fără autorizația instanței de judecată, urmînd ca acesteia să i se prezinte imediat sau nu mai tîrziu de 24 de ore de la terminarea cercetării la domiciliu, materialele obținute în urma cercetării, indicîndu-se motivele efectuării ei. Instanța de judecată verifică legalitatea acestei acțiuni procesuale.

(4) Agentul constatator cercetează obiectele vizibile, permite, după caz, accesul la ele în măsura în care nu se încalcă drepturile omului. Persoana care efectuează acțiunea procesuală face, după caz, măsurări, fotografieri, filmări, desene, schițe, mulaje și tipare de pe urme de sine stătător sau cu ajutorul specialistului în materie. Locul cercetării poate fi delimitat de lucrătorii organelor de menținere a ordinii publice.

(5) Obiectele și documentele descoperite la fața locului se examinează în acel loc, iar rezultatele examinării se consemnează în procesul-verbal al acestei acțiuni. În cazul în care se cere un timp mai îndelungat pentru a fi examinate, precum și în alte cazuri, obiectele, documentele se examinează la sediul autorității competente să soluționeze cauza contravențională, în care scop se împachetează, pachetul se sigilează și se semnează, faptul fiind menționat în procesul-verbal.

Articolul 427. Temeiurile pentru ridicarea obiectelor și documentelor

(1) Dacă este necesar să se ridice anumite obiecte sau documente care ar avea importanță pentru cauză și dacă se cunoaște exact locul și persoana la care se află, lucrătorul organului afacerilor interne efectuează, în temeiul unei ordonanțe întemeiate, ridicarea lor.

(2) Ridicarea documentelor conținînd informații care constituie secret de stat, comercial, bancar, ridicarea informației privind convorbirile telefonice se efectuează cu autorizația instanței de judecată.

(3) Este interzisă ridicarea obiectelor și documentelor în timpul nopții, cu excepția cazurilor de contravenție flagrantă.

Articolul 428. Temeiurile pentru efectuarea percheziției

(1) Organul de constatare a contravențiilor este în drept să efectueze percheziție dacă din probele acumulate sau din materialele de investigație operativă rezultă o presupunere rezonabilă că într-o anumită încăpere, la domiciliu ori în alt loc sau la o anumită persoană se pot afla instrumente ce au servit la săvîrșirea contravenției, obiecte sau alte valori dobîndite din contravenție, precum și obiecte sau documente care pot avea importanță pentru cauză.

(2) Percheziția se efectuează în baza unei hotărîri motivate a organului de constatare a contravențiilor și numai cu autorizația instanței de judecată.

(3) În caz de contravenție flagrantă, percheziția se poate efectua în baza unei hotărîri motivate fără autorizația instanței de judecată, urmînd ca acesteia să i se prezinte imediat sau nu mai tîrziu de 24 de ore de la terminarea percheziției, materialele obținute în urma percheziției efectuate, indicîndu-se motivele efectuării ei. Instanța de judecată verifică legalitatea acestei acțiuni.

(4) În cazul constatării faptului că percheziția a fost efectuată legal, instanța de judecată confirmă rezultatul acesteia printr-o încheiere motivată. În caz contrar, prin încheiere motivată, recunoaște percheziția ca fiind ilegală.

(5) Prin domiciliu se înțelege o locuință sau o construcție destinată locuirii permanente sau temporare (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), anexele lor nemijlocite constituind partea lor indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon,

beci, un alt loc de uz comun). Prin domiciliu se înțelege și orice teren privat, vehicul, navă maritimă sau fluvială privată, birou.

Articolul 429. Percheziția corporală și ridicarea obiectelor și documentelor

(1) În cazul contravențiilor aflate în competență, organul de constatare a contravențiilor, dacă există temeiuri de a efectua percheziția corporală sau ridicarea, poate ridica obiectele și documentele care au importanță pentru cauză, care se află în hainele, în alte lucruri ale persoanei sau pe corpul ei.

(2) Percheziția corporală și ridicarea obiectelor și documentelor se pot efectua fără ordonanță specială și fără autorizația instanței de judecată:

a) în cazul prevăzut la art.433 alin.(1);

b) dacă există motive rezonabile pentru a presupune că una dintre persoanele care se află la locul efectuării percheziției sau ridicării ascunde asupra sa obiecte sau documente care pot avea importanță pentru justa soluționare a cauzei.

(3) Percheziția corporală se face fără consimțământul persoanei sau al reprezentantului ei legal, în condițiile prezentului cod.

(4) Percheziția corporală, ridicarea în procesul ei a obiectelor și documentelor se efectuează de un reprezentant al agentului constatator de același sex cu persoana percheziționată, cu participarea, după caz, a unui specialist de același sex.

(5) La efectuarea percheziției pot fi utilizate mijloace tehnice, fapt ce va fi consemnat în procesul-verbal.

(6) Procesul-verbal se încheie în cazul ridicării obiectelor și documentelor. Copia de pe procesul-verbal se înmânează, contra semnătură, persoanei la care se referă sau reprezentantului ei legal.

(7) În cazul unei contravenții pentru care se prevede sancțiunea privării de dreptul de a conduce vehicule, agentul constatator ridică permisul de conducere pînă la pronunțarea hotărîrii judecătorești asupra cauzei, eliberînd conducătorului vehiculului un permis de conducere provizoriu. Agentul constatator poate aplica și prevederile art.438.

(8) Pînă la soluționarea cauzei, obiectele și documentele ridicate se păstrează în modul prevăzut la art.159 din Codul de procedură penală.

Articolul 430. Procesele-verbale cu privire la percheziție, la ridicarea obiectelor și documentelor, la cercetarea la fața locului

(1) Agentul constatator care efectuează percheziția, ridicarea obiectelor și documentelor sau cercetarea la fața locului încheie un proces-verbal la care anexează, după caz, lista obiectelor și documentelor ridicate. În procesul-verbal cu privire la percheziție sau la ridicarea obiectelor și documentelor se consemnează că celor prezenți li s-au explicat drepturile și obligațiile prevăzute de prezentul cod și se înscriu declarațiile făcute de aceste persoane.

(2) În procesul-verbal cu privire la percheziție sau la ridicarea obiectelor și documentelor se menționează predarea lor benevolă sau ridicarea lor forțată, se indică locul și împrejurările în care au fost descoperite. În procesul-verbal sau în lista anexată la el se enumeră obiectele și documentele ridicate, numărul, măsura, cantitatea, elementele caracteristice și, pe cît este posibil, valoarea lor.

(3) Dacă, în timpul percheziției, ridicării obiectelor și documentelor sau în timpul cercetării la fața locului, persoanele la care se efectuează percheziția sau ridicarea ori alte persoane au încălcat ordinea sau au încercat să distrugă ori să tăinuiască obiectele și documentele căutate, agentul constatator consemnează faptul în procesul-verbal, indicînd și măsurile pe care le-a întreprins.

(4) Procesul-verbal cu privire la percheziție, la ridicarea obiectelor și documentelor sau la cercetarea la fața locului se aduce la cunoștința tuturor persoanelor care au participat la efectuarea acestor acțiuni procesuale ori au asistat la efectuarea lor și se semnează de fiecare.

Copia de pe procesul-verbal se înmânează persoanelor cărora le-au fost aplicate aceste acțiuni procesuale sau reprezentanților lor.

(5) Refuzul proprietarului sau posesorului obiectului sau documentului de a semna procesul-verbal, precum și absența acestora se consemnează de martorii asistenți.

(6) Obiectele și documentele ridicate vor fi, pe cât este posibil, împachetate și sigilate chiar la locul percheziției sau ridicării, fapt ce se consemnează în procesul-verbal. Pachetele sigilate se semnează de către persoana care a efectuat percheziția sau ridicarea.

Articolul 431. Corpurile delictive

(1) Corpuri delictive se consideră obiectele, inclusiv banii, documentele, alte valori, față de care există temeiuri a presupune că au servit la săvârșirea contravenției, au păstrat asupra lor urmele faptei contravenționale sau au constituit obiectul acestei fapte, sau pot servi ca mijloc de constatare a existenței ori inexistenței elementelor constitutive ale contravenției.

(2) Corpurile delictive se anexează la procesul-verbal cu privire la contravenție, în care se descriu amănunțit, ori se păstrează într-un alt mod prevăzut de lege. Corpurile delictive care, din cauza volumului sau din alte motive, nu pot fi păstrate se fotografiază, iar fotografiile se anexează la procesul-verbal, în care se consemnează acest fapt.

(3) Până la soluționarea cauzei contravenționale, agentul constatator asigură păstrarea corpurilor delictive potrivit prevederilor art.159-161 din Codul de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător în procesul contravențional.

(4) La judecarea cauzei contravenționale, instanța hotărăște asupra corpurilor delictive potrivit prevederilor art.106 din Codul penal și ale art.162 din Codul de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător în procesul contravențional.

Capitolul V

MĂSURILE PROCESUALE DE CONSTRÎNGERE

Articolul 432. Măsurile procesuale de constrîngere

Agentul constatator este în drept să aplice, în limitele competenței, următoarele măsuri procesuale de constrîngere:

- a) reținerea;
- b) aducerea silită;
- c) înlăturarea de la conducerea vehiculului;
- d) examenul medical pentru constatarea stării de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe;
- e) reținerea vehiculului.

Articolul 433. Reținerea

(1) Reținerea constă în limitarea de scurtă durată a libertății persoanei fizice și se aplică în cazul:

- a) contravențiilor flagrante pentru care prezentul cod prevede sancțiunea arestului contravențional;
- b) imposibilității identificării persoanei în a cărei privință este pornit proces contravențional dacă au fost epuizate toate măsurile de identificare;
- c) contravențiilor pasibile, conform prezentului cod, de aplicarea măsurii de siguranță a expulzării.

(2) Reținerea se aplică de către:

- a) Ministerul Afacerilor Interne;
- b) Serviciul de grăniceri, în cauzele de încălcare a regimului de frontieră sau a regimului punctelor de trecere a frontierei de stat;
- c) Serviciul vamal, în cazul contravențiilor ce țin de competența lui.

(3) Persoana reținută va fi informată neîntârziat, într-o limbă pe care o înțelege, despre motivele reținerii, faptul informării consemnându-se în procesul-verbal cu privire la reținere.

(4) Persoanei reținute i se comunică neîntârziat, contra semnătură, drepturile prevăzute la art.384, faptul comunicării consemnându-se în procesul-verbal cu privire la reținere.

(5) Persoanei reținute i se acordă neîntârziat posibilitatea de a comunica la două persoane, la alegerea sa, despre reținere. Faptul comunicării sau al refuzului de a comunica se consemnează, contra semnătură, în procesul-verbal cu privire la reținere.

Articolul 434. Procesul-verbal cu privire la reținere

(1) La reținerea persoanei se încheie neîntârziat un proces-verbal cu privire la reținere, în care se consemnează data și locul încheierii, funcția, numele și prenumele persoanei care a încheiat procesul-verbal, date referitoare la persoana reținută, data, ora, locul și motivul reținerii.

(2) Procesul-verbal cu privire la reținere se semnează de persoana care l-a încheiat și de persoana reținută. Refuzul persoanei reținute de a semna procesul-verbal se consemnează în el, cu adevărarea faptului de cel puțin doi martori.

Articolul 435. Durata reținerii și condițiile privării de libertate

(1) Reținerea nu poate depăși 3 ore, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul articol.

(2) Persoana suspectată de săvârșirea unei contravenții pentru care sancțiunea prevede arestul contravențional poate fi reținută pînă la examinarea cauzei contravenționale, dar nu mai mult decît pe 24 de ore. Faptul reținerii se comunică neîntârziat procurorului.

(3) Persoanele care au încălcat regulile de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, regimul de frontieră sau regimul punctelor de trecere a frontierei de stat pot fi reținute pe un termen de pînă la 3 ore pentru încheierea procesului-verbal sau, prin decizia instanței de judecată, pe un termen de pînă la 72 de ore pentru a identifica persoana și a clarifica circumstanțele contravenției.

(4) Persoanele care au comis un act huliganic nu prea grav, care au încălcat premeditat modul de folosire a simbolurilor de stat, care au atentat la ordinea publică în condițiile regimului de stare excepțională, care nu execută cu rea-voință dispozițiile sau cererile legitime ale procurorului, ofițerului de urmărire penală, ofițerului de informații și securitate, colaboratorului organului afacerilor interne sau ale unei alte persoane aflate în exercițiul funcției de serviciu sau al datoriei obștești de asigurare a securității statului, de menținere a ordinii publice și de combatere a criminalității, care le-au opus rezistență, i-au ultragiat pe aceștia ori pe un militar, care au adresat un apel fals poliției, care vînd mărfuri (produse) în locuri interzise sau mărfuri (produse) cu termenele de vînzare expirate, necalitative, fără certificat ori fără semnul conformității, sau care au încălcat regulile operațiunilor valutare pot fi reținute de autoritatea competentă să examineze cauze contravenționale.

(5) Termenul reținerii contravenționale curge din momentul reținerii.

(6) Persoanei reținute i se asigură cel puțin condițiile prevăzute în Codul de executare pentru persoanele supuse măsurii arestului preventiv.

Articolul 436. Liberarea persoanei reținute

(1) Persoana reținută urmează să fie liberată în cazul în care:

- a) nu s-au confirmat motivele verosimile de a bănuși că a săvârșit contravenția;
- b) a expirat termenul reținerii;
- c) lipsesc temeiurile de a fi privată în continuare de libertate.

(2) Persoana liberată nu poate fi reținută din nou pe aceleași temeiuri.

(3) La liberare, persoanei reținute i se înmînează copia de pe procesul-verbal în care se menționează de cine și în ce temei a fost reținută, locul și timpul reținerii, temeiul și timpul liberării.

Articolul 437. Aducerea silită

(1) Aducerea silită constă în conducerea forțată în fața instanței de judecată a martorului sau a victimei care se eschivează de la prezentare.

(2) Aducerea silită se efectuează de către organul de poliție în temeiul unei încheieri judecătorești.

(3) Mandatul de aducere silită va cuprinde:

- a) data și locul emiterii;
- b) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care dispune aducerea;
- c) numele, prenumele și domiciliul persoanei care trebuie să fie adusă;
- d) data, ora și locul în care persoana urmează să fie adusă;
- e) motivul aducerii.

Articolul 438. Înlăturarea de la conducerea vehiculului

(1) Persoana care conduce vehicul este înlăturată de la conducere dacă:

- a) există temeiuri suficiente de a presupune că se află în stare de ebrietate inadmisibilă produsă de alcool sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe;
- b) nu are asupra sa documentul care confirmă dreptul de a conduce sau de a folosi vehiculul.

(2) Persoana indicată la alin.(1) în situația de la lit.a) este obligată să accepte, la cererea agentului constatator, testarea alcoolscoptică, examenul medical, prelevarea de sânge și de eliminări ale corpului pentru analiză.

(3) Testarea alcoolscoptică, examenul medical, prelevarea de sânge și de eliminări ale corpului pentru analiză se efectuează de un specialist abilitat cu asemenea atribuții. Pentru prezentarea cu bună știință a unei concluzii false, specialistul răspunde în conformitate cu art.312 din Codul penal.

(4) Modul de efectuare a testării alcoolscopice, a examenului medical, precum și de constatare a gradului de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe, se stabilește de Guvern.

Articolul 439. Reținerea și aducerea vehiculului la parcare

(1) Vehiculul al cărui conducător a fost înlăturat de la conducere este reținut și, dacă nu poate fi predat proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor, este adus la stația de parcare specială sau pe teritoriul organului de poliție.

(2) Vehiculul poate fi adus la stația de parcare specială sau pe teritoriul organului de poliție și în cazul în care:

- a) staționarea lui poate genera un pericol iminent pentru interesul public;
- b) a fost lăsat într-un loc interzis pentru parcare.

(3) Faptul aducerii vehiculului la stația de parcare specială sau pe teritoriul organului de poliție se consemnează într-un proces-verbal, în care se indică:

- a) tipul, modelul vehiculului, numărul de înmatriculare, numerele de identificare ale agregatelor marcate, defectele și deteriorările lui vizibile;
- b) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a decis aducerea vehiculului la parcare și care a organizat aducerea;
- c) temeiul de fapt și temeiul juridic care au determinat aducerea vehiculului;
- d) denumirea (numele), sediul (domiciliul), numărul de telefon al persoanei care a organizat (a efectuat) aducerea vehiculului la parcare;
- e) adresa parcării;
- f) data și ora încheierii procesului-verbal;
- g) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care a luat în primire vehiculul la parcare.

(4) Procesul-verbal se încheie în 4 exemplare: un exemplar rămâne la persoana care a decis aducerea vehiculului la parcare, al doilea exemplar se remite persoanei care a organizat aducerea, al treilea exemplar se înmânează persoanei care a luat în primire vehiculul la parcare, iar cel de-al patrulea exemplar se înmânează proprietarului sau posesorului de vehicul ori i se expediază recomandat la domiciliu. Despre aducerea vehiculului la parcare, agentul constatator informează neîntârziat serviciul de gardă al poliției.

(5) Vehiculul parcat se restituie proprietarului, posesorului sau reprezentantului lor legal imediat după înlăturarea temeiurilor pentru aducerea la parcare prevăzute la alin.(1) și (2), în temeiul hotărârii cu privire la contravenție. Cheltuielile de aducere și de staționare a vehiculului la parcare sînt suportate de contravenient.

(6) Pentru deteriorările cauzate vehiculului în timpul aducerii la parcare sau în timpul staționării lui la parcare răspunde agentul constataitor.

(7) În cazul indicat la alin.(2) lit.b), folosirea vehiculului poate fi interzisă și prin ridicarea tăblițelor cu numărul de înmatriculare. În acest caz, prevederile alin.(4) se aplică în mod corespunzător.

(8) Conducătorul, proprietarul sau posesorul vehiculului nu suportă cheltuielile indicate la alin.(5) dacă lipsesc elementele constitutive ale contravenției. În acest caz cheltuielile sînt suportate de stat.

(9) Modul de calculare a cheltuielilor de aducere și de staționare a vehiculului la parcare se stabilește de Guvern.

Titlul II **PARTEA SPECIALĂ**

Capitolul VI **CONSTATAREA FAPTEI CONTRAVENȚIONALE**

Articolul 440. Procesul de constatare a faptei contravenționale și atribuțiile agentului constataitor

(1) Constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constataitor, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

(2) Agentul constataitor este sesizat prin plîngere sau denunț ori sesizat din oficiu cînd se află că a fost săvîrșită o faptă ilicită sau cînd o astfel de faptă a fost depistată în urma controlului conform atribuțiilor de serviciu și în cazurile prevăzute de lege.

(3) Imediat sau în cel mult 3 zile de la data sesizării, agentul constataitor este obligat să verifice sesizarea și să întreprindă măsurile prevăzute de prezentul capitol.

(4) Procesul contravențional se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul contravențiilor prevăzute la art.69, 96-108.

(5) Dacă la depistarea sau la examinarea cazului contravențional se stabilește competența unui alt agent constataitor, materialele se remit în aceeași zi conform competenței.

(6) La solicitarea unor alți agenți constataitori, lucrătorul organului afacerilor interne este obligat să le acorde ajutor la constatarea contravenției.

Articolul 441. Circumstanțele care înlătură procesul contravențional

(1) Procesul contravențional pornit încetează dacă:

- a) nu există faptul contravenției;
- b) se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.3 alin.(3), art.4 alin.(3), art.20-31;
- c) persoana presupusă a fi făptuitor a decedat, cu excepția cazului de reabilitare a acesteia;
- d) pentru același fapt și privitor la aceeași persoană există o decizie/hotărîre definitivă;
- e) pentru același fapt este pornită urmărire penală.

(2) Încetarea procesului contravențional determină repunerea în drepturi a persoanei în a cărei privință a fost pornit.

Articolul 442. Procesul-verbal cu privire la contravenție

(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constataitor pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

(2) În cel mult 24 de ore de la data încheierii, procesul-verbal cu privire la contravenție se înscrie într-un registru de evidență în ordinea întocmirii și depunerii lui la autoritatea din care face parte agentul constatator.

Articolul 443. Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde:

a) data (ziua, luna, anul) și locul încheierii;

b) calitatea, numele și prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința contravenientului și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387;

g) obiecțiile și probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei.

(2) În cazul în care contravenient este un minor, în procesul-verbal se va consemna și numele, prenumele, domiciliul părinților sau ale altor reprezentanți legali.

(3) În cazul în care contravenientul sau victima nu cunoaște limba procesului-verbal, se asigură asistența unui interpret/traducător, datele lui consemnându-se în procesul-verbal.

(4) În procesul-verbal se individualizează corpurile delictive (se descriu forma, mărimea, culoarea, greutatea, alte caracteristici care permit individualizarea lor), indicându-se datele proprietarului și, după caz, măsurile luate pentru valorificarea sau conservarea lor.

(5) Procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de contravenient și de victimă când există.

(6) Faptul absenței contravenientului ori al refuzului său de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se adevărește prin semnătura a cel puțin 2 martori, indicându-se și datele acestora.

(7) În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri, alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se încheie un nou proces-verbal, în care se face consemnarea respectivă.

(8) În cazul în care contravenția prevăzută la capitolul XIII al cărții întâi a fost constatată cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, agentul constatator, după stabilirea identității conducătorului de vehicul, poate încheia procesul-verbal și în absența contravenientului.

(9) Partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde decizia agentului constatator de sancționare a contravenientului sau de remitere a cauzei în instanța de judecată, cu recomandarea, în cazul în care consideră necesar, referitor la sancționare, sau de încetare a procesului, precum și termenul de contestare în instanța de judecată.

(10) Dacă norma contravențională prevede aplicarea punctelor de penalizare sau dacă contravenția imputată prevede acumularea a 15 puncte de penalizare, partea rezolutivă a procesului-verbal va conține și mențiunea respectivă.

(11) În cazul deciziei de sancționare, partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde și date privind informarea contravenientului despre dreptul de a plăti jumătate din amendă dacă amenda este plătită în cel mult 72 de ore de la stabilirea ei.

(12) În cazul deciziei de remitere în instanță a cauzei contravenționale, agentul constatator transmite instanței competente procesul-verbal și materialele cauzei contravenționale.

(13) Copia de pe procesul-verbal se înmânează contravenientului și victimei la cerere. În cazul procesului-verbal întocmit în absența contravenientului, copia de pe procesul-verbal se înmânează în modul prevăzut la art.382 alin.(6).

(14) În cazul prevăzut la art.16 alin.(2), agentul constator expediază materialele cauzei contravenționale autorității publice locale pentru problemele minorilor și, după caz, poate solicita, prin demers, instanței de judecată aplicarea față de minor a măsurii de constrângere cu caracter educativ conform prevederilor art.104 din Codul penal.

Articolul 444. Încheierea procesului-verbal în cazul pluralității de contravenții

În cazul pluralității de contravenții săvârșite de aceeași persoană, constatate în același timp de același agent, a căror soluționare ține de competența aceluiași organ, se încheie un singur proces-verbal.

Articolul 445. Nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție

Neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a datelor și faptelor indicate la art.443 are ca efect nulitatea acestuia.

Articolul 446. Cazurile în care nu se încheie proces-verbal cu privire la contravenție

(1) În cazul constatării unui act contravențional, agentul constator nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție dacă:

a) persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional recunoaște că este vinovată de săvârșirea contravenției și acceptă să plătească pe loc sancțiunea amenzii contra chitanță;

b) se aplică sancțiunea avertismentului;

c) răspunderea contravențională a fost înlăturată conform art.20-31.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică în unul din următoarele cazuri:

a) aplicarea sancțiunii principale prevăzute de prezentul cod este de competența instanței de judecată sau, în cazul a două sancțiuni principale, aplicarea uneia din acestea, dacă agentul constator consideră necesar, este de competența instanței de judecată;

b) prin contravenție s-a cauzat un prejudiciu material;

c) există corpuri delictive pasibile de confiscare în conformitate cu art.106 din Codul penal și art.162 din Codul de procedură penală;

d) sînt săvârșite contravențiile prevăzute de art.220-226 și 228-245.

(3) Nu se încheie proces-verbal nici în cazurile emiterii de către procuror a ordonanței de a refuza începerea urmăririi penale, de a înceta urmărirea penală din cauză că fapta constituie o contravenție, precum și în cazurile liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravențională. În cazurile indicate, procurorul emite o ordonanță motivată privind pornirea procesului cu privire la contravenție.

Articolul 447. Chitanța de încasare a amenzii la locul constatării contravenției

(1) În cazul prevăzut la art.446 alin.(1) lit.a), contravenientul plătește amendă, aplicată de agentul constator, contra unei chitanțe de încasare care va conține:

a) data, ora și locul de efectuare a plății;

b) numele, prenumele și domiciliul persoanei sancționate;

c) numele, prenumele și calitatea agentului constator, autoritatea pe care o reprezintă;

d) norma contravențională în al cărei temei este aplicată sancțiunea;

e) suma amenzii;

f) semnăturile părților.

(2) Chitanța de încasare a amenzii contravenționale se înmânează persoanei sancționate, faptul înmînării menționîndu-se în copia de pe chitanță.

(3) Chitanța de încasare a amenzii contravenționale este un document de strictă evidență. Modul de evidență, de păstrare și de eliberare a chitanțelor de către agenții constatatori se stabilește printr-un regulament aprobat de Guvern.

Articolul 448. Contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) În decursul a 15 zile de la data aducerii la cunoștință a faptului încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul sînt în drept să-l contesteze în instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constator.

(2) Contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție se depune la autoritatea din care face parte agentul constator. În cel mult 3 zile de la data depunerii contestației, agentul constator expediază în instanță contestația și dosarul cauzei contravenționale.

(3) Contestația suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin proces-verbal.

(4) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

(5) Contestația împotriva hotărîrii cu privire la contravenție poate fi depusă în decursul a 15 zile de la data pronunțării hotărîrii sau de la data aducerii ei la cunoștință, după caz. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, persoana față de care a fost pronunțată hotărîrea poate fi repusă în termen, la cerere, de către autoritatea (persoana cu funcție de răspundere) împuternicită să examineze contestația.

Articolul 449. Sesizarea procurorului în soluționarea cauzei contravenționale

(1) Dacă în procesul contravențional se constată că fapta considerată contravenție a fost săvîrșită în condiții care o plasează sub incidența legii penale, dosarul se remite neîntîrziat, prin încheiere motivată, procurorului, după competență.

(2) Dacă, în mersul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală se constată că fapta care se considera infracțiune este contravenție, dosarul se remite neîntîrziat, prin ordonanță motivată, procurorului, care procedează conform art.396 alin.(2).

Articolul 450. Sesizarea privind cauzele și condițiile care au favorizat contravenția și încheierea interlocutorie

(1) La stabilirea pedepsei, procurorul, agentul constator determină cauzele și condițiile care au favorizat săvîrșirea contravenției și, în caz de necesitate, sesizează autoritatea respectivă sau persoana cu funcție de răspundere spre examinarea lor imediată.

(2) Constatînd în procesul de judecată fapte de încălcare a legalității și a drepturilor omului, instanța de judecată emite, odată cu hotărîrea, și o încheiere interlocutorie, prin care aceste fapte se aduc la cunoștință procurorului și, după caz, persoanei cu funcție de răspundere responsabile.

(3) În decursul a 30 de zile, persoana cu funcție de răspundere sesizată conform alin.(1) și (2) informează instanța de judecată, procurorul sau agentul constator despre măsurile întreprinse de ea.

Articolul 451. Inadmisibilitatea divulgării materialelor în cauza contravențională

Materialele în cauza contravențională nu pot fi divulgate pînă la încheierea examinării cauzei decît cu autorizația agentului constator și numai în măsura în care consideră că este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție și cu neafectarea intereselor persoanei.

Capitolul VII

JUDECAREA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE ÎN INSTANȚĂ

Articolul 452. Judecarea cauzei contravenționale

Cauza contravențională se judecă de instanța de judecată în ședință publică, oral, nemijlocit și în contradictoriu.

Articolul 453. Actele preliminare

În termen de 3 zile de la data intrării cauzei contravenționale în instanță, judecătorul verifică competența și, după caz:

- a) dispune remiterea după competență a dosarului cu privire la contravenție;
- b) fixează data examinării cauzei contravenționale, dispune citarea părților și altor participanți la ședință, întreprinde alte acțiuni pentru buna ei desfășurare.

Articolul 454. Termenul de judecare a cauzei contravenționale

(1) Cauza contravențională se judecă în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanță.

(2) Dacă există temeiuri rezonabile, judecătorul, prin încheiere motivată, poate prelungi termenul de judecare a cauzei cu 15 zile.

(3) În cazul reținerii persoanei conform art.376 și 433, judecarea cauzei contravenționale se face de urgență și cu precădere.

Articolul 455. Participarea la ședința de judecare a cauzei contravenționale

(1) Ședința de judecare a cauzei contravenționale are loc cu citarea părților, în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Prezența agentului constator la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Neprezentarea agentului constator, legal citat, fără motive întemeiate și fără înștiințarea prealabilă a instanței duce la încetarea procesului contravențional, cu emiterea, după caz, a unei încheieri interlocutorii.

(3) Neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

(4) Participarea făptuitorului reținut este obligatorie. Aducerea lui este asigurată de poliție.

(5) În cazul în care se solicită aplicarea sancțiunii arestului contravențional, participarea făptuitorului este obligatorie, cu excepția cazului neprezentării lui cu rea-voință.

Articolul 456. Ședința de judecare a cauzei contravenționale

(1) Judecătorul conduce ședința de judecare a cauzei contravenționale, asigură ordinea și solemnitatea ședinței.

(2) La judecarea cauzei contravenționale, judecătorul:

- a) anunță cauza;
- b) verifică prezența persoanelor citate;
- c) verifică respectarea procedurii de citare în cazul absenței vreunei persoane citate;
- d) ia măsuri, după caz, pentru participarea interpretului;
- e) îndepărtează martorii din sala de ședință;
- f) identifică persoana în a cărei privință a fost pornită procedura contravențională;
- g) anunță completul de judecată și lămurește părților dreptul de recuzare;
- h) lămurește participanților la ședință alte drepturi și obligații.

(3) În cazul de manifestare a lipsei de respect față de judecător sau de neîndeplinire a dispozițiilor președintelui completului de judecată, instanța de judecată, printr-o încheiere care poate fi inclusă în procesul-verbal al ședinței de judecată, poate hotărî aplicarea sancțiunii cuprinse în art.317. Încheierea poate fi contestată cu recurs de către persoana interesată.

Articolul 457. Cercetarea judecătorească

(1) În cadrul cercetării judecătorești se cercetează mai întâi probele prezentate de partea acuzării.

(2) La cererea părților sau a altor participanți la proces, instanța poate modifica ordinea de cercetare a probelor dacă este necesar pentru buna desfășurare a cercetării judecătorești. Făptuitorul poate cere să fie audiat la începutul cercetării probelor sau la orice etapă a cercetării judecătorești.

(3) După cercetarea tuturor probelor din dosar și a celor prezentate la judecarea cauzei, instanța soluționează cererile și demersurile formulate și dispune efectuarea, după caz, a unor acțiuni procesuale suplimentare.

(4) După terminarea cercetării judecătorești, instanța anunță dezbaterile judiciare.

(5) Participanții la dezbateri nu au dreptul să se refere, în luările lor de cuvânt, la probe noi, neexaminată în cadrul cercetării judecătorești. În cazul în care trebuie prezentate probe noi, participanții la dezbateri pot cere reluarea cercetării judecătorești, indicând circumstanțele care vor fi cercetate suplimentar în baza probelor noi. După ce ascultă opiniile celorlalte părți, instanța adoptă o încheiere motivată privind admiterea sau respingerea cererii sau demersului.

(6) Instanța nu poate limita durata dezbaterilor la un anumit timp, însă președintele ședinței de judecată are dreptul să întrerupă cuvântările care depășesc limitele cauzei ce se judecă.

(7) După închiderea dezbaterilor judiciare și rostirea ultimului cuvânt, părțile pot depune în instanță concluzii scrise asupra soluției pe care o propun privitor la cauză. Concluziile se anexează la procesul-verbal.

Articolul 458. Problemele ce urmează a fi rezolvate la adoptarea hotărârii contravenționale

(1) Examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine:

- a) caracterul veridic al contravenției imputate;
- b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei;
- c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional;
- d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante;
- e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale;
- f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

(2) Chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se rezolvă prin încheiere judecătorească, inclusă în procesul-verbal al ședinței de judecată, care poate fi atacată împreună cu hotărârea contravențională.

Articolul 459. Procesul-verbal al ședinței de judecare a cauzei contravenționale

(1) Desfășurarea ședinței de judecare a cauzei contravenționale se consemnează în proces-verbal.

(2) Procesul-verbal al ședinței de judecare a cauzei contravenționale va include:

- a) denumirea instanței judecătorești;
- b) data (ziua, luna, anul), ora și locul ședinței de judecată;
- c) numele și prenumele judecătorului și ale grefierului;
- d) numele și prenumele părților, calitatea lor procesuală;
- e) mențiunea îndeplinirii procedurii de citare;
- f) fapta contravențională asupra căreia a fost încheiat procesul-verbal, încadrarea juridică a faptei;
- g) cererile, demersurile și concluziile formulate de participanții la ședință, măsurile luate;
- h) probele cercetate în ședință;
- i) retragerea instanței în camera de deliberare;
- j) mențiunea privind pronunțarea hotărârii.

(3) Depozițiile părților și ale martorilor se citește și se semnează de aceștia.

(4) Procesul-verbal se încheie în decursul a 24 de ore de la închiderea ședinței de judecare a cauzei contravenționale și se semnează de președintele ședinței și de grefier.

Articolul 460. Deliberarea instanței de judecată

(1) Instanța de judecată hotărăște asupra cauzei contravenționale în camera de deliberare, pronunțându-se prin hotărâre asupra aspectelor faptic și juridic ale cauzei.

(2) Hotărârea se semnează de judecător și se pronunță în ședință publică imediat după deliberare.

Articolul 461. Încetarea procesului contravențional în ședință de judecată

În cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 și 445, instanța încetează procesul contravențional.

Articolul 462. Hotărârea judecătorească

(1) Hotărârea judecătorească va fi legală, întemeiată și motivată.

(2) Hotărârea judecătorească constă din parte introductivă, parte descriptivă și dispozitiv.

(3) Partea introductivă cuprinde:

a) data și locul emiterii hotărârii;

b) denumirea instanței judecătorești;

c) numele și prenumele judecătorului, ale grefierului și ale părților, mențiunea despre participarea părților la ședințe;

d) datele privitoare la persoana contravenientului (numele, prenumele, data și locul nașterii, adresa);

e) norma contravențională în al cărei temei a fost pornit procesul contravențional.

(4) Partea descriptivă cuprinde:

a) circumstanțele constatate în judecarea cauzei;

b) probele pe care se întemeiază concluzia și motivele de respingere a probelor;

c) norma contravențională pe care se întemeiază soluționarea cauzei.

(5) Dispozitivul cuprinde:

a) soluția privind încetarea procesului contravențional; sau

b) soluția cu privire la vinovăția persoanei de săvârșirea contravenției imputate și, după caz, la stabilirea sancțiunii contravenționale, la aplicarea măsurii de siguranță sau la înlăturarea executării sancțiunii.

(6) Pe lângă cele menționate la alin.(5), dispozitivul va cuprinde, după caz, soluția referitor la:

a) corpurile delictive;

b) modul și termenul de atac al hotărârii judecătorești;

c) alte chestiuni privind justa soluționare a cauzei contravenționale.

Articolul 463. Înmînarea copiei de pe hotărârea judecătorească

(1) În cel mult 3 zile de la data pronunțării hotărârii judecătorești, copia ei se remite părților care nu au fost prezente la ședința de judecare a cauzei contravenționale și, la cerere, celor prezente, faptul expedierii consemnându-se în dosar.

(2) Contravenientului prezent la pronunțarea hotărârii, care a fost sancționat cu arest contravențional, precum și contravenientului reținut și se înmânează neîntârziat, contra semnătură, extras din hotărârea contravențională, expediindu-i-se ulterior copia de pe hotărâre în termenul prevăzut la alin.(1).

Articolul 464. Afișarea și/sau difuzarea hotărârii de sancționare

(1) Afișarea și/sau difuzarea hotărârii de sancționare a persoanei juridice constă în obligarea ei de a afișa și/sau a difuza, pe cheltuială proprie, hotărârea judecătorească privind sancționarea sa.

(2) Afișarea hotărârii privind sancționarea persoanei juridice se face în locul și pentru o perioadă de cel mult 30 de zile, stabilite de instanța de judecată.

(3) Difuzarea hotărârii de sancționare se face prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și/sau în unul sau mai multe ziare, și/sau prin unul sau mai multe servicii de comunicații audiovizuale, după cum hotărăște instanța de judecată.

(4) Cheltuielile de afișare sau de difuzare nu pot depăși cuantumul maxim al sancțiunii amenzii aplicabile persoanei juridice.

Capitolul VIII **CALEA ORDINARĂ DE ATAC. RECURSUL**

Articolul 465. Recursul

(1) Hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs.

(2) Decizia pronunțată în recurs este irevocabilă.

Articolul 466. Temeiurile pentru recurs

Hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuuri:

a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei;

b) ședința de judecată nu a fost publică;

c) cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta sau de a înștiința instanța despre imposibilitate;

d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare;

e) nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenției sau instanța a pronunțat o hotărâre de sancționare pentru o altă faptă decît cea imputată contravenientului, cu excepția cazurilor de reîncadrare juridică a acțiunilor lui în temeiul unei legi mai blînde;

f) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă neprevăzută de prezentul cod;

g) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decît cele prevăzute de lege sau nu corespund faptei săvîrșite sau persoanei contravenientului;

h) contravenientul a fost supus anterior răspunderii contravenționale pentru această faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii contravenționale, sau aplicarea sancțiunii a fost înlăturată de o nouă lege ori anulată de un act de amnistie, sau a intervenit decesul contravenientului ori împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;

i) faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

j) a intervenit o lege mai favorabilă contravenientului;

k) Curtea Constituțională a declarat neconstituțională prevederea legii aplicate;

l) instanța de judecată internațională, prin hotărâre în o altă cauză, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în cauza respectivă.

Articolul 467. Persoana care are dreptul de a declara recurs

(1) Hotărârea judecătorească contravențională poate fi atacată cu recurs de către contravenient, agentul constatat, victimă, procuror, după caz.

(2) Recursul poate fi declarat în numele părților și de către apărător, iar în numele contravenientului arestat, de către soț/soție.

Articolul 468. Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale

(1) Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale se declară în termen de 15 zile.

(2) Recursul se depune în instanța de judecată a cărei hotărâre este atacată. Persoana deținută poate depune recurs și la administrația locului de deținere, care este obligată să-l expedieze imediat instanței de judecată a cărei hotărâre este atacată.

(3) Recursul primit, împreună cu dosarul contravențional, se expediază, în cel mult 3 zile de la data expirării termenului de declarare a recursului, instanței de recurs.

Articolul 469. Repunerea în termen a recursului

(1) Recursul declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege, dar nu mai târziu de 15 zile de la începutul executării sancțiunii sau perceperii despăgubirii materiale, se consideră depus în termen dacă instanța a constatat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate sau de neinformarea despre adoptarea hotărârii a participantului la proces, care nu a fost prezent la judecarea cauzei, nici la pronunțarea hotărârii asupra ei.

(2) Până la soluționarea repunerii în termen, instanța poate suspenda executarea hotărârii.

Articolul 470. Efectele recursului

(1) Recursul împotriva hotărârii judecătorești contravenționale suspendă executarea ei, cu excepția sancțiunii arestului contravențional.

(2) Instanța de recurs judecă recursul cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea ei în proces.

(3) Instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze și alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului.

(4) Soluționând cauza, instanța de recurs nu poate crea o situație mai gravă persoanei în a cărei favoare a fost declarat recursul.

(5) Prin extindere, instanța de recurs este în drept să judece recursul și cu privire la persoanele care nu au declarat recurs sau la care acesta nu se referă, având dreptul de a hotărî și în privința lor, fără a le crea o situație mai gravă.

Articolul 471. Judecarea cauzei contravenționale cu recurs

(1) Recursul se judecă de un complet din 3 judecători, cu citarea părților.

(2) Neprezentarea la ședința a părților legal citate nu împiedică judecarea recursului.

(3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Articolul 472. Ședința de judecare a recursului

(1) Președintele completului de judecată conduce ședința de judecare a recursului împotriva hotărârii asupra cauzei contravenționale, asigură ordinea și solemnitatea în ședință.

(2) La judecarea recursului împotriva hotărârii asupra cauzei contravenționale, președintele completului de judecată:

a) anunță recursul care urmează să fie judecat;

b) anunță completul de judecată, numele procurorului, apărătorului, interpretului și al altor persoane;

c) verifică prezența persoanelor citate;

d) primește cererile de recuzare sau alte cereri, pe care le soluționează prin încheiere;

e) după enunțarea recursului, oferă cuvînt recurentului, apoi intimatului și, la urmă, procurorului. Dacă printre recursurile declarate se află și recursul procurorului, primul cuvînt i se oferă lui.

(3) Procurorul și părțile au dreptul la replică referitor la problemele apărute în dezbateri.

(4) Contravenientul are dreptul la ultimul cuvînt.

(5) Instanța de recurs hotărăște asupra cauzei contravenționale în camera de deliberare.

(6) Decizia, semnată de membrii completului de judecată, inclusiv de judecătorul care are opinie separată, se pronunță în ședință.

Articolul 473. Decizia instanței de recurs

(1) După examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii:

- 1) respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă recursul:
 - a) este tardiv;
 - b) este inadmisibil;
 - c) este nefondat;
 - 2) admite recursul, casînd hotărârea atacată, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță.
- (2) Decizia instanței de recurs se pronunță integral sau doar dispozitivul, urmînd a fi redactată în cel mult 3 zile.

Articolul 474. Conținutul deciziei instanței de recurs

- (1) În decizia instanței de recurs se va indica:
- a) data și locul pronunțării;
 - b) denumirea instanței care a emis hotărârea atacată;
 - c) numele și prenumele membrilor completului de judecată, precum și ale procurorului, agentului constatator, apărătorului și interpretului/traducătorului dacă aceștia participă la judecarea recursului;
 - d) numele și prenumele recurentului, calitatea lui procesuală;
 - e) numele și prenumele persoanei sancționate sau în a cărei privință este clasată procedura contravențională;
 - f) numele și prenumele victimei, iar în cazul persoanei juridice, al reprezentantului victimei dacă participă la judecarea recursului;
 - g) dispozitivul hotărîrii atacate;
 - h) fondul recursului;
 - i) temeiurile de drept care au dus la respingerea sau la admiterea recursului, motivele adoptării soluției;
 - j) una dintre soluțiile prevăzute la art.462 alin.(5) lit.a) și b);
 - k) mențiunea că decizia este irevocabilă.
- (2) În cazurile prevăzute de lege, instanța de recurs pronunță o încheiere interlocutorie.

Capitolul IX

CALEA EXTRAORDINARĂ DE ATAC. REVIZUIREA

Articolul 475. Deschiderea procedurii de revizuire

- (1) Procedura de revizuire se deschide în favoarea contravenientului în termen de cel mult 6 luni din momentul apariției unuia dintre temeiurile prevăzute la alin.(2).
- (2) Revizuirea procesului contravențional poate fi cerută dacă:
- a) instanța de judecată internațională, prin hotărîre, a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată la o nouă judecare;
 - b) Curtea Constituțională a declarat neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă;
 - c) legea nouă înlătură caracterul contravențional al faptei sau ameliorează situația contravenientului în a cărei privință nu a fost executată integral sancțiunea contravențională;
 - d) există o procedură pornită în cauza dată în fața unei instanțe internaționale;
 - e) prin hotărîre definitivă s-a constatat că agentul constatator, procurorul sau judecătorul a comis, în cursul constatării și judecării acestei cauze, abuzuri ce constituie infracțiuni.
- (3) Procedura de revizuire se deschide în baza cererii procurorului de nivelul instanței de judecată, conform competenței teritoriale, sau a cererii contravenientului adresată instanței care a judecat cauza/contestația. În cazul alin.(2) lit.d), procedura de revizuire se deschide la cererea Procurorului General sau a adjuncților lui.
- (4) Cererea de revizuire se face în scris, cu invocarea motivului revizuirii și a datelor doveditoare.
- (5) În procedura de revizuire, instanța sesizată poate dispune suspendarea hotărîrii neexecutate.

(6) Cererea de revizuire se examinează în conformitate cu prevederile capitolului VII al cărții a doua.

Articolul 476. Revizuirea deciziilor și a hotărârilor în cauzele contravenționale

(1) Procurorul General și adjuncții lui dispun de dreptul de a înainta cerere de revizuire a deciziei sau hotărârii emise în cauza contravențională dacă se constată că în acțiunile contravenientului sînt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de Codul penal.

(2) Cererea de revizuire se depune în instanța a cărei decizie sau hotărîre a rămas definitivă.

Articolul 477. Hotărîrea instanței de revizuire

(1) După examinarea cererii de revizuire, instanța de revizuire adoptă una dintre următoarele hotărîri:

1) respinge cererea de revizuire dacă este:

- a) tardivă;
- b) inadmisibilă;
- c) neîntemeiată;

2) admite cererea, casînd hotărîrea atacată, și pronunță o nouă hotărîre.

(2) Instanța dispune, după caz, repunerea în drepturi, restituirea amenzii plătite și a bunurilor, precum și a cheltuielilor judiciare pe care persoana în a cărei favoare s-a admis revizuirea nu era obligată să le suporte, includerea, la cerere, în vechimea neîntreruptă în muncă, a duratei sancțiunii arestului contravențional.

(3) Hotărîrile emise în procedură de revizuire, cu excepția celor emise de curțile de apel, pot fi atacate cu recurs de persoanele enumerate la art.467 în termen de 15 zile și se judecă în ordinea procedurii de recurs, în conformitate cu prevederile capitolului VIII al cărții a doua.

Capitolul X

TRIMITEREA SPRE EXECUTARE A HOTĂRÎRII JUDECĂTOREȘTI. PROBLEMELE CE URMEAZĂ A FI SOLUȚIONATE LA EXECUTAREA SANȚIUNII CONTRAVENȚIONALE

Articolul 478. Trimiterea spre executare a hotărîrii judecătorești

(1) Trimiterea spre executare a hotărîrii judecătorești se pune în sarcina instanței care a judecat cauza în primă instanță.

(2) În termen de 10 zile de la data rămînerii definitive a hotărîrii judecătorești, președintele instanței trimite dispoziția de executare a hotărîrii, împreună cu o copie de pe hotărîrea definitivă, autorității însărcinată cu punerea în executare a hotărîrii conform prevederilor legislației de executare. În cazul în care cauza a fost judecată cu recurs, la copia de pe hotărîre se anexează copia de pe decizia instanței de recurs.

(3) Autoritățile care pun în executare hotărîrea judecătorească comunică, în cel mult 5 zile, instanței care a trimis hotărîrea respectivă despre punerea ei în executare. Administrația locului de deținere va notifica instanța care a trimis hotărîrea despre locul în care contravenientul execută sancțiunea.

(4) Instanța de judecată care a pronunțat hotărîrea este obligată să urmărească executarea hotărîrii.

Articolul 479. Problemele ce urmează a fi soluționate la executarea sancțiunii contravenționale

(1) Problemele legate de executarea sancțiunii contravenționale se soluționează, la demersul contravenientului, de către autoritatea competentă să asigure executarea sancțiunii contravenționale sau, la demersul contravenientului ori al autorității competentă să asigure executarea sancțiunii contravenționale, de către instanța de judecată.

(2) Problemele legate de explicarea suspiciunilor și neclarităților la executarea hotărârii judecătorești se soluționează de către instanța emitentă a hotărârii definitive, la demersul contravenientului sau al autorității competente să asigure executarea sancțiunii contravenționale.

Articolul 480. Modul de soluționare a problemelor legate de executarea sancțiunii contravenționale de către instanța de judecată

(1) Problemele legate de executarea sancțiunii contravenționale adresate instanței de judecată se soluționează în conformitate cu prevederile capitolului VII al cărții a doua, de către instanța de judecată din raza de activitate a autorității competente să asigure executarea sancțiunii contravenționale.

(2) Încheierea instanței de judecată privind soluționarea problemelor legate de executarea sancțiunii contravenționale poate fi atacată cu recurs de către persoanele interesate în termen de 15 zile și se judecă în procedură de recurs în conformitate cu prevederile capitolului VIII al cărții a doua.

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 481.

Prezentul cod intră în vigoare la 31 mai 2009.

Articolul 482.

La data intrării în vigoare a prezentului cod:

a) Codul cu privire la contravențiile administrative, aprobat prin Legea R.S.S.Moldovenești din 29 martie 1985 (Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului R.S.S.Moldovenești, 1985, nr.3, art.47), cu modificările ulterioare, se abrogă;

b) actele normative adoptate pînă la punerea în aplicare a prezentului cod se vor aplica în măsura în care nu contravin prevederilor acestuia.

Articolul 483.

(1) Toate cauzele contravenționale pornite în baza faptelor care nu se consideră contravenții în conformitate cu prezentul cod se sistează după cum urmează:

a) de către autoritățile competente să soluționeze cauze contravenționale, în privința persoanelor ale căror dosare se află în procedura acestor organe;

b) de către instanțele de judecată respective, în privința persoanelor ale căror dosare au fost puse pe rol;

c) de către instanțele de apel și de recurs, în privința persoanelor hotărârile sau deciziile asupra cărora nu sînt definitive.

(2) Hotărârile sau deciziile definitive în privința persoanelor sancționate pentru faptele care nu se consideră contravenții în conformitate cu prezentul cod nu se execută, iar persoanele respective se consideră nesancționate contravențional și se repun în dreptul de care au fost private.

Articolul 484.

Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentului cod:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul cod;

b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezentul cod;

c) va asigura revizuirea și abrogarea de către ministere și departamente a actelor lor normative ce contravin prezentului cod;

d) va asigura elaborarea actelor normative care vor reglementa aplicarea prezentului cod.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Chișinău, 24 octombrie 2008.

Nr.218-XVI.

Legile Republicii Moldova

218/24.10.2008 Codul contravențional al Republicii Moldova // *Monitorul Oficial* 3-6/15, 16.01.2009